

NOK AIR

**WE FLY
SMILES**

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบการเงินรวมของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและงบเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสถาบันวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบวิชาชีพของ ข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำ เรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม และในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อตอบสนอง
การรับรู้รายได้ การรับรู้รายได้จากค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวเนื่อง จะรับรู้เมื่อให้บริการเดินทางตามตารางบินแก่ผู้โดยสารแล้ว โดยเงินที่รับจากการจำหน่ายตั๋วโดยสารก่อนการให้บริการจะยังไม่รับรู้เป็นรายได้ โดยจะบันทึกเป็นรายได้รับล่วงหน้า การรับรู้รายได้ค่าโดยสารและบริการดังกล่าว เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเนื่องจากปริมาณและความถี่ของการเกิดขึ้นของรายการมีจำนวนมาก หลายช่องทางการจำหน่าย มีความเกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเชื่อมต่อกับระบบการจองตั๋วโดยสารและตารางการบิน และจำนวนเงินของรายได้ที่มีสาระสำคัญต้องการเงิน ซึ่งอาจมีความเสี่ยงในการบันทึกรายการไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และไม่ตรงตามงวดบัญชี นโยบายบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการโดยสารได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3.13	วิธีการตรวจสอบที่สำคัญเพื่อตอบสนองเรื่องดังกล่าว มีดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ทำความเข้าใจ ประเมินการออกแบบการควบคุมที่สำคัญและการนำการควบคุมที่สำคัญไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้ และรายได้รับล่วงหน้า - ทดสอบความมีประสิทธิผลของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่สำคัญในการรับรู้รายได้ และรายได้รับล่วงหน้า รวมทั้งการทดสอบการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศและการควบคุมเฉพาะระบบงานที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวเนื่อง และรายได้รับล่วงหน้า - ทดสอบการควบคุมการกระหนຍอดของการจองบัตรโดยสารในแต่ละช่องทางการจำหน่าย และข้อมูลการชำระเงินระหว่างระบบการจองตั๋วโดยสารและรายงานการชำระเงินจากสถานีการเงิน - ตรวจสอบโดยการเลือกตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลการบินในรายงานรายได้กับตารางการบินเพื่อให้มั่นใจว่ารายได้ค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวเนื่องมีการบันทึกถูกต้อง ครบถ้วน และตรงตามงวดบัญชี

ประเมินการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

ประเมินการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน พิจารณาเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เนื่องจากความซับซ้อนของรายการ ซึ่งผู้บริหาร ของกลุ่มบริษัทด้วยใช้คุลยพินิจในการประเมิน ความสมเหตุสมผลของสมนติฐานที่ใช้ในการ ประเมินค่าซ่อมเครื่องบินในแต่ละรอบตาม แผนการซ่อมบำรุง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น สำหรับการปรับสภาพเครื่องบินเมื่อครบกำหนด ส่งคืนเครื่องบิน ตามสัญญาเช่า นโยบายบัญชีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการ ประเมินการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3.11 ข้อ 3.19.1 และ ข้อ 17

วิธีการตรวจสอบที่สำคัญเพื่อตอบสนองเรื่อง ดังกล่าว มีดังนี้

- ทำความเข้าใจ ประเมินการออกแบบการ ควบคุมและการนำการควบคุมไปปฏิบัติของ ประเมินการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน
- ทดสอบความมีประสิทธิผลของการปฏิบัติตาม การควบคุมภายในที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง
- ประเมินความสมเหตุสมผลของวิธีและสมนติฐาน ที่สำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการประเมินประเมิน การหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน การประเมิน ประกอบด้วย การทดสอบการคำนวณประเมิน การหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินที่กำหนดตาม สมนติฐาน และการสอบทานเมื่อไหที่เกี่ยงข้อง กับการซ่อมในสัญญาเช่า และแผนการซ่อม บำรุงที่ได้รับจากแผนกวิศวกรรม ข้อมูลเสนอ ราคาซ่อมจากผู้ซ่อม นอกจากนี้ เปรียบเทียบ ค่าใช้จ่ายซ่อมแซมที่เกิดขึ้นจริงในอดีตกับ สมนติฐานในปัจจุบัน

<p>การรับรู้กำไรจากการขายและเช่ากัลบคืนตามสัญญา เช่าดำเนินงาน</p> <p>การรับรู้กำไรจากการขายและเช่ากัลบคืนเครื่องบิน ตามสัญญาเช่าดำเนินงานพิจารณาเป็นเรื่องสำคัญ ในการตรวจสอบ เนื่องจากผู้บริหารของบริษัท ต้องใช้คุณพินิจที่มีสาระสำคัญในการพิจารณา ความเหมาะสมของสัญญาเช่าว่าเป็นไปตาม หลักเกณฑ์การเช่าดำเนินงาน müllค่าญติธรรมของ เครื่องบิน และค่าเช่ากัลบคืน นโยบายบัญชีและข้อมูลเกี่ยวก็ข้องเรื่องการขาย และเช่ากัลบคืนที่จัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3.16 ข้อ 3.19.1 และข้อ 22</p>	<p>วิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองเรื่องดังกล่าว มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำความสะอาด เช่า ประเมินการออกแบบการควบคุม และการนำการควบคุมไปปฏิบัติของการขาย และเช่ากัลบคืนตามสัญญาเช่าดำเนินงาน - ทดสอบและประเมินว่าการขายและเช่ากัลบคืน เข้าเงื่อนไขของลักษณะการขายและเช่ากัลบคืน ตามสัญญาเช่าดำเนินงานหรือไม่ - ประเมินค่าเช่าที่กำหนดโดยผู้ให้เช่ากัลบคืนว่า เป็นไปตามปกติของธุรกิจ - สอบถามผู้บริหารเพื่อความประเมินความ สมเหตุสมผลของ müllค่าญติธรรมของเครื่องบิน ที่ขาย - ทดสอบการคำนวณกำไรจากการขายและเช่า กัลบคืนเครื่องบิน โดยเปรียบเทียบกับราคากาล ใจของเครื่องบินและ müllค่าญติธรรม เพื่อมั่นใจว่ากำไร จากการขายและเช่ากัลบคืนเครื่องบินบันทึก ถูกต้อง
--	---

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่ง คาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายในหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้า ไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวนี้องกับการตรวจสอบและการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและฝ่ายบริหารของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้ โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถ ของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกกลุ่มบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของกลุ่มบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบและการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วยความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจสอบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้คุณลักษณะพิเศษและการสังเกตและส่งสัญญาณผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวม และงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านี้ และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัดคุณประสิทธิ์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิ์ของกระบวนการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้สังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าอย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัทด้วยดีการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ โดยรวมรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจกรรมภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มนริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมคุณภาพ และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มนริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของ การตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ และประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พนจาก การตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่ มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลว่า ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่ เกี่ยวกับความเป็นอิสระและได้สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมด ตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทำต่อความเป็นอิสระของ ข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ

จากเรื่องที่สื่อสารกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุด ใน การตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญใน การตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับ ไม่ให้เปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่า ไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้า เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่าง สมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสาร ดังกล่าว

๐ ๐ ..
ณ
๘๘๘

นิติ จึงนิจันรันดร์

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3809

บริษัท ดีลอดี้ท์ ทูช โฉนดทส ไซยยด สอนบัญชี จำกัด

งบแสดงฐานะการเงิน

บริษัท สายการบินนกแวร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเลข		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
		ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4.1	3,169,848,560	3,231,221,279	1,548,866,192	1,475,116,784	
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	5	1,449,457,024	1,314,939,523	626,189,863	725,941,337	
สินค้าคงเหลือ	6	32,236,367	31,401,062	32,236,367	31,401,062	
เงินประกันและเงินมัดจำที่เกี่ยวข้องเครื่องบิน - ระยะสั้น	7	26,578,299	162,803,817	26,578,299	162,803,817	
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		103,574,582	79,374,805	72,444,258	54,219,396	
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		4,781,694,832	4,819,740,486	2,306,314,979	2,449,482,396	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
เงินฝากธนาคารที่มีการระค้างประจำ	27.4	1,300,875,395	251,419,909	1,217,894,302	190,220,835	
เงินลงทุนในบริษัทอื่น	8	-	-	4,949,000	4,949,000	
เงินลงทุนในการร่วมค้า	9	6,876,626	15,216,711	28,420,554	28,420,554	
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	10	46,674,500	47,527,500	46,429,500	47,326,300	
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	11	-	-	970,000,000	970,000,000	
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่นเดอะปอร์ต	12	266,059,557	338,516,111	255,365,281	328,519,602	
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	13	47,457,299	65,199,789	42,609,021	59,725,453	
สินทรัพย์ภายนอกได้รอดการตัดบัญชี	14	13,321,915	13,321,915	13,321,915	13,321,915	
เงินประกันและเงินมัดจำที่เกี่ยวข้องเครื่องบิน - ระยะยาว	7	827,754,587	417,393,744	775,617,426	360,214,858	
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		39,431,543	32,516,870	64,962,221	41,835,387	
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		2,548,451,422	1,181,112,549	3,419,569,220	2,044,533,904	
รวมสินทรัพย์		7,330,146,254	6,000,853,035	5,725,884,199	4,494,016,300	

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ) บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินทุนและสิ่งจากสถาบันการเงิน	15	700,000,000	700,000,000	-
เข้าหนี้การค้าและเข้าหนี้หมุนเวียนอื่น	16	4,861,493,668	4,491,265,146	2,820,097,050
รายได้รวมตัวบัญชีจากโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า		18,479,184	18,967,909	18,479,184
ประมาณการหนี้สินค้าซ่อมบำรุงเครื่องบิน - ระยะสั้น	17	108,811,574	128,239,187	102,092,740
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		31,029,870	45,551,482	7,624,483
รวมหนี้สินหมุนเวียน		5,719,814,296	5,384,023,724	2,789,194,674
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
ประมาณการหนี้สินค้าซ่อมบำรุงเครื่องบิน - ระยะยาว	17	579,223,639	644,627,040	578,396,038
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	18	242,215,192	222,902,064	221,406,942
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		97,890,524	89,025,658	97,890,524
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		919,329,355	956,554,762	897,693,504
รวมหนี้สิน		6,639,143,651	6,340,578,486	3,845,986,961
				3,718,843,223

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ) บริษัท สายการบินนกแวร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเลข	รายการ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
		ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	
		31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)						
ส่วนของผู้ถือหุ้น						
ทุนเรือนหุ้น						
ทุนจดทะเบียน	20	<u>2,499,249,882</u>	<u>625,000,000</u>	<u>2,499,249,882</u>	<u>625,000,000</u>	
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	20	<u>2,271,999,764</u>	<u>625,000,000</u>	<u>2,271,999,764</u>	<u>625,000,000</u>	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		<u>4,325,885,718</u>	<u>3,042,485,943</u>	<u>4,325,885,718</u>	<u>3,042,485,943</u>	
กำไร (ขาดทุน) สะสม						
หักสรร述แล้ว						
ทุนสำรองความภัยหมาย	21	62,500,000	62,500,000	62,500,000	62,500,000	
บังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)		(5,339,425,225)	(3,485,130,159)	(4,780,488,244)	(2,954,812,866)	
ส่วนต่างจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น						
ในบริษัทย่อย		<u>(5,940,185)</u>	<u>(5,940,185)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	
รวมส่วนของบริษัทย่อย		<u>1,315,020,072</u>	<u>238,915,599</u>	<u>1,879,897,238</u>	<u>775,173,077</u>	
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		<u>(624,017,469)</u>	<u>(578,641,050)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (ขาดทุนเก็บทุน)		<u>691,002,603</u>	<u>(339,725,451)</u>	<u>1,879,897,238</u>	<u>775,173,077</u>	
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		<u>7,330,146,254</u>	<u>6,000,853,035</u>	<u>5,725,884,199</u>	<u>4,494,016,300</u>	

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
รายได้					
รายได้จากการค่าโดยสาร		17,385,995,957	14,762,412,651	12,868,381,374	11,619,852,749
รายได้จากการให้บริการ		2,186,112,225	1,463,207,076	1,257,955,116	819,970,770
รายได้อื่น					
ดอกเบี้ยรับ		23,910,381	36,606,433	25,723,784	41,601,926
เงิน ๆ	22	780,691,939	676,092,446	634,603,412	638,251,865
รวมรายได้		<u>20,376,710,502</u>	<u>16,938,318,606</u>	<u>14,786,663,686</u>	<u>13,119,677,310</u>
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ		21,031,608,616	19,087,496,171	15,645,042,941	14,872,988,890
ค่าใช้จ่ายในการขาย		178,490,276	190,282,395	111,941,746	149,348,256
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		994,108,833	798,227,659	821,085,525	614,376,347
ต้นทุนทางการเงิน		63,834,177	118,068,355	34,268,852	109,710,935
รวมค่าใช้จ่าย		<u>22,268,041,902</u>	<u>20,194,074,580</u>	<u>16,612,339,064</u>	<u>15,746,424,428</u>
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า		(8,340,085)	(14,147,369)	-	-
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้		(1,899,671,485)	(3,269,903,343)	(1,825,675,378)	(2,626,747,118)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	14	-	79,074	-	79,074
ขาดทุนสำหรับปี		(1,899,671,485)	(3,269,982,417)	(1,825,675,378)	(2,626,826,192)
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น :					
รายการที่ต้องไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน					
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
ขาดทุนจากการประมวลผลตาม					
หลักผลิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการ					
ผลประโยชน์พนักงาน	18.1	-	(12,046,584)	-	(14,766,664)
ภาษีเงินได้ที่เกี่ยวกับรายการที่ต้องไม่จัดประเภท					
รายการใหม่ในภายหลัง	14	-	241,693	-	241,693
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากการ					
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,281,787,308)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,641,351,163)</u>

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ต่อ) บริษัท สายการบินnak워ด จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2560

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
การแบ่งปันขาดทุน					
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		(1,854,295,066)	(2,795,086,715)	(1,825,675,378)	(2,626,826,192)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(45,376,419)	(474,895,702)	-	-
		<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,269,982,417)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,626,826,192)</u>
การแบ่งปันขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม					
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่		(1,854,295,066)	(2,808,305,504)	(1,825,675,378)	(2,641,351,163)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		(45,376,419)	(473,481,804)	-	-
		<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,281,787,308)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,641,351,163)</u>
ขาดทุนต่อหุ้น					
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	23	(1.63)	(4.47)	(1.60)	(4.20)
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด (บาท)		(1.52)	-	(1.50)	-

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ก่อทุน

บริษัท สายการบินไทยแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทอยู่

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม					รวม
	ทุนหุ้นออก และหุ้นสามส่วน	ส่วนผลประโยชน์ หุ้นสามส่วน	จำนวนของผู้ให้หลัก ภัย (ขาดทุน) สะสม	ผู้นำด้วย หุ้นสามส่วน	รวมผู้นำด้วย หุ้นสามส่วน	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ก่อทุน - สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ขาดทุนเบ็ดเตล็ดรวมส่วนหัวหนี้	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(676,824,655)	(5,940,185)	3,047,221,103
-	-	-	-	(2,808,305,504)	-	(2,808,305,504)
625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(3,485,130,159)	(5,940,185)	238,915,599	(473,481,804)
625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(3,485,130,159)	(5,940,185)	238,915,599	(578,641,050)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560 การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ก่อทุน - สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(3,485,130,159)	(5,940,185)	(339,725,451)
เพิ่มหุ้นสามส่วน ขาดทุนเบ็ดเตล็ดรวมส่วนหัวหนี้	20	1,646,999,764	1,283,399,775	-	(1,854,295,066)	-
		-	-	-	(1,854,295,066)	(45,376,419)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	2,271,999,764	4,325,385,718	62,500,000	(5,339,425,225)	(5,940,185)	(624,017,469)
		-	-	-	-	(691,002,603)

ຝປ||ສົດກາຣໂປ່ລິຍແປງສ່ວນຂອງຜູ້ກ້ອຫັບ (ຕ່ອ)

ບຣິທາ ສາຍກາຣບີບນກາແວຣ ຈຳກັດ (ບໍາຫາຍ) ແລະບຣິທາຍອຍ

ສໍາເຮັດວຽກສືບສຸດວັນທີ 31 ພຶສນາວຄມ 2560

รายงานປະຈຳປີ 2560
ANNUAL REPORT 2017

ພາວຍ: ນາກ

ໜາຍໜາດ	ຈົກການໃຈໝາຍພາວິກິດກາ				ຮວມ
	ຖຸນທີ່ອດ	ສ້າງເກີນຜູ້ຄ້າ	ລັດຍາກສັ່ວງ	ຜູ້ໄໝໄດ້ຈົດສວງ	
ແພະໜ້າກວະເຊົວ	ຫຼຸ້ນສາໜັບ	ຖຸນເຄົາຮອງ	ດ້ວຍອອງຜູ້ຄ້າຫຼຸ້ນ	(ບໍາຄານຫຼັບສະນາ)	
ຕາມຄູ່ງໝາຍ					
ຍອດຄາງເຫຼືດ ຂ ວັນທີ 1 ມາງການ 2559	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(313,461,703)	3,416,524,240
ການເລືອມພາດລົ້ມສ່ວນຫ່າງຜູ້ຄ້າຫຼຸ້ນ -	-	-	-	(2,641,351,163)	(2,641,351,163)
ສໍາກັນປີເກີນສຸດວັນທີ 31 ພຶສນາວຄມ 2559	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(2,954,812,866)	775,173,077
ຍອດຄາງເຫຼືດ ຂ ວັນທີ 31 ພຶສນາວຄມ 2559	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(2,954,812,866)	775,173,077
ຍອດຄາງເຫຼືດ ຂ ວັນທີ 1 ມາງການ 2560	20	1,646,999,764	1,283,389,775	-	2,930,399,539
ການເລືອມພາດລົ້ມສ່ວນຫ່າງຜູ້ຄ້າຫຼຸ້ນ -	-	-	-	(1,825,675,378)	(1,825,675,378)
ສໍາກັນປີເກີນສຸດວັນທີ 31 ພຶສນາວຄມ 2560	2,271,999,764	4,325,385,718	62,500,000	(4,780,488,244)	1,879,897,238

งบกำไรและเงินสด บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
กำไรและเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน					
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้		(1,899,671,485)	(3,269,903,343)	(1,825,675,378)	(2,626,747,118)
ปรับปรุงด้วย					
ค่าเสื่อมราคา		98,622,550	77,619,150	94,412,738	73,626,798
ค่าตัดจำหน่าย		24,057,965	23,916,912	22,549,607	22,553,100
ขาดทุนจากการซื้อหนี้และตัดจำหน่ายสินทรัพย์ (กำไร) ขาดทุนจากการอัตราแลกเปลี่ยนที่ซื้อไม่เกิดขึ้น หนี้คงสัญญาณ (โอนกลับ)		261,139 (108,207,138)	242,954 (9,080,025)	261,139 (79,253,115)	242,954 (18,474,872)
ขาดทุนจากการขายเงินลงทุนในการร่วมทุน		(890,871)	1,766,468	(890,871)	1,766,468
ประมาณการหนี้สินค้าซ่อมบำรุงเครื่องบิน		-	1,921,600	-	2,865,127
ที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี		347,898,571	444,336,386	349,935,010	420,613,263
รายได้รับตัดบัญชีจากโปรแกรมเดินทางเด็กถูกค้างที่รับรู้ในปี (โอนกลับ)		(488,725)	(36,661,145)	(488,725)	(36,661,145)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน		57,543,128	50,873,518	48,269,568	43,468,149
ดอกเบี้ยรับ		(23,910,381)	(36,606,433)	(25,723,784)	(41,601,926)
ดอกเบี้ยจ่าย		29,565,324	14,367,105	-	6,009,686
ส่วนแบ่งขาดทุนจากการเงินลงทุนในการร่วมทุน		8,340,085	14,147,369	-	-
ขาดทุนจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน		(1,466,879,838)	(2,723,059,484)	(1,416,603,811)	(2,115,389,772)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง					
สูญเสียการค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น		(164,548,770)	35,280,019	90,062,163	84,079,882
สินค้าคงเหลือ		(835,305)	(10,843,790)	(835,305)	(10,843,790)
เงินประกันและเงินมัดจำที่เก็บกับเครื่องบิน - ระยะสั้น		134,579,450	(17,759,897)	134,579,450	(17,759,897)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		(23,968,994)	(14,931,498)	(17,994,079)	1,446,756
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้าประกัน		(1,049,455,486)	(189,876,909)	(1,027,673,467)	(190,220,835)
เงินประกันและเงินมัดจำที่เก็บกับเครื่องบิน - ระยะยาว		(463,279,820)	54,504,506	(463,438,721)	45,718,869
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		(6,914,673)	(18,809,010)	(23,126,834)	(15,341,674)

งบกระแสเงินสด (ต่อ) บริษัท สายการบินนกแวร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2560

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเดพะกิจการ	
		2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมค้าเมินงาน (ต่อ)					
หนี้สินค้าเมินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)					
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น		451,238,186	1,521,781,861	207,636,232	604,093,354
เงินสดจ่ายค่าเชื้อมบำรุงเครื่องบิน		(362,352,374)	(106,923,668)	(321,356,029)	(106,923,668)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		(14,521,612)	29,883,870	(334,754)	3,378,415
เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน		(38,230,000)	(16,361,004)	(38,230,000)	(16,361,004)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		8,864,866	78,810,824	8,864,866	78,810,824
เงินสดจ่ายจากการค้าเมินงาน		(2,996,304,370)	(1,378,304,180)	(2,868,450,289)	(1,655,312,540)
จ่ายภาษีเงินได้		(230,783)	(4,991,284)	(230,783)	(5,239,172)
กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมค้าเมินงาน		(2,996,535,153)	(1,383,295,464)	(2,868,681,072)	(1,660,551,712)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน					
เงินสดรับจากเงินลงทุนชั่วคราว		-	316,044,000	-	300,000,000
เงินสดรับจากการขายเงินลงทุนในการร่วมค้า		-	3,463,319	-	3,463,319
เงินสดรับสำหรับเงินลงทุนระยะยาวอื่น		853,000	562,000	896,800	763,200
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4.2	(37,745,556)	(181,441,318)	(31,857,976)	(177,218,678)
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์		495,720	180,000	495,720	180,000
เงินสดรับจากคอกเบี้ยรับ		27,501,600	39,502,395	11,275,737	32,274,370
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจากการขาย (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน		(8,895,236)	178,310,396	(19,189,719)	159,462,211

งบกำไรและเงินสด (ต่อ) บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ
	2560	2559	2560	2559
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดทำเงิน				
เงินสดจ่ายออกเบี้ยจ้าง	(29,565,324)	(15,441,528)	-	(7,084,110)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	-	700,000,000	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	-	(520,000,000)	-	(520,000,000)
เงินสดรับจากการเพิ่มทุน	2,930,399,539	-	2,930,399,539	-
กระแสเงินสดสุทธิให้มาจากการเพิ่มทุน (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดทำเงิน	2,900,834,215	164,558,472	2,930,399,539	(527,084,110)
ผลประกอบการจากการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด	43,223,455	57,891,470	31,220,660	22,962,731
และรายการเทียบเท่าเงินสด				
เงินสดและรายการการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(61,372,719)	(982,535,126)	73,749,408	(2,005,210,880)
เงินสดและรายการการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	3,231,221,279	4,213,756,405	1,475,116,784	3,480,327,664
เงินสดและรายการการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	4.1 <u>3,169,848,560</u>	<u>3,231,221,279</u>	<u>1,548,866,192</u>	<u>1,475,116,784</u>

หมายเหตุประกอบการเงิน บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

1. ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย

1.1 ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัท

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ("บริษัท") จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 โดยมีที่อยู่จดทะเบียนตั้งอยู่ที่เลขที่ 3 อาคารรัตนการ ชั้น 17 ถนนสาทรได้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินธุรกิจหลักคือการให้บริการขนส่งผู้โดยสาร ทางอากาศ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพบริษัทจากบริษัทจำกัดเป็น บริษัทมหาชนจำกัด และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อจาก บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด เป็น บริษัท สาย การบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) กับกระทรวงพาณิชย์ และเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2556 บริษัทได้รับ อนุมัติจาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท คือ นายณัฐพล จุฬาภรณ์ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และนายวีระัชร จุฬาภรณ์ ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทย โดยถือหุ้นร้อยละ 23.77 ร้อยละ 21.80 และร้อยละ 18.44 ตามลำดับ ของทุนที่ออกและชำระแล้วของบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท คือ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็น บริษัทจดทะเบียนในประเทศไทย โดยถือหุ้นร้อยละ 39.20 ของทุนที่ออกและชำระแล้วของบริษัท และไม่มีอำนาจในการควบคุมบริษัท

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะของบริษัท แสดงขาดทุน สุทธิจำนวน 1,899.67 ล้านบาท และ 1,825.68 ล้านบาท ตามลำดับ และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มี หนี้สินหมุนเวียนรวมสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนรวมเป็นจำนวน 938.12 ล้านบาท และ 641.98 ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีการดำเนินรายการสัดส่วนทางการเงินบาง ประการไม่เป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้สัญญาของเงินสินเชื่อหนังสือค้ำประกันที่ทำไว้กับ สถาบันการเงินแห่งหนึ่ง (คุณนายเหตุข้อ 27.4) อย่างไรก็ตามผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อย เชื่อว่าการจัดทำงบการเงินโดยใช้ข้อมูลที่ว่ากุญแจบริษัทจะดำเนินงานต่อเนื่องยังคงเหมาะสม

เนื่องจากบริษัทได้รับจดหมายผ่อนผันจากสถาบันการเงินให้ดำเนินสัดส่วนทางการเงินดังกล่าว
จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีแผนในการบริหารจัดการฝูงบิน ขยายเส้นทางการบินและ
เพิ่มอัตราการใช้ประโยชน์ของเครื่องบินและการควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนของค่าใช้จ่ายด้าน¹
ซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อที่จะทำให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นต่อไป และบริษัท
สายการบินนกสกุ๊ต จำกัด (บริษัทอยู่) ได้รับจดหมายลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 จาก Scoot Pte.
Ltd. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แห่งหนึ่ง ยืนยันที่จะให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทอย่างดังกล่าว
เพื่อให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้สำหรับระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ใน²
จดหมายดังกล่าว

1.2 ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัทอย

- 1.2.1 บริษัท นกสกุ๊ต จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทยเมื่อวันที่ 4 เมษายน
2557 โดยมีที่อยู่จดทะเบียนอยู่ที่ 3 อาคารรัตนาการ ชั้นที่ 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 วัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ ประกอบกิจการนำเที่ยว
รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวทุกชนิด
- 1.2.2 บริษัท นกมิ่งคั่ง จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน
2557 โดยมีที่อยู่จดทะเบียนอยู่ที่ 3 อาคารรัตนาการ ชั้นที่ 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 วัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ ดำเนินการขนส่ง
ผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและ ไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ
- 1.2.3 บริษัท สายการบินนกสกุ๊ต จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่
30 ตุลาคม 2556 โดยมีที่อยู่จดทะเบียนปัจจุบันที่ 999/9 อาคารดี ออฟฟิศเพลส แอดเวนเจอร์
เวลเด็ล ชั้น 26 ถนนพระราม 1 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์
หลักของบริษัท คือ ดำเนินการขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและ ไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ

1.3 ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Air Operator Certificate Recertification : AOCR)

บริษัทและบริษัทย่อยได้รับ ใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (Air Operator Certificate Recertification : AOCR) เมื่อเดือนมิถุนายน 2560 ต่อมาเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2560 องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศได้ถอนประเทศไทยออกจากทะเบียน “Red Flag” ส่งผลให้สายการบินของประเทศไทย รวมถึงบริษัทและบริษัทย่อย มีโอกาสที่จะขยายเส้นทางการบินระหว่างประเทศ ได้อีกกว้างขวางมากขึ้น

2. เกณฑ์การจัดทำและนำเสนอการเงิน

- 2.1 บริษัทและบริษัทย่อยจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำงบการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย
- 2.2 งบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2559) เรื่อง “การนำเสนองบการเงิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่นใหม่หรือ หลังวันที่ 1 มกราคม 2560 เป็นต้นไป และตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2560 เรื่อง “การจัดทำและส่งงบการเงินและรายการเกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2560” และตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจ การค้า เรื่อง “กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559” ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559 (ดูหมายเหตุข้อ 31)
- 2.3 งบการเงินรวมได้รวมรายการบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อย โดยได้ตัดรายการระหว่างกันและ ยอดคงเหลือที่เป็นสาระสำคัญระหว่างกันออกแล้ว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยดังนี้

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	เขตทะเบียน ในประเทศไทย	วันที่จดทะเบียน จดตั้งบริษัท	อัตราการถือหุ้น (ร้อยละ)	
				ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
บริษัทย่อยทางตรง					
บริษัท นกยอเลิดี้ จำกัด	นำเที่ยวและธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว	ไทย	4 เมษายน 2557	49	49
บริษัท นกนั่งคั่ง จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่ง ศิลป์และไพรีพีภัณฑ์ ทางอากาศ	ไทย	13 มิถุนายน 2557	49	49
บริษัทย่อยทางอ้อม					
บริษัท สายการบินกสกี้ด จำกัด*	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่ง ศิลป์และไพรีพีภัณฑ์ ทางอากาศ	ไทย	30 ตุลาคม 2556	24.01	24.01

*บริษัทย่อยของบริษัท นกนั่งคั่ง จำกัด

2.4 งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงินยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.5 มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลต่อการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินสำหรับปีบัญชีปัจจุบัน

2.5.1 การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกใหม่และปรับปรุงใหม่นำถือปฏิบัติ

ในระหว่างปี บริษัทและบริษัทย่อยได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ออกโดยสภาพัฒนาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2560 มาถือปฏิบัติ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงด้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย

2.5.2 มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วแต่ยังไม่มีผลบังคับใช้ สภาพัฒนาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินจำนวน 56 ฉบับที่จะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2561 เป็นต้นไปซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560 ทั้งนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับ มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงด้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยจะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมาเริ่ม ถือปฏิบัติกับงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย เมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผล ผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวที่มีต่องบการเงินของบริษัทและ บริษัทย่อยในวงค์ที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย เงินสดในมือ และเงินฝากสถาบันการเงินทุกประเภท และบัตรเงินฝากที่ถึงกำหนดภายในสามเดือนตั้งแต่วันที่ได้มา โดยไม่รวมเงินฝากสถาบันการเงินที่ใช้เป็นหลักประกัน

3.2 เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราวได้แก่บัตรเงินฝากและเงินฝากประจำที่ถึงกำหนดเกินกว่าสามเดือนแต่ไม่เกิน 1 ปี ซึ่งแสดงในราคากลุ่ม

3.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับบริษัทและบริษัทย่อยทึกค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ จำนวนค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ประมาณขึ้นจากการประสบภัยในการเก็บเงินในอดีต และตามสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงทึ่ง ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

3.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงในราคากลุ่มหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคากลุ่มคำนวณตามวิธีกัวเฉลี่ยตั้งน้ำหนัก มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะ การประกอบธุรกิจตามปกติหักด้วยประมาณการต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้

3.5 เงินลงทุนในบริษัทอยู่

เงินลงทุนในบริษัทอยู่ในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงตามวิธีราคาทุนหักค่าเพื่อการต้องค่า (ถ้ามี)

3.6 เงินลงทุนในการร่วมค้า

เงินลงทุนในการร่วมค้าแสดงตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม และแสดงตามวิธีราคาทุนหักค่าเพื่อการต้องค่า (ถ้ามี) ในงบการเงินเฉพาะกิจการ

3.7 /gen lung thun rabe ya waein

/gen lung thun rabe ya waein peen tra sa thun thi' mai ooyi ni kwan tam t'ong tra xong tra laad โดยแสดงตามวิธีราคานุหักค่าเพื่อการค้ายค่า (ถ้ามี)

3.8 ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์แสดงในราคานุสุทธิจากค่าเสื่อมราคางานและค่าเพื่อการค้ายค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคากำนวนโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังนี้

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า

5 ปี หรือตามอายุสัญญา

ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า

5 ปี หรือตามอายุสัญญา

เครื่องใช้ อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์สื่อสารและเครื่องมือเครื่องใช้

5 ปี

อุปกรณ์คอมพิวเตอร์

3 ปี และ 5 ปี

ยานพาหนะ

5 ปี

3.9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งแสดงในราคานุสุทธิจากค่าตัดจำหน่ายสะสมค่าตัดจำหน่ายคำนวนโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณเป็นเวลา 3-5 ปี หรือตามอายุของสัญญา

3.10 โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

บริษัทได้จัดให้มีโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า โดยจะให้คะแนนสะสมแก่ลูกค้าที่ใช้บริการของบริษัทซึ่งสามารถนำไปแลกต่อโดยสาร

บริษัทเป็นส่วนรายได้ค่าโดยสารและรายได้จากการให้บริการให้กับคะแนนสะสมซึ่งคำนวนจากประมาณการอัตราการใช้สิทธิและการคะแนนสะสมจากคะแนนสะสมทั้งหมด โดยแสดงเป็นรายได้รอการตัดบัญชีจากโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้าและรับรู้เป็นรายได้เมื่อลูกค้ามาใช้สิทธิและคะแนนสะสม และได้ใช้บริการโดยสาร

3.11 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

3.11.1 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผน

บริษัทบันทึกประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผนตลอดอายุสัญญาเช่าเครื่องบินเพื่อให้เป็นไปตามแผนการซ่อมบำรุงเครื่องบิน การประมาณการหนี้สินดังกล่าวคำนวณจากค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงเครื่องบินในแต่ละรอบต่อจำนวนชั่วโมงบินและบันทึกประมาณการนั้นตามชั่วโมงบินที่เกิดขึ้นจริง

3.11.2 ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน

บริษัทบันทึกประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบินเมื่อส่งคืนให้แก่ผู้ให้เช่าเมื่อครบกำหนดสัญญาเช่าดำเนินงาน ตลอดอายุสัญญาเช่า ประมาณการหนี้สินดังกล่าวคำนวณตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเช่า โดยอาศัยต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงในอดีตและประสบการณ์ของบริษัท

3.12 ผลประโยชน์พนักงาน

3.12.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยพนักงานจ่ายเงินสะสมในอัตราร้อยละ 2 ถึง 15 ของเงินเดือน และบริษัทจ่ายสมทบอีกส่วนหนึ่งในจำนวนที่เท่ากันแต่ไม่เกินร้อยละ 5 เพื่อเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทบันทึกผินจ่าขัลศ์สมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อกิจกรรมการ

3.12.2 ผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ

บริษัทและบริษัทย่อยจัดให้มีผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานเพื่อจ่ายให้แก่พนักงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ผลประโยชน์ของพนักงานดังกล่าวคำนวณโดยนักคอมพิวเตอร์ประกันภัยอิสระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งเป็นการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคตโดยคำนวณบนพื้นฐานของข้อสมมติฐานทางคอมพิวเตอร์ประกันภัย อันได้แก่ เงินเดือนพนักงาน อัตราการลาออก อัตราณรณะ อายุงาน และปัจจัยอื่นๆ ทั้งนี้อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณประมาณการหนี้สินอ้างอิงจากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลไทย

บริษัทจะรับรู้กำไรมหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประจำปี
ในส่วนของกำไรขาดทุนเบ็ดเตล็ดอื่นในปีที่เกิดรายการ

3.12.3 เงินสะสมสำหรับนักบิน

บริษัทมีผลประโยชน์ให้แก่พนักงานในตำแหน่งนักบินเมื่อเกษียณอายุหรือถ้าออกตาม
ระเบียบ หรือสัญญาสืบในอนุญาต โดยบริษัทจะสะสมเงินให้แก่นักบินโดยพิจารณาจากจำนวน
เที่ยวบินที่ทำการบินในแต่ละเดือนและรายงานของนักบินตามที่กำหนดไว้ในระเบียบบริษัท

3.13 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากค่าโดยสารรับรู้เมื่อบริษัทและบริษัทย่อยได้ให้บริการแก่ผู้โดยสารตามตารางเที่ยวการบินที่
ระบุในบัตรโดยสาร โดยเงินรับจากการจำหน่ายตั๋วโดยสารที่ยังไม่ได้รับรู้เป็นรายได้จะบันทึกเป็น
รายได้รับล่วงหน้าในหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้จากการให้บริการซึ่งเป็นบริการระยะสั้นรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

ดอกเบี้ยรับ รายได้อื่นและค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.14 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้ประกอบด้วยจำนวนรวมของภาษีเงินได้ที่ต้องชำระในงวดปัจจุบัน
และภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบัน

ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระในงวดปัจจุบันคำนวณจากกำไรทางภาษีสำหรับปี กำไรทางภาษีแตกต่าง¹
จากกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเตล็ดอื่น เนื่องจากกำไรทางภาษีไม่ได้
รวมรายการที่สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษีในปีอื่นๆ และไม่ได้รวมรายการที่ไม่
สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษี หนี้สินภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันคำนวณโดยใช้ข้อมูล
ภาษีที่บังคับใช้อยู่หรือที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ภายใต้การตัดบัญชี

ภายใต้การตัดบัญชีเป็นการรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินกับมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่ใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษี (ฐานภาษี) บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวทุกรายการ และรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวเท่าที่มีความเป็นไปได้ ค่อนข้างแน่ว่ากำไรทางภาษีจะมีจำนวนเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ได้ โดยมีการทบทวนมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชี จะถูกปรับลดลง เมื่อกำไรทางภาษีที่จะนำมาใช้ประโยชน์ลดลง การกลับรายการจะทำเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้ ออกจากตัดบัญชีบางส่วนหรือทั้งหมดมาใช้ประโยชน์ได้

มูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีคำนวณด้วยอัตราภาษีที่บังคับใช้อยู่หรือที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

3.15 รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นระหว่างปีบันทึกบัญชีเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการ สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินในสกุลเงินตราต่างประเทศ ณ วันสื້นรอบระยะเวลาประมาณเปลี่ยนค่าเป็นเงินบาท โดยอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันนั้น

กำไรหรือขาดทุนเมื่อมีการชำระเงินและการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศรับรู้ในงบกำไรขาดทุน และกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.16 สัญญาเช่า

สัญญาเช่าดำเนินงาน

สัญญาเช่าซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนส่วนใหญ่ของการเป็นเจ้าของสินทรัพย์ยังคงอยู่กับผู้ให้เช่า บันทึกเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ค่าเช่าที่เกิดขึ้นจากสัญญาเช่าดังกล่าวรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

การขายและเช่ากลับคืนที่จัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน

หากราคาขายมีจำนวนเทียบเท่ากับมูลค่าขุติธรรมอย่างเห็นได้ชัด บริษัทจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการขายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็มอื่นทันที

หากราคาขายมีจำนวนต่ำกว่ามูลค่าขุติธรรม บริษัทรับรู้ผลกำไรหรือผลขาดทุนจากการขายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็มอื่นทันที เว้นแต่บริษัทจะได้รับขาดเพลขาดทุนที่เกิดขึ้นโดยการจ่ายค่าเช่าในอนาคตที่ต่ำกว่าราคากลาง ในกรณีนี้บริษัทจะบันทึกผลขาดทุนจากการขายเป็นรายการรอการตัดบัญชีและตัดจำหน่ายตามระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์สินทรัพย์ที่เช่า

หากราคาขายมีจำนวนสูงกว่ามูลค่าขุติธรรม บริษัทจะรับรู้จำนวนที่สูงกว่ามูลค่าขุติธรรมเป็นรายการรอการตัดบัญชีและตัดจำหน่ายตามระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์สินทรัพย์ที่เช่า

3.17 ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณ โดยการหาราคาดทุนสำหรับปีด้วยจำนวนหุ้นสามัญถ้วนเฉลี่ยล่วงหน้าปกติระหว่างปี

3.18 การวัดมูลค่าขุติธรรม

มูลค่าขุติธรรมเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า ไม่ว่าราคานั้นจะสามารถสังเกตได้โดยตรงหรือประมาณจากเทคนิคการประเมินมูลค่า ในการประมาณมูลค่าขุติธรรมของรายการสินทรัพย์ หรือหนี้สินรายการโดยการหนึ่ง บริษัทและบริษัทย่อยพิจารณาถึงลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น ซึ่งผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ณ วันที่วัดมูลค่า โดยการวัดมูลค่าขุติธรรมและ/หรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการนี้ ตามเกณฑ์ตามที่กล่าวยกเว้นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559) รายการเช่าภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2559) และการวัดมูลค่าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมูลค่าขุติธรรม แต่ไม่ใช่ มูลค่าขุติธรรม เช่น มูลค่าสุทธิที่จะได้รับในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2559) หรือ มูลค่าจากการใช้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2559)

นอกจากนี้ การวัดมูลค่ายุติธรรมได้จัดลำดับขั้นเป็นระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3 โดยแบ่งตาม ลำดับขั้นของข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ และตามลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ใช้วัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 เป็นราคามูลอิฐขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์ หรือ หนี้สินอย่างเดียวกันและกิจกรรมสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับที่ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือ หนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคามูลอิฐซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1

ระดับที่ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

3.19 การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

3.19.1 ดุลยพินิจของผู้บริหารในการใช้นโยบายการบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารของกลุ่ม บริษัทต้องอาศัยดุลยพินิจหลายประการในการกำหนดนโยบายการบัญชี ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างเป็นนัยสำคัญต่อการรับรู้รายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน โดย ดุลยพินิจที่สำคัญในการกำหนดนโยบายการบัญชี มีดังต่อไปนี้

ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณความสมเหตุสมผลของ สมมติฐานที่ใช้ในการประมาณค่าซ่อมเครื่องบินในแต่ละรอบตามแผนการซ่อมบำรุง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นสำหรับการปรับสภาพเครื่องบินเมื่อครบกำหนดส่งคืนเครื่องบิน ตามสัญญาเช่า โดยจะพิจารณาเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมในสัญญาเช่า และแผนการ ซ่อมบำรุงที่ได้รับจากแผนกวิศวกรรม ข้อมูลเสนอราคากลางผู้ซ่อม ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงใน อดีต และประสบการณ์ของผู้บริหาร ทั้งนี้ ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุ ประกอบงบการเงินข้อ 3.11

การรับรู้กำไรจากการขายและเช่ากลับคืนเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

ในการพิจารณาการขายและเช่ากลับคืนที่จัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ผู้บริหารของบริษัท ต้องใช้ดุลยพินิจที่มีสาระสำคัญในการพิจารณาความเหมาะสมของสัญญาเช่าว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเช่าดำเนินงาน มูลค่าอุดหนุนของเครื่องบิน และค่าเช่ากลับคืนหากราคาขายมีจำนวนเทียบเท่ากับมูลค่าอุดหนุนอย่างเห็นได้ชัด บริษัทจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการขายในงวดกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเตล็ดอื่นทันที ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.16

ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

มูลค่าปัจจุบันของการผูกพันผลประโยชน์พนักงานขึ้นอยู่กับหลักบัญชีที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยโดยมีข้อสมมติฐานหลายตัว รวมถึงอัตราคิดลด การเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐานเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าของภาระผูกพันตั้งกล่าว

กลุ่มบริษัทได้พิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสมในแต่ละปี ซึ่งได้แก่อัตราดอกเบี้ยที่ควรจะใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ในการพิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสม กลุ่มบริษัทพิจารณาอัตราผลตอบแทนในตลาดของพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินที่ต้องจ่ายชำระผลประโยชน์ และมีอายุครบกำหนดใกล้เคียงกับระยะเวลาที่ต้องจ่ายชำระภาระผูกพันที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.12.2

- 3.19.2 แหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ
กลุ่มบริษัทมีประมาณการทางบัญชี ซึ่งใช้ข้อสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคต ถึงแม้ว่าการประมาณการของผู้บริหารได้พิจารณาอย่างสมเหตุสมผลภายใต้เหตุการณ์ ณ ขณะนั้น ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจมีความแตกต่างไปจากประมาณการนั้น ประมาณทางการบัญชีที่สำคัญและข้อสมมติฐานที่มีความเสี่ยงอย่างเป็นสาระสำคัญที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการปรับปรุงยอดคงเหลือของสินทรัพย์และหนี้สินในรอบระยะเวลาบัญชีหน้า

4. การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระแสเงินสด

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
เงินสดในเมือง	21,104,310	23,730,726	17,320,874	19,255,069
เงินฝากธนาคาร - บัญชีกระแสรายวัน	1,233,385,285	774,971,337	162,989,967	240,722,676
เงินฝากธนาคาร - บัญชีออมทรัพย์	962,488,694	1,342,519,216	768,555,351	475,139,039
บัตรเดบิต (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.90 - 1.50 ต่อปี) โดยมีระยะเวลาหมดอายุ 3 ปี				
ภายใน 3 เดือน)	952,870,271	1,090,000,000	600,000,000	740,000,000
รวม	3,169,848,560	3,231,221,279	1,548,866,192	1,475,116,784

4.2 รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่เกิดจากการซื้อและการเพิ่มขึ้นของอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
เจ้าหนี้ค่าเชื้ออุปกรณ์				
และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนยกมา	6,900,976	16,681,147	6,803,275	15,802,531
บวก ค่าธรรมเนียม	33,238,330	171,661,147	27,448,451	168,219,422
หัก เงินสดจ่ายระหว่างปี	(37,745,556)	(181,441,318)	(31,857,976)	(177,218,678)
เจ้าหนี้ค่าเชื้ออุปกรณ์				
และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนยกไป	2,393,750	6,900,976	2,393,750	6,803,275

5. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

5.1 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
ลูกหนี้การค้าหมุนเวียน - กิจการที่เกี่ยวข้องกับ ข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 26.1)	1,599,994	5,803,337	13,164,883	18,945,899
ลูกหนี้การค้าหมุนเวียน - กิจการอื่น	427,121,873	376,942,834	76,754,407	79,394,123
รวม	428,721,867	382,746,171	89,919,290	98,340,022
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(10,813,636)	(11,704,507)	(10,230,208)	(11,121,079)
รวมลูกหนี้การค้าหมุนเวียน	417,908,231	371,041,664	79,689,082	87,218,943
ลูกหนี้หมุนเวียนอื่น				
ค่าเช่าเครื่องบินฯลฯล่วงหน้า	228,666,777	248,723,585	206,776,585	245,956,865
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าอื่น	124,969,075	183,573,147	93,703,640	99,392,572
รายได้ค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกับ (ดูหมายเหตุข้อ 26.1)	-	1,601,776	5,060,832	20,099,614
รายได้ค้างรับ - กิจการอื่น	107,861,765	15,574,853	93,420,750	12,666,936
คงเหลือค้างรับ - กิจการอื่น	1,377,068	4,968,287	960,571	1,304,360
เงินทรัพย์คงจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกับ (ดูหมายเหตุข้อ 26.1)	-	1,068,799	2,029,533	1,661,279
เงินทรัพย์คงจ่าย - กิจการอื่น	12,862,558	14,023,527	9,709,641	12,308,068
เงินทรัพย์คงจ่ายค่าเช่าอื่นๆ และเครื่องยนต์	80,415,456	210,841,747	37,233,956	174,301,465
ค่าน้ำมันฯลฯล่วงหน้า	115,109,410	62,749,703	20,800,354	1,959,748
รายได้ค้างรับ - กำไรจากการขายและ เช่ากลับคืนเครื่องบิน	-	47,534,510	-	47,534,510
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอขอคืน อื่นๆ	330,064,434	132,528,696	66,601,700	14,919,717
รวม	30,222,250	20,709,229	10,203,219	6,617,260
รวมลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	1,031,548,793	943,897,859	546,500,781	638,722,394
รวม	1,449,457,024	1,314,939,523	626,189,863	725,941,337

5.2 สูตรหนี้การค้าหมุนเวียนแยกตามอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระได้ดังนี้

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
บังคับฝ่ายค้านค้างชำระ	186,676,611	84,011,234	56,002,768	71,624,394
เกินกำหนดชำระ - น้อยกว่า 1 เดือน	90,947,283	39,907,889	16,877,092	9,130,149
- 1 เดือน ถึง 2 เดือน	1,091,105	23,380,607	633,722	1,224,336
- 2 เดือน ถึง 4 เดือน	4,844,554	147,404,247	3,269,088	1,265,796
- 4 เดือน ถึง 1 ปี	132,910,442	76,261,950	2,648,418	3,974,268
- มากกว่า 1 ปี ขึ้นไป	12,251,872	11,780,244	10,488,202	11,121,079
	428,721,867	382,746,171	89,919,290	98,340,022
<u>หัก</u> ค่าเผื่อนน้ำเสียและสูญ	(10,813,636)	(11,704,507)	(10,230,208)	(11,121,079)
รวม	417,908,231	371,041,664	79,689,082	87,218,943

6. สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ ประจำเดือน

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	12,159,409	12,777,174	12,159,409	12,777,174
อาหารและเครื่องดื่ม	2,036,409	998,497	2,036,409	998,497
อะไหล่และวัสดุต้นเปลี่ยนอื่นๆ	18,040,549	17,625,391	18,040,549	17,625,391
รวม	32,236,367	31,401,062	32,236,367	31,401,062

ต้นทุนของสินค้าคงเหลือที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังนี้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

	หน่วย : ล้านบาท	
	งบการเงินรวมและ	งบการเงินเฉพาะกิจการ
	2560	2559
	19.57	14.03

7. เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน

เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

รายละเอียด	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เงินประกัน - ค่าเช่าเครื่องบินและเครื่องยนต์	26,578,299	162,803,817	26,578,299	162,803,817
รวม	<u>26,578,299</u>	<u>162,803,817</u>	<u>26,578,299</u>	<u>162,803,817</u>
เงินประกัน - ค่าเช่าเครื่องบินและเครื่องยนต์	535,793,313	97,199,472	483,656,152	40,020,586
เงินมัดจำ - ค่าจดหมายเครื่องบิน	<u>291,961,274</u>	<u>320,194,272</u>	<u>291,961,274</u>	<u>320,194,272</u>
รวม	<u>827,754,587</u>	<u>417,393,744</u>	<u>775,617,426</u>	<u>360,214,858</u>

เงินประกันค่าเช่าเครื่องบินและเครื่องยนต์เป็นเงินค้าประกันการเช่าเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน และการเช่าเครื่องยนต์ระยะสั้นเพื่อใช้ระหว่างนำเครื่องยนต์ที่มีอยู่ไปซ่อมบำรุง ซึ่งจะได้รับคืนเมื่อครบกำหนดการเช่า

สำหรับเงินมัดจำค่าจดหมายเครื่องบิน เป็นเงินมัดจำการสั่งซื้อเครื่องบินกับผู้ผลิต ซึ่งจะกำหนดให้บริษัทจ่ายเงินค่ามัดจำเป็นวงๆ ก่อนการรับมอบเครื่องบินตามอัตราและระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญาซื้อขายเครื่องบินกับผู้ผลิต

บริษัทได้มีการทำสัญญาขายและเช่ากลับเครื่องบินที่ได้สั่งซื้อดังกล่าวบางส่วนตามสัญญาเช่าดำเนินงาน ซึ่งการขายและเช่ากลับจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการส่งมอบเครื่องบิน โดยกำหนดอายุสัญญาเช่าไม่เกิน 12 ปี อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ทำสัญญาขายและเช่ากลับเครื่องบินดังกล่าวผู้ซื้อเครื่องบินจะรับผิดชอบชำระเงินมัดจำค่าจดหมายเครื่องบินดังกล่าวข้างต้นแทนบริษัททั้งหมด โดยในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้รับและส่งมอบเครื่องบินให้ผู้ซื้อเช่าตามสัญญาขายและเช่ากลับข้างต้นบางส่วน และได้รับรู้กำไรจากการขายและเช่ากลับเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น จำนวน 243.40 ล้านบาท และ 312.72 ล้านบาท ตามลำดับ (ดูหมายเหตุข้อ 22)

8. เงินลงทุนในบริษัทอื่น

เงินลงทุนในบริษัทอื่น มีดังนี้

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	สถานะเป็นไปในประเทศไทย	อัตราการเติบโต		ทุนชำระแล้ว		งบกำไรและขาดทุน	
			การเติบโต		ทุนชำระแล้ว		งบกำไรและขาดทุน	
			(ร้อยละ)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
			ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
บริษัทอื่นของครอง บริษัท นกอุดิดิช์ จำกัด	น้ำเกลือ海水และธุรกิจที่ เกี่ยวข้องด้านการนำเข้าที่ขาย บนสังกัดโดยสาร ขนส่ง สินค้าและไปรษณีย์พัสดุ ทางอากาศ	ไทย	49	49	100,000	100,000	49,000	49,000
บริษัท นกมั่งคั้ง จำกัด	บริษัทสังกัดโดยสาร ขนส่ง สินค้าและไปรษณีย์พัสดุ ทางอากาศ	ไทย	49	49	10,000,000	10,000,000	4,900,000	4,900,000
บริษัทอื่นของห้อง บริษัท สายการบิน นกสูตี้ จำกัด*	ขนส่งสังกัดโดยสาร ขนส่ง สินค้าและไปรษณีย์พัสดุ ทางอากาศ	ไทย	24.01	24.01	2,000,000,000	2,000,000,000	-	-
รวม							4,949,000	4,949,000
* บริษัทอื่นของห้องของบริษัท นกมั่งคั้ง จำกัด								

9. เงินลงทุนในการร่วมค้า

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2558 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้มีมติอนุมัติให้บริษัทเข้าลงทุนในบริษัท Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทจัดตั้งขึ้นที่ประเทศไทยสิงคโปร์เพื่อประกอบธุรกิจพัฒนาระบบการจองบัตรโดยสารระหว่างสายการบิน โดยมีทุนจดทะเบียนจำนวน 4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือเทียบเท่ากับ 5.4 ล้านเหรียญดอลลาร์สิงคโปร์ โดยให้บริษัทลงทุนในอัตราร้อยละ 25 ของทุนจดทะเบียน ต่อมาเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2558 บริษัทได้ลงนามในสัญญาความร่วมลงทุน (Joint Venture Agreement) และสัญญาที่เกี่ยวข้องใน Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. กับ Scoot Pte Ltd. และ TOD Holdings Co., Ltd. โดยให้บริษัท Scoot Pte Ltd. และ TOD Holdings Co., Ltd. มีสัดส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 25 ร้อยละ 25 และร้อยละ 50 ตามลำดับ

เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2558 บริษัทได้ลงทุนใน Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. จำนวน 1.35 ล้านเหรียญดอลลาร์สิงคโปร์ หรือเทียบเท่า 34.75 ล้านบาท โดยมีอัตราส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 25 ตามที่ระบุในสัญญา

ต่อมา เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2559 Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. ได้ทำสัญญา Amended and Restated Joint Venture Agreement เพื่อแก้ไขสัญญาร่วมลงทุนลงวันที่ 15 ตุลาคม 2558 โดยให้มีการเพิ่มทุนจากเดิม 5.4 ล้านหุ้น เป็น 6.75 ล้านหุ้น โดยขายหุ้นส่วนที่เพิ่มขึ้นให้แก่ ANA Holdings, Inc. และ Cebu Air, Inc. และกำหนดให้ผู้ถือหุ้นที่เป็นสายการบินทุกรายมีสัดส่วนการลงทุนและถือหุ้นในจำนวนที่เท่าเทียมกันคิดเป็นรายละร้อยละ 15 และ VaultPAD Ventures Limited (เดิมชื่อ TOD Holdings Co.,Ltd) ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 40 ดังนั้นบริษัทจึงต้องลดสัดส่วนการถือหุ้นใน Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. จากเดิมร้อยละ 25 เหลือร้อยละ 15 โดยขายหุ้นสามัญให้แก่ ANA Holdings, Inc. และ Cebu Air, Inc. ในสัดส่วนที่เท่ากันเป็นจำนวนรวม 337,500 หุ้น ทั้งนี้บริษัทมีผลขาดทุนจากการขายหุ้นดังกล่าวเป็นจำนวน 1.92 ล้านบาท และ 2.87 ล้านบาท ในงบการเงินรวมและการเงินเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 ตามลำดับ

ต่อมา เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560 Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. ได้ทำสัญญา Amended and Restated Joint Venture Agreement เพื่อแก้ไขสัญญา Amended and Restated Joint Venture Agreement ลงวันที่ 17 พฤศจิกายน 2559 โดยมีการเพิ่มทุนจากเดิม 6.75 ล้านหุ้น เป็น 7.76 ล้านหุ้น โดยขายหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าวจำนวน 1.01 ล้านหุ้นให้แก่ สายการบิน JEJU AIR ทำให้สายการบินผู้ถือหุ้นทุกรายมีสัดส่วนเท่าเทียมกัน ดังนั้นบริษัทจึงมีสัดส่วนการถือหุ้นใน Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. ลดลงจากเดิมร้อยละ 15 เหลือร้อยละ 13.0435

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนในการร่วมค้า ในงบการเงินเฉพาะกิจการมีรายละเอียดดังนี้

รายการเงินเฉพาะกิจการ	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
2560	2559	
บาท	บาท	
28,420,554	34,749,000	
-	(6,328,446)	
<u>28,420,554</u>	<u>28,420,554</u>	

ณ วันที่ 1 มกราคม
จำนวน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินลงทุนในการร่วมค้า ซึ่งแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสีย ในงบการเงินรวม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะธุรกิจ : พัฒนาระบบการของบัตร โดยสารระหว่างสายการบิน ประเภทที่จัดตั้ง : สิงคโปร์	หน่วย	ณ วันที่	ณ วันที่
		31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
		“ยังไม่ได้ตรวจสอบ”	“ตรวจสอบแล้ว”
สัดส่วนเงินลงทุนที่บริษัทถือ	ร้อยละ	13.04	15.00
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	บาท	6,876,626	15,216,711
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีราคาทุน	บาท	28,420,554	28,420,554
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	บาท	8,340,085	14,147,369
ทุนเรียกชำระ	เหรียญคอลลาร์สิงคโปร์	9,264,219	7,638,240
สินทรัพย์รวม	เหรียญคอลลาร์สิงคโปร์	4,886,532	5,503,703
หนี้สินรวม	เหรียญคอลลาร์สิงคโปร์	284,069	176,809

10. เงินลงทุนระยะยาวอื่น

เงินลงทุนระยะยาวอื่น มีดังนี้

บริษัท	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่	ณ วันที่		
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559		
บริษัท วิชัยการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	สัดส่วน การถือหุ้น	ราคาทุน	สัดส่วน การถือหุ้น	ราคาทุน
	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท
บริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์สท เทренนิ่ง เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	0.91	6,024,500	1.04	6,877,500
รวม	15.00	<u>40,650,000</u>	15.00	<u>40,650,000</u>
		<u>46,674,500</u>		<u>47,527,500</u>

บริษัท	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่	ณ วันที่		
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม		
		2560		
		สัดส่วน	ราคาทุน	สัดส่วน
		การถือหุ้น		การถือหุ้น
		ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.88	5,779,500	1.01	6,676,300
บริษัท แพน แอน อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์ส จำกัด	15.00	40,650,000	15.00	40,650,000
เทอร์นีน เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด				
รวม		46,429,500		47,326,300

10.1 เงินลงทุนในบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

บริษัทและบริษัทอยู่ได้เข้าเป็นสมาชิกของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ในปี 2547 และปี 2558 ตามลำดับ และต้องเข้าร่วมถือหุ้นของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ตามข้อกำหนด

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด มีทุนจดทะเบียนเป็นหุ้นสามัญ 6,600,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามคุณสมบัติของผู้ถือหุ้น ดังนี้

- หุ้นสามัญประเภท ก. จำนวน 6,000,000 หุ้น ถือได้เฉพาะรัฐบาลไทย และบุคคลอื่นที่รัฐบาลอนุมัติ
- หุ้นสามัญประเภท ข. จำนวน 600,000 หุ้น ถือได้เฉพาะบริษัทการบิน ซึ่งทำการบินเป็นประจำเข้ายังประเทศไทย และ/หรือทำการบินเป็นประจำภายในประเทศไทย ตามกำหนดเวลาที่พิมพ์โฉนดไว้ในตารางเกี่ยวกับการบิน

ข้อนี้คับของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กำหนดให้มีการจ่ายเงินปันผล แต่ผู้ถือหุ้นจะได้รับส่วนลดค่าธรรมเนียมในการบริการนำร่อง (Air Navigation Facility Charge) และสัดส่วนการถือหุ้นจะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามการจัดสรรของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด โดยคำนวณจากเทียบรวมในแต่ละปีของหมู่สมาชิก เงินค่าหุ้นดังกล่าวจะรับคืนได้เมื่อถอนตัวจากการเป็นสมาชิก

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทได้ลดหุ้นจำนวน 8,968 หุ้น ซึ่งบริษัทได้รับเงินค่าหุ้นจำนวน 896,800 บาทแล้ว ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทในบริษัทดังกล่าวลดลงจาก ร้อยละ 1.01 เป็นร้อยละ 0.88

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินลงทุนในหุ้นของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน 60,245 หุ้น และ 2,450 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 5,779,500 บาท และ 245,000 บาท ตามลำดับ

- 10.2 เงินลงทุนในบริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชันแนล ไฟล์ท เทคนิค เท็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 บริษัทได้เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลต่างประเทศแห่งหนึ่งและนิติบุคคล ในประเทศไทยแห่งหนึ่ง ในบริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชันแนล ไฟล์ท เทคนิค เท็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์จัดการอบรมนักบิน ในจำนวนเงิน 1.25 ล้านหรือยูโร สหรัฐอเมริกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15 ของทุนจดทะเบียนของการร่วมทุนดังกล่าว

11. เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2557 บริษัททำสัญญาให้กู้ยืมเงินแก่บริษัท นกมิ่งคั่ง จำกัด (บริษัทย่อย) ในวงเงิน จำนวน 970 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเดือนต่อระยะเวลา 1 ปี ของ ธนาคารพาณิชย์ 2 แห่ง บวกร้อยละ 0.50 ต่อปี ซึ่งกำหนดจ่ายดอกเบี้ยเป็นรายปี เงินให้กู้ยืมนี้ไม่มี หลักประกันและครบกำหนดชำระคืนภายใน 10 ปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันมีจำนวน 970 ล้านบาท (คุณภาพเหตุข้อ 26.1)

ทั้งนี้วันที่ 30 ธันวาคม 2560 บริษัทได้มีความยตอบรับคำร้องขอใช้ระยะเวลาการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ระยะยาวแก่บริษัทย่อยดังกล่าวออกไป 12 เดือนนับจากวันที่ในเดือนธันวาคม ซึ่งดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 มีจำนวน 47.82 ล้านบาท บริษัทจึงได้แสดงดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียนอื่น (คุณภาพเหตุข้อ 26.1)

บริษัทได้มีหนังสือยืนยันแก่บริษัทย่อยดังกล่าวว่าจะไม่เรียกชำระดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 33.02 ล้านบาท ภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือนนับจากวันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทจึงได้ แสดงดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น (คุณภาพเหตุข้อ 26.1)

12. ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
ราคาน้ำดื่ม				
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	97,056,019	-	(2,205,898)	4,612,131
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	68,187,155	-	-	68,187,155
เครื่องใช้สำนักงาน	19,482,098	89,376	(466,238)	46,364
อุปกรณ์สำนักงาน	32,586,246	622,793	(4,310,008)	297,766
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	154,194,127	3,191,990	(3,661,135)	978,930
อุปกรณ์สื่อสาร	6,754,796	67,345	(892,307)	5,929,834
เครื่องมือเครื่องใช้	243,424,985	17,551,007	(4,817,208)	-
ยานพาหนะ	11,936,200	-	(3,070,000)	1,028,047
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุง และเดินทรัพย์ระหว่างติดตั้ง	8,846,991	5,400,332	-	(6,963,238)
รวมราคาน้ำดื่ม	642,468,617	26,922,843	(19,422,794)	-
ค่าเสื่อมราคากลาง				
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(64,867,827)	(11,434,063)	2,205,890	-
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(12,516,366)	(12,281,518)	-	(24,797,884)
เครื่องใช้สำนักงาน	(11,795,018)	(2,460,677)	395,391	-
อุปกรณ์สำนักงาน	(18,035,516)	(4,733,037)	4,036,997	-
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(104,996,171)	(17,898,943)	3,339,136	-
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,623,511)	(664,023)	850,558	-
เครื่องมือเครื่องใช้	(78,447,999)	(48,588,075)	4,767,976	-
ยานพาหนะ	(8,670,098)	(562,214)	3,069,999	-
รวมค่าเสื่อมราคากลาง	(303,952,506)	(98,622,550)	18,665,947	-
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	338,516,111			(383,909,109)
				266,059,557

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	เพิ่มเข้า ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
รายการทุน				
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	84,515,902	1,677,208	(383,635)	11,246,544
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	19,485,448	43,877,355	-	4,824,352
เครื่องใช้สำนักงาน	17,799,979	2,610,701	(1,093,202)	164,620
อุปกรณ์สำนักงาน	28,146,183	4,758,372	(1,220,565)	902,256
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	161,474,458	22,285,027	(29,782,842)	217,484
อุปกรณ์สื่อสาร	6,987,377	1,167,808	(1,400,389)	-
เครื่องมือเครื่องใช้	150,048,029	33,600,606	(1,040,400)	60,816,750
บ้านพำนัช	11,936,200	-	-	-
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุง				11,936,200
และสินทรัพย์ระหว่างติดตั้ง	66,129,164	20,889,833	-	(78,172,006)
รวมรายการทุน	<u>546,522,740</u>	<u>130,866,910</u>	<u>(34,921,033)</u>	<u>-</u>
ค่าเสื่อมราคาสะสม				
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(50,647,149)	(14,604,310)	383,632	-
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(5,596,225)	(6,920,141)	-	(12,516,366)
เครื่องใช้สำนักงาน	(10,130,230)	(2,634,358)	969,570	-
อุปกรณ์สำนักงาน	(14,390,616)	(4,735,127)	1,090,227	-
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(119,049,245)	(15,660,377)	29,713,451	-
อุปกรณ์สื่อสาร	(5,298,469)	(704,356)	1,379,314	-
เครื่องมือเครื่องใช้	(47,510,747)	(31,899,473)	962,221	-
บ้านพำนัช	(8,209,090)	(461,008)	-	(8,670,098)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(260,831,771)</u>	<u>(77,619,150)</u>	<u>34,498,415</u>	<u>-</u>
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	<u>285,690,969</u>			<u>338,516,111</u>
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีเดือนธันวาคม				
2560				บาท <u>98,622,550</u>
2559				บาท <u>77,619,150</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 รายการทุนของอุปกรณ์ซึ่งหักค่าเสื่อมราคากลางทั้งจำนวนแล้ว แต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทและบริษัทที่อยู่ มีจำนวน 152.52 ล้านบาท และ 149.89 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ					
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	
รายการทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	87,757,203	-	(2,205,898)	4,612,131	90,163,436
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	68,187,155	-	-	-	68,187,155
เครื่องใช้สำนักงาน	19,482,098	89,377	(466,238)	46,364	19,151,601
อุปกรณ์สำนักงาน	28,010,298	481,159	(4,310,008)	297,767	24,479,216
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	151,199,257	2,593,126	(3,661,135)	978,930	151,110,178
อุปกรณ์สื่อสาร	6,754,796	67,346	(892,307)	-	5,929,835
เครื่องมือเครื่องใช้	241,696,985	13,383,924	(4,817,208)	-	250,263,701
บานพาหนะ	11,936,200	-	(3,070,000)	1,028,046	9,894,246
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและ ติดตั้ง	8,846,991	5,400,332	-	(6,963,238)	7,284,085
รวมรายการทุน	623,870,983	22,015,264	(19,422,794)	-	626,463,453
ค่าเสื่อมรายการสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(60,226,654)	(10,134,616)	2,205,890	-	(68,155,380)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(12,516,366)	(12,281,518)	-	-	(24,797,884)
เครื่องใช้สำนักงาน	(11,795,018)	(2,460,677)	395,391	-	(13,860,304)
อุปกรณ์สำนักงาน	(16,267,045)	(3,782,008)	4,036,997	-	(16,012,056)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(103,268,008)	(16,898,043)	3,339,136	-	(116,826,915)
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,623,511)	(664,024)	850,558	-	(4,436,977)
เครื่องมือเครื่องใช้	(77,984,681)	(47,629,638)	4,767,976	-	(120,846,343)
บานพาหนะ	(8,670,098)	(562,214)	3,069,999	-	(6,162,313)
รวมค่าเสื่อมรายการสะสม	(295,351,381)	(94,412,738)	18,665,947	-	(371,098,172)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	328,519,602				255,365,281

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	เพิ่มเข้า	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
รายการทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	76,894,294	-	(383,635)	11,246,544	87,757,203
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	19,485,448	43,877,355	-	4,824,352	68,187,155
เครื่องใช้สำนักงาน	17,799,979	2,610,701	(1,093,202)	164,620	19,482,098
อุปกรณ์สำนักงาน	24,237,149	4,091,458	(1,220,565)	902,256	28,010,298
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	159,017,790	21,746,825	(29,782,842)	217,484	151,199,257
อุปกรณ์สื่อสาร	6,987,377	1,167,808	(1,400,389)	-	6,754,796
เครื่องมือเครื่องใช้	148,372,029	33,548,606	(1,040,400)	60,816,750	241,696,985
ขานพาหนะ	11,936,200	-	-	-	11,936,200
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและ ดินทรายระหว่างติดตั้ง	66,129,164	20,889,833	-	(78,172,006)	8,846,991
รวมรายการทุน	530,859,430	127,932,586	(34,921,033)	-	623,870,983
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(47,852,058)	(12,758,228)	383,632	-	(60,226,654)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(5,596,225)	(6,920,141)	-	-	(12,516,366)
เครื่องใช้สำนักงาน	(10,130,230)	(2,634,358)	969,570	-	(11,795,018)
อุปกรณ์สำนักงาน	(13,484,772)	(3,872,500)	1,090,227	-	(16,267,045)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(118,261,837)	(14,719,622)	29,713,451	-	(103,268,008)
อุปกรณ์สื่อสาร	(5,298,469)	(704,356)	1,379,314	-	(4,623,511)
เครื่องมือเครื่องใช้	(47,390,317)	(31,556,585)	962,221	-	(77,984,681)
ขานพาหนะ	(8,209,090)	(461,008)	-	-	(8,670,098)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(256,222,998)	(73,626,798)	34,498,415	-	(295,351,381)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	274,636,432				328,519,602
ค่าเสื่อมราคาส่วนหุ้นปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2560				บาท	<u>94,412,738</u>
2559				บาท	<u>73,626,798</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 รายการทุนของอุปกรณ์ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาสะสมทั้งจำนวนแล้ว แต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัท มีจำนวน 152.52 ล้านบาท และ 149.89 ล้านบาท ตามลำดับ

13. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	189,373,843	1,706,687	(757,983)	4,910,000	195,232,547
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	3,699,001	4,608,800	-	(4,910,000)	3,397,801
รวมราคาทุน	193,072,844	6,315,487	(757,983)	-	198,630,348
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(127,873,055)	(24,057,965)	757,971	-	(151,173,049)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(127,873,055)	(24,057,965)	757,971	-	(151,173,049)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	65,199,789				47,457,299

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	156,358,805	33,471,487	(17,016,696)	16,560,247	189,373,843
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	12,936,498	7,322,750	-	(16,560,247)	3,699,001
รวมราคาทุน	169,295,303	40,794,237	(17,016,696)	-	193,072,844
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(120,972,503)	(23,916,912)	17,016,360	-	(127,873,055)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(120,972,503)	(23,916,912)	17,016,360	-	(127,873,055)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	48,322,800				65,199,789

ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม

2560	บาท	24,057,965
2559	บาท	23,916,912

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งหักค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งจำนวน แล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทและบริษัทที่อยู่มีจำนวน 75.35 ล้านบาท และ 68.13 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	เพิ่มเข้า ลดลง		โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560
ราคาทุน				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	182,707,212	967,187	(757,983)	187,826,416
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	2,525,001	4,466,000	-	2,081,001
รวมรวมราคาทุน	<u>185,232,213</u>	<u>5,433,187</u>	<u>(757,983)</u>	<u>189,907,417</u>
ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(125,506,760)	(22,549,607)	757,971	(147,298,396)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	<u>(125,506,760)</u>	<u>(22,549,607)</u>	<u>757,971</u>	<u>(147,298,396)</u>
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	<u>59,725,453</u>			<u>42,609,021</u>

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	เพิ่มเข้า ลดลง		โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
ราคาทุน				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	149,715,575	33,448,086	(17,016,696)	16,560,247
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	12,246,498	6,838,750	-	(16,560,247)
รวมรวมราคาทุน	<u>161,962,073</u>	<u>40,286,836</u>	<u>(17,016,696)</u>	<u>185,232,213</u>
ค่าตัดจำหน่ายสะสม				
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(119,970,020)	(22,553,100)	17,016,360	(125,506,760)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	<u>(119,970,020)</u>	<u>(22,553,100)</u>	<u>17,016,360</u>	<u>(125,506,760)</u>
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	<u>41,992,053</u>			<u>59,725,453</u>
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม				
2560				บาท 22,549,607
2559				บาท 22,553,100

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งหักค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทมีจำนวน 75.35 ล้านบาท และ 68.13 ล้านบาท ตามลำดับ

14. สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชี ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{หรือขาดทุน}	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{ขาดทุน}	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชี	13,321,915	13,321,915	

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชีที่เกิดขึ้นในระหว่างปี มีดังนี้

หน่วย : บาท

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2560	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{หรือขาดทุน}	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{ขาดทุน}	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	เม็ดเงินเดือน
สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชี	386,525	-	-	386,525
ค่าเสื่อมสูญ				
การะมูกหันผลประไปชน์พนักงาน	12,935,390	-	-	12,935,390
รวม	13,321,915	-	-	13,321,915

หน่วย : บาท

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2559	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{หรือขาดทุน}	รายการที่รับรู้ ในกำไร ^{ขาดทุน}	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	เม็ดเงินเดือน
สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากการตัดบัญชี	357,612	28,913	-	386,525
ค่าเสื่อมสูญ				
การะมูกหันผลประไปชน์พนักงาน	12,801,684	(107,987)	241,693	12,935,390
รวม	13,159,296	(79,074)	241,693	13,321,915

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประจำรอบค่วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	2560	2559
ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน		-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		-	79,074
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		-	79,074

รายการรวมยอดจำนวนเงินระหว่างค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้กับผลดุลของกำไรทางบัญชีกับอัตราภาษีที่ใช้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงได้ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
กำไรทางบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	601,668,487	765,255,676	633,520,382	760,229,680
ขาดทุนทางบัญชีสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	<u>(2,501,339,972)</u>	<u>(4,035,159,019)</u>	<u>(2,459,195,760)</u>	<u>(3,386,976,798)</u>
ขาดทุนทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,269,903,343)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,626,747,118)</u>
ภาษีเงินได้คำนวณในอัตราร้อยละ 20 ผลกระทบทางภาษีสำหรับขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้รับเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	120,333,697	153,051,135	126,704,076	152,045,936
ผลกระทบจากขาดทุนสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งใช้เป็นรายการหักห้ามภาษี	<u>(120,333,697)</u>	<u>(153,051,135)</u>	<u>(126,704,076)</u>	<u>(152,045,936)</u>
ผลกระทบทางภาษีของผลแตกต่างช่วงเวลา	-	79,074	-	79,074
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงในงบกำไรขาดทุนเม็ดเสื่อม	-	79,074	-	79,074

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทและบริษัทย่อยมีได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลขาดทุนสะสม เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทคาดว่าจะมีกำไรสุทธิทางภาษีในอนาคต ไม่เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากการรายรายการขาดทุนสะสมจำนวน 2,759.54 ล้านบาท และ 2,161.87 ล้านบาทที่จะหมดอายุในปี 2564 สำหรับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการตามลำดับได้ทั้งจำนวน

15. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทยื่อยมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินสองแห่งในรูปตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 2 ฉบับ เป็นจำนวนเงินแห่งละ 350 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงิน 700 ล้านบาท ซึ่งมีบริษัทและผู้ถือหุ้นให้สูญของผู้ถือหุ้นให้สูญแห่งหนึ่งของบริษัทยื่อยืมเป็นผู้ค้ำประกัน โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวมีอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ Money Market Rate (MMR) ต่อปี และร้อยละ BIBOR ต่อปีของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง และมีกำหนดเวลาการชำระคืนในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560

ทั้งนี้บริษัทยื่อยได้ต่ออายุตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 700 ล้านบาทดังกล่าวจากวันที่ครบกำหนด 10 กุมภาพันธ์ 2560 ทุก 1-3 เดือน ไปจนถึงวันที่ 5 เมษายน 2561

16. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2559
เจ้าหนี้การค้าหมุนเวียน - กิจการที่ เกี่ยวข้องกัน (คุณนายเหตุข้อ 26.1)	54,051,501	60,794,946	50,941,881	52,090,327
เจ้าหนี้การค้าหมุนเวียน - กิจการอื่น	1,004,892,441	984,520,419	764,201,454	688,263,936
เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (คุณนายเหตุข้อ 26.1)	2,709,962	7,534,790	3,403,817	7,534,790
เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น - กิจการอื่น	15,469,751	14,102,918	7,905,519	9,417,582
รายได้ค่าโดยสารรับส่วนหนึ้น เงินรับส่วนหนึ้นอื่น	1,374,079,208	1,324,053,519	724,866,660	717,044,330
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	701,253,047	577,763,951	272,382,402	146,298,520
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	1,685,501,354	1,498,568,392	973,445,808	1,026,431,370
รวม	23,536,404	23,926,211	22,949,509	22,939,347
	<u>4,861,493,668</u>	<u>4,491,265,146</u>	<u>2,820,097,050</u>	<u>2,670,020,202</u>

17. ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน**ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ประกอบด้วย**

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน				
ณ วันดังนี้				
ยก เพิ่มขึ้นในระหว่างปี - รับรู้เป็นค่าใช้จ่าย	772,866,227	433,862,661	721,502,843	406,222,400
สำคัญ	277,521,360	445,927,234	280,341,964	422,204,111
หัก จำนวนค่าซ่อมบำรุงที่เกิดขึ้นจริงระหว่างปี	(362,352,374)	(106,923,668)	(321,356,029)	(106,923,668)
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน				
ณ วันสิ้นปี	688,035,213	772,866,227	680,488,778	721,502,843
หัก ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	(108,811,574)	(128,239,187)	(102,092,740)	(92,247,326)
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน				
- ระยะสั้น	579,223,639	644,627,040	578,396,038	629,255,517

18. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน**ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ประกอบด้วย**

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
ผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ	234,883,632	190,084,826	214,075,382	178,550,136
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน	7,331,560	32,817,238	7,331,560	32,817,238
รวม	242,215,192	222,902,064	221,406,942	211,367,374

18.1 ผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุ

การเปลี่ยนแปลงของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุ ประกอบด้วย

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน เมื่อเกษียณอายุ ณ วันดีนปี	190,084,826	134,719,340	178,550,136	127,869,939
ผลประโยชน์ที่จ่าย	(38,230,000)	(16,361,004)	(38,230,000)	(16,361,004)
ต้นทุนบริการปัจจุบันและดอกเบี้ย	83,028,806	59,679,906	73,755,246	52,274,537
ขาดทุนจากการประมาณการตาม หลักคณิตศาสตร์ประจำกันภัย	-	12,046,584	-	14,766,664
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน เมื่อเกษียณอายุ ณ วันดีนปี	<u>234,883,632</u>	<u>190,084,826</u>	<u>214,075,382</u>	<u>178,550,136</u>

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทรับรู้ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประจำกันภัยในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็ร์จื่นจำนวน 14.77 ล้านบาท โดยสาเหตุหลักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราคิดลด อัตราการลาออก และสมมติฐานด้านประชากรศาสตร์ของข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประจำกันภัย

คำให้เข้าใจผลประโยชน์พนักงานเมื่อเกษียณอายุที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็ร์จื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	79,623,966	56,487,852	70,846,610	49,452,648
ต้นทุนดอกเบี้ย	3,404,840	3,192,054	2,908,636	2,821,889
รวม	<u>83,028,806</u>	<u>59,679,906</u>	<u>73,755,246</u>	<u>52,274,537</u>

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประจำปี พ.ศ. วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 มีดังต่อไปนี้

งบการเงินรวม

	2560 ร้อยละ (%) ต่อปี)	2559 ร้อยละ (%) ต่อปี)
อัตราคิดลด	2.12 - 2.74	2.12 - 2.74
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	3.00 - 6.50	3.00 - 6.50
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0 - 30.00 (ขึ้นอยู่กับอาชญากรรมพนักงาน)	0 - 30.00 (ขึ้นอยู่กับอาชญากรรมพนักงาน)
อัตรา漫衍ะ	TMO2008 (ตาราง漫衍ะไทยปี 2551)	TMO2008 (ตาราง漫衍ะไทยปี 2551)

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	2560 ร้อยละ (%) ต่อปี)	2559 ร้อยละ (%) ต่อปี)
อัตราคิดลด	2.12	2.12
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	5.00	5.00
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอาชญากรรมพนักงาน)	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอาชญากรรมพนักงาน)
อัตรา漫衍ะ	TMO2008 (ตาราง漫衍ะไทยปี 2551)	TMO2008 (ตาราง漫衍ะไทยปี 2551)

ข้อสมมติที่สำคัญในการกำหนดการประมาณผลประโยชน์พนักงานตามหลักคณิตศาสตร์ประจำปี ประกอบด้วย อัตราคิดลด อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน และอัตรา漫衍ะ การวิเคราะห์ความอ่อนไหวด้านล่างได้พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงในแต่ละข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประจำปีที่เกี่ยวข้องที่อาจเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานในขณะที่ข้อสมมติอื่นคงที่

หน่วย : บาท

ผลประกอบต่อการประมาณผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
อัตราคิดลด - เพิ่มขึ้nr้อยละ 1	(16,003,245)	(12,068,117)	(14,153,275)	(11,001,776)
อัตราคิดลด - ลดลงร้อยละ 1	19,432,227	14,589,540	17,270,688	13,340,703
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน - เพิ่มขึ้nr้อยละ 1	18,354,550	12,765,394	15,989,207	11,494,447
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน - ลดลงร้อยละ 1	(15,348,331)	(10,693,291)	(13,300,346)	(9,588,669)
การมีชีวิตอยู่ - เพิ่มขึ้น 1%	1,634,548	1,194,068	1,561,474	1,149,626
การมีชีวิตอยู่ - ลดลง 1%	(1,614,309)	(1,178,934)	(1,532,665)	(1,129,327)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นอาจไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในกระแสผู้พันผลประโยชน์พนักงาน เนื่องจากเป็นการยากที่การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติต่างๆ จะเกิดขึ้นแยกต่างหากจากข้อสมมติอื่นซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ในการแสดงการวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้น มูลค่าปัจจุบันของกระแสผู้พันผลประโยชน์พนักงาน ณ วันสื้นรอบระยะเวลารายงาน คำนวณ โดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งเป็นวิธีเดียวกันกับการคำนวณหนี้สินกระแสผู้พันผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน

18.2 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน

การเปลี่ยนแปลงของผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสม				
สำหรับนักบิน ณ วันดังนี้	32,817,238	41,623,626	32,817,238	41,623,626
ยกเว้นที่ในระหว่างปี - รับรู้มีค่าใช้จ่ายสำหรับปี	721,955	11,209,623	721,955	11,209,623
หัก กลับรายการระหว่างปี	(26,207,633)	(20,016,011)	(26,207,633)	(20,016,011)
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสม				
สำหรับนักบิน ณ วันสื้นปี	7,331,560	32,817,238	7,331,560	32,817,238

ในวันที่ 1 มกราคม 2556 บริษัทกำหนดให้มีผลประโยชน์อื่นให้แก่นักงานในตำแหน่งนักบินเมื่อเกษียณอายุ หรือลาออกตามระเบียบของบริษัท หรือสูญเสียใบอนุญาต โดยบริษัทจะสะสมผลประโยชน์ให้แก่นักบิน โดยพิจารณาจากจำนวนเที่ยวบินที่ทำการบินในแต่ละเดือนและอายุงานของนักบินตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของบริษัท อายุ่ ໄร์ก์ตาม บริษัทได้กำหนดให้มีการสิ้นสุดการสะสมผลประโยชน์ดังกล่าวลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยบริษัทจะจ่ายผลประโยชน์สะสมคืนให้กับนักบินตามเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าว

19. การจัดการส่วนทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารทุนของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นไปเพื่อการดำเนินการให้เกิดความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของบริษัทและบริษัทย่อยเพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น

นอกจากนี้บริษัทฯ ยังให้เป็นไปตามข้อกำหนดการดำเนินการอัตราส่วนทางการเงินภายใต้สัญญาวงเงินสินเชื่อหน้างานสืบค้าประจำที่ทำไว้กับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง (ดูหมายเหตุข้อ 1.1)

20. ทุนเรือนหุ้น

งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

มูลค่าหุ้น ต่อหุ้น (บาท)	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2559	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน
ทุนจดทะเบียน				
ณ วันที่ 1 มกราคม				
หุ้นสามัญ	1	625,000,000	625,000,000	625,000,000
ขาดทุนเพิ่มทุนวันที่ 26 เมษายน 2560	1	781,250,000	781,250,000	-
ขาดทุนเพิ่มทุนวันที่ 28 กันยายน 2560	1	(114,000,118)	(114,000,118)	-
ขาดทุนเพิ่มทุนวันที่ 29 กันยายน 2560	1	1,207,000,000	1,207,000,000	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม				
หุ้นสามัญ	1	<u>2,499,249,882</u>	<u>2,499,249,882</u>	<u>625,000,000</u>
ทุนที่ออกและชำระแล้ว				
ณ วันที่ 1 มกราคม				
หุ้นสามัญ	1	625,000,000	625,000,000	625,000,000
รับเงินเพิ่มทุนวันที่ 26 พฤษภาคม 2560	1	510,999,882	510,999,882	-
รับเงินเพิ่มทุนวันที่ 27 ตุลาคม 2560	1	<u>1,135,999,882</u>	<u>1,135,999,882</u>	-
ณ 31 ธันวาคม				
หุ้นสามัญ	1	<u>2,271,999,764</u>	<u>2,271,999,764</u>	<u>625,000,000</u>

เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2560 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2560 ของบริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติในเรื่องดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัท เพื่อรับการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายถืออยู่ (Rights Offering) และเพื่อรับการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิครั้งที่ 1 (NOK-W1) รวมจำนวนทั้งสิ้น 781,250,000 บาท จากทุนจดทะเบียนเดิมจำนวน 625,000,000 บาท เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 1,406,250,000 บาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 781,250,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริษัทฯ สนธิของบริษัทข้อ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทข้างต้น ทั้งนี้ บริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริษัทฯ สนธิกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2560
2. อนุมัติให้ออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัท ครั้งที่ 1 (NOK-W1) (“ใบสำคัญแสดงสิทธิ”) ซึ่งจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมที่ใช้สิทธิของซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนโดยไม่คิดมูลค่า
3. อนุมัติให้จัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัทจำนวนไม่เกิน 781,250,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ตามการอนุมัติเพิ่มทุนจดทะเบียนในข้อ 1 ข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
  - 3.1 จัดสรรหุ้นสามัญใหม่จากการเพิ่มทุน (จำนวนไม่เกิน 625,000,000 หุ้น) ให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายถืออยู่ (Right Offering) ทั้งนี้บริษัทกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนในอัตรา 1 หุ้นเดิม ต่อ 1 หุ้นใหม่ (คิดเป็นจำนวนหุ้นที่ใช้ในการจัดสรรทั้งสิ้น 625,000,000 หุ้น) ในราคาเสนอขายหุ้นละ 2.40 บาท
  - 3.2 จัดสรรหุ้นสามัญใหม่จากการเพิ่มทุน ในจำนวนไม่เกิน 156,250,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท เพื่อรับการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิ ครั้งที่ 1 (NOK-W1) ที่ออกควบคู่กับการออกและจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัทตามสัดส่วนการถือหุ้น (Right Offering) โดยไม่คิดมูลค่า ตามที่ได้มีการอนุมัติในข้อ 2 ข้างต้น โดยจะเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมที่ใช้สิทธิของซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุน

ต่อมาเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560 บริษัทได้รับเงินเพิ่มทุนจำนวนเงิน 1,226,399,716 บาท จากทุนที่ออกและเรียกชำระจำนวน 510,999,882 หุ้น ในราคาหุ้นละ 2.4 บาท จากมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ 1 บาท ทำให้มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 715,399,834 บาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนชำระแล้วจำนวน 510,999,882 บาท กับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560

นอกจากนี้เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 บริษัทได้ออกใบสำคัญแสดงสิทธิให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมจำนวน 127,749,952 หน่วย โดยมีราคาใช้สิทธิ 5 บาทต่อหุ้น ซึ่งสามารถใช้สิทธิได้ระหว่างวันที่ 30 กันยายน 2560 ถึงวันที่ 29 พฤษภาคม 2563

เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2560 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2560 ของบริษัทมีมติอนุมัติในเรื่องดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ลดทุนจดทะเบียนของบริษัทจำนวนทั้งสิ้น 114,000,118 บาท จากทุนจดทะเบียนเดิมจำนวน 1,406,250,000 บาท เป็นทุนจดทะเบียนจำนวน 1,292,249,882 บาท โดยการยกเลิกหุ้นที่จดทะเบียนแล้วแต่ยังไม่ได้ออกจำหน่ายจำนวน 114,000,118 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริษัทที่สนธิของบริษัท ข้อ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับการลดทุนจดทะเบียนของบริษัทข้างต้น ทั้งนี้ บริษัทได้จดทะเบียนลดทุนและแก้ไขหนังสือบริษัทที่สนธิกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2560
2. อนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนอีกจำนวน 1,207,000,000 บาท จากทุนจดทะเบียนเดิมจำนวน 1,292,249,882 บาท เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 2,499,249,882 บาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 1,207,000,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริษัทที่สนธิของบริษัท ข้อ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนและแก้ไขหนังสือบริษัทที่สนธิกับกระทรวงพาณิชย์เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2560
3. อนุมัติให้จัดสรรหุ้นสามัญใหม่เพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทจำนวน ไม่เกิน 1,207,000,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายถืออยู่ (Right Offering) และเพื่อรองรับการใช้สิทธิตามใบสำคัญแสดงสิทธิ ครั้งที่ 1 (NOK-W1) ที่มีการเปลี่ยนแปลงราคากำลังการใช้สิทธิและอัตราการใช้สิทธิ

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2560 บริษัทได้รับเงินเพิ่มทุนจำนวนเงิน 1,703,999,823 บาท จากทุนที่ออกและเรียกชำระจำนวน 1,135,999,882 หุ้น ในราคาหุ้นละ 1.5 บาท จากมูลค่าหุ้นที่ตราไว้ 1 บาท ทำให้มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 567,999,941 บาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนชำระแล้วจำนวน 1,135,999,882 บาท กับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2560

ส่วนเกินมูลค่าหุ้น

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 51 ในกรณีที่บริษัทเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องนำค่าหุ้นส่วนเกินนี้ตั้งเป็นทุนสำรอง ("ส่วนเกินมูลค่าหุ้น") ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 4,325,885,718 บาท และ 3,042,485,943 บาท ตามลำดับ

21. ทุนสำรองตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจะต้องจัดสรรเงินทุนสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน เงินทุนสำรองตามกฎหมายนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

22. รายได้อื่น - อื่นๆ

รายได้อื่น - อื่นๆ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	สำคัญสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้ค่าสินใหม่ทดแทนจากบริษัทประกันภัย	196,891,174	-	196,891,174	-
กำไรจากการแลกเปลี่ยน	155,765,581	-	106,096,308	-
กำไรจากการขายและเช่ากลับคืนเครื่องบิน (ดูหมายเหตุข้อ 7)	243,401,979	312,722,672	243,401,979	312,722,672
รับคืนค่าซ่อมแซมเครื่องบินและเครื่องบนต์	4,863,111	189,991,438	4,863,111	189,991,438
รายได้ค่าธรรมเนียมอื่น	67,696,188	81,214,840	58,917,454	73,114,119
รายได้จากการให้บริการภายนอกได้ในอนุญาตการ ให้บริการอินเตอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง	-	-	-	-
รายได้ค่าตอบแทนการใช้บริการสนามบิน อื่นๆ	14,399,023	-	-	-
รวม	97,674,883	92,163,496	24,433,386	62,423,636
	780,691,939	676,092,446	634,603,412	638,251,865

23. ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและขาดทุนต่อหุ้นปรับลด

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณจากขาดทุนสำหรับปีที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปี โดยวิธีถวายเฉลี่ยต่อหุ้น

ขาดทุนต่อหุ้นปรับลดคำนวณจากขาดทุนสำหรับปีเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปี โดยถวายเฉลี่ยต่อหุ้นหลังจากที่ได้ปรับปรุงผลกระทบของหุ้นปรับลด

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและขาดทุนต่อหุ้นปรับลดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงการคำนวณดังนี้

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
	(บาท/หุ้น)	(บาท/หุ้น)	(บาท/หุ้น)	(บาท/หุ้น)
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
ขาดทุนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท (ขั้นพื้นฐาน)	(1,854,295,066)	(2,795,086,715)	(1,825,675,378)	(2,626,826,192)
จำนวนหุ้นสามัญที่ออก ณ วันที่ 1 มกราคม พลกระบทจากหุ้นที่ออกจำหน่าย วันที่ 26 พฤษภาคม 2560	625,000,000	625,000,000	625,000,000	625,000,000
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย วันที่ 27 พฤษภาคม 2560	307,999,929	-	307,999,929	-
ผลประโยชน์จากการออกหุ้นที่ออกจำหน่าย วันที่ 27 พฤษภาคม 2560	205,413,677	-	205,413,677	-
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถวายเฉลี่ยต่อหุ้นหลัง (ขั้นพื้นฐาน)	1,138,413,606	625,000,000	1,138,413,606	625,000,000
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท/หุ้น)	(1.63)	(4.47)	(1.60)	(4.20)
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด				
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถวายเฉลี่ยต่อหุ้นหลัง (ขั้นพื้นฐาน)	1,138,413,606	-	1,138,413,606	-
ผลกระทบจากการเปลี่ยนโครงสร้างหุ้นสามัญ	78,389,384	-	78,389,384	-
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถวายเฉลี่ยต่อหุ้นหลัง (ปรับลด)	1,216,802,990	-	1,216,802,990	-
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด (บาท/หุ้น)	(1.52)	-	(1.50)	-

24. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้น โดยหักจากเงินเดือนของพนักงานส่วนหนึ่งและบริษัทจ่ายสมทบอีกส่วนหนึ่ง กองทุนดังกล่าวได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

บริษัทจ่ายสมทบเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็มอื่น ดังนี้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	45,537,716	30,968,578	45,537,716	30,968,578

25. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะที่สำคัญสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังต่อไปนี้

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	5,732,377,951	3,832,313,805	4,071,527,376	2,745,423,933
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	1,943,287,094	1,814,301,023	1,614,860,154	1,424,732,089
ค่าบริการการบิน	2,320,051,453	2,065,921,244	1,736,367,563	1,574,830,380
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนักบินและลูกเรือ	680,850,173	592,135,258	503,341,207	474,487,922
ค่าซ่อมบำรุงอากาศยาน	4,152,395,321	4,746,891,164	3,027,641,571	3,848,337,826
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	122,680,516	101,536,062	116,962,345	96,179,898
ค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่	4,448,060,399	4,265,086,122	3,752,381,244	3,606,581,370
ค่าสินค้าและพัสดุใช้ไป	279,603,005	248,800,596	231,109,056	204,093,937
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	306,808,529	301,143,143	238,097,695	258,991,786
ค่าใช้จ่ายค้านประกันภัย	104,631,504	124,692,795	79,641,306	98,097,855
ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต	101,247,132	114,770,473	101,247,132	114,770,473
ค่าใช้จ่ายศูนย์บริการข้อมูลลูกค้า	92,389,689	102,721,148	92,389,689	102,731,648
ค่าขนส่งผู้โดยสาร	350,632,364	278,480,008	55,094,671	50,690,037

26. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีรายการบัญชีที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยการมีผู้ถือหุ้นร่วมกันหรือมีกรรมการร่วมกันซึ่งเป็นรายการตามปกติธุรกิจและเป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่สำคัญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 ประกอบด้วย

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	ลักษณะความสัมพันธ์
บริษัท สายการบินนกสู่ดี จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ	บริษัทอื่นทางอ้อม
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ	บริษัทอื่น
บริษัท นกซอลิดี้ จำกัด	นำเข้าและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า	บริษัทอื่น
บริษัท แพน แอน อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์ เทคนิค เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	ให้บริการฝึกอบรมนักบิน	ผู้บริหารเป็นกรรมการ
Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd.	พัฒนาระบบการจองบัตรโดยสารระหว่างสายการบิน	กิจการร่วมค้า
บริษัท เพื่อนน้ำมิติ จำกัด	จัดหา เช่าเชื้อ จัดการทรัพย์สิน	ถือหุ้นโดยผู้บริหาร
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจสายการบิน	ผู้ถือหุ้นและกรรมการร่วมกัน
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	ธุรกิจสายการบิน	ผู้ถือหุ้นและกรรมการร่วมกัน
บริษัท ค่อนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล อาร์พอร์ต ไฮเดล จำกัด	ธุรกิจโรงแรม	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท ครัวการบินภูเก็ต จำกัด	ธุรกิจผลิตและให้บริการจัดอาหาร	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท ไทยไฟล์ เทคนิค จำกัด	ธุรกิจจัดอบรมนักบิน	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)*	ธุรกิจการประกันภัย	กรรมการร่วมกัน
บริษัท เม杰อร์ ชินีเพล็กซ์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)*	ธุรกิจ โรงแรมครัว บริการลีโอ โนมานา	ถือหุ้นโดยกรรมการและกรรมการร่วมกัน
บริษัท สำนักงานกฎหมายสากอล สยามพรีเมียร์ จำกัด	ธุรกิจที่ปรึกษากฎหมาย	ถือหุ้นโดยกรรมการและกรรมการร่วมกัน
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	การผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม	ถือหุ้นโดยกรรมการและกรรมการร่วมกัน
บริษัท ไประษีไทย จำกัด	ธุรกิจบริการไประษี	กรรมการร่วมกัน
บริษัท กษา โภรคุณนาค จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจสื่อสาร โภรคุณนาค	กรรมการร่วมกัน
บริษัท ดิจิคอต คอมแพนี แฟลกคอร์ จำกัด**	ธุรกิจโนมานา	ถือหุ้นโดยกรรมการ

* ถือเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับจนถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2560 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมการร่วมกัน

** ถือเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับจนถึงวันที่ 27 กันยายน 2560 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมการร่วมกัน

26.1 ยอดคงเหลือกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2560	2559	2560	2559
สูญเสียการค้าหมายเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	1,249,246	1,070	-	1,070
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	298,070	829,875	298,070	829,875
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	-	4,953,999	-	4,953,999
บริษัท สายการบินนกสู่ดี จำกัด	-	-	12,565,763	13,142,562
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	52,678	18,393	52,678	18,393
บริษัท นกซอลิดี้ จำกัด	-	-	248,372	-
รวม	1,599,994	5,803,337	13,164,883	18,945,899

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559
รายได้ค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	-	1,601,776	-	1,601,776
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด	-	-	1,957,332	18,497,838
บริษัท นกแอร์ดิเดิล จำกัด	-	-	3,103,500	-
รวม	-	1,601,776	5,060,832	20,099,614
เงินทรัพย์เช่า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	-	1,068,799	-	-
บริษัท นกมิ่งคั่ง จำกัด	-	-	823,396	672,113
บริษัท นกแอร์ดิเดิล จำกัด	-	-	1,206,137	989,166
รวม	-	1,068,799	2,029,533	1,661,279
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 11)				
บริษัท นกมิ่งคั่ง จำกัด	-	-	970,000,000	970,000,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น				
- ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 11)				
บริษัท นกมิ่งคั่ง จำกัด	-	-	47,816,014	33,024,178
เจ้าหนี้การค้ามุนเวียน - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 16)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	51,161,488	55,192,894	46,882,074	45,840,548
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	97,715	1,936,093	97,715	1,936,093
บริษัท ศอนเมือง อินเตอร์เนชันแนล แอร์พอร์ต ไฮเต็ล จำกัด	226,622	754,360	226,622	754,360
บริษัท ไทยไฟลท์ เทโรนีส จำกัด	378,930	273,000	378,930	273,000
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด	-	-	1,169,794	647,727
บริษัท แพน แอน อินเตอร์เนชันแนล ไฟลท์ เทโรนีส เท็นเนอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	2,186,746	2,638,599	2,186,746	2,638,599
รวม	54,051,501	60,794,946	50,941,881	52,090,327
เจ้าหนี้มุนเวียนอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
(อุทمامาเหตุข้อ 16)				
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	-	5,525,651	-	5,525,651
บริษัท สำนักงานกฎหมายสายการบินนกแอร์ จำกัด	2,709,656	2,009,139	2,709,656	2,009,139
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด	-	-	693,855	-
บริษัท กษา โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	306	-	306	-
รวม	2,709,962	7,534,790	3,403,817	7,534,790
หนี้สินมุนเวียนอื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน				
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด	-	-	-	998,153

26.2 รายการกันกิจการที่เกี่ยวข้องกันสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม สรุปได้ดังนี้

	หน่วย : บาท			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
รายได้จากค่าโดยสาร				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	47,313	2,238	47,313	2,238
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	290,996	688,580	290,996	688,580
บริษัท สายการบินนกสูต จำกัด	-	-	-	386,307
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	221,500	152,462	221,500	152,462
บริษัท นกออลเดย์ จำกัด	-	-	193,481	-
รวม	559,809	843,280	753,290	1,229,587
รายได้จากการให้บริการ				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	2,000	14,844	2,000	14,844
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	705,850	2,760,510	705,850	2,760,510
บริษัท สายการบินนกสูต จำกัด	-	-	41,922,789	55,586,843
บริษัท นกออลเดย์ จำกัด	-	-	3,103,500	-
บริษัท พิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	5,837,488	-	5,837,488	-
บริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชั่นแนล “ไฟล์ เทرنเน็ง เฮ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด	40,000	-	40,000	-
รวม	6,585,338	2,775,354	51,611,627	58,362,197
รายได้ค่าธรรมเนียมอื่น				
บริษัท พิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	199,098,029	20,210,113	199,098,029	20,210,113
รายได้อื่น - ดอกเบี้ยรับ				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	14,791,836	14,963,778

รายได้จากค่าโดยสารและรายได้จากการให้บริการกำหนดตามต้นทุนบวกส่วนเพิ่มตามที่ระบุไว้ในสัญญา และสำหรับรายได้ค่าธรรมเนียมอื่นและดอกเบี้ยรับกำหนดตามอัตราที่กำหนดในสัญญา

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	143,100,839	167,686,386*	56,625,509	64,941,027*
บริษัท ไทยสมายด์แอร์เวย์ จำกัด	144,883	34,501,513	144,883	34,501,513
บริษัท ค่อนเมืองอินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โซลาร์ จำกัด	5,421,527	5,993,710	5,421,527	5,993,710
บริษัท ไทยไฟลท์ เทอร์มินอล จำกัด	3,765,405	3,199,006	3,765,405	3,199,006
บริษัท พิพย์ประภานันท์ จำกัด (มหาชน)	53,580,707	95,720,762	53,580,707	95,720,762
บริษัท แพน แอนด์ อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์ส์ เทอร์มินอล เชียงใหม่				
(ประเทศไทย) จำกัด	19,629,352	36,807,041	19,629,352	36,807,041
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด	-	-	-	16,225,627
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	13,832	9,252	13,832	9,252
รวม	225,656,545	343,917,670	139,181,215	257,397,938
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	579,245	-	579,245	-
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	10,847	-	10,847	-
รวม	590,092	-	590,092	-
ค่าที่ปรึกษาทางกฎหมาย				
บริษัท สำนักงานกฎหมายภาค สยามพรีเมียร์ จำกัด	21,444,996	7,479,405	21,444,996	7,479,405

*มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้สอดคล้องกับการเปิดเผยข้อมูลสำหรับปีเดือนสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560

**ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการเป็นไปตามราคากลางที่คิดกับลูกค้าทั่วไป
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำหรับปีเดือนสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้**

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
ผลประโยชน์ระดับสั้น	32,602,832	36,593,289	31,532,000	35,734,160
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	6,987,188	4,499,664	5,271,750	2,902,202
รวม	39,590,020	41,092,953	36,803,750	38,636,362

27. สัญญาที่สำคัญ ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

27.1 การจัดหาเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีภาระผูกพันสำหรับการจัดหาเครื่องบินที่ต้องจ่ายในอนาคต จำนวน 135.76 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา และ 170.61 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ

27.2 สัญญาเช่าเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทและบริษัทที่อยู่ภายใต้ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงานระยะเวลา สำหรับเครื่องบิน ซึ่งมีระยะเวลาเช่าเป็นเวลา 5 - 12 ปี โดยมีค่าเช่าที่จะต้องจ่ายในอนาคต ดังนี้

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
ค่าเช่าเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	127,384,960	367,663,455	304,697,500	799,745,915

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
ค่าเช่าเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	122,538,349	385,432,354	315,178,515	823,149,218

งบการเงินเฉพาะกิจการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
ค่าเช่าเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	103,762,960	328,424,455	304,697,500	736,884,915

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
ค่าเช่าเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	103,296,349	344,275,854	315,178,515	762,750,718

ค่าเช่าเครื่องบินที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		หน่วย : บาท
	2560	2559	2560	2559	
	4,285,671,551	4,031,513,320	3,589,992,396	3,357,808,568	

ในระหว่างปี 2560 บริษัทได้ยกเลิกการเช่าเครื่องบินจำนวน 2 ลำ ซึ่งทำให้บริษัทด้อยจ่ายค่ายกเลิกสัญญา ก่อนกำหนดตามที่ระบุไว้ในสัญญา อย่างไรก็ตามบริษัทได้บันทึกค่าใช้จ่ายดังกล่าวในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเรียบร้อยแล้ว

ต่อมาในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 บริษัทได้ยกเลิกการเช่าเครื่องบินเพิ่มเติมอีกจำนวน 1 ลำ และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ระบุในสัญญาหากเลิกการเช่าเครื่องบิน

27.3 สัญญาเช่าและสัญญาบริการอื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทและบริษัทย่อยมีสัญญาเช่าและสัญญาริการอื่นที่สำคัญ ดังนี้

ประเภทสัญญา	ระยะเวลาเช่า
สัญญาเช่า	
เช่าและบริการพื้นที่	1 - 3 ปี
เช่าบ้านพำนัช	1 - 5 ปี
เช่าอุปกรณ์	1 - 4 ปี
สัญญาบริการ	
ซ่อมบำรุงเครื่องบิน	5 - 7 ปี
การใช้ระบบการจองบัตรโดยสาร	3 - 10 ปี
บริการศูนย์ลูกค้าสัมพันธ์	3 ปี
บริการภาคพื้นดิน*	1 - 5 ปี
การใช้ห้องอาหารบนเครื่อง*	1 - 3 ปี
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน*	3 ปี
บริการข้อมูลการบิน*	3 ปี
บริการเจ้าหน้าที่บัตรโดยสาร*	5 ปี
บริการอินเทอร์เน็ต*	5 ปี
ค่านิรภัยที่ปรึกษา*	2 ปี
ค่าโฆษณา	1 ปี

ค่าเช่าและค่าบริการเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในแต่ละสัญญา บริษัท บริษัทย่อย และคู่สัญญามีสิทธิและหน้าที่ซึ่งต้องปฏิบัติต่อกันตามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในแต่ละสัญญา

* ค่าบริการตามสัญญาบริการคำนวณตามจำนวนการใช้บริการจริง

ค่าใช้จ่ายตามสัญญาเช่าและค่าบริการตามสัญญาบริการที่ต้องจ่ายในอนาคตมีดังนี้

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

สัญญา	ประเภทเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	52,912,727	11,037,705	-	63,950,432
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	94,185	-	-	94,185
ค่าเช่าภายนอก	บาท	2,676,360	646,233	-	3,322,593
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	2,993,183	1,311,930	-	4,305,113
สัญญาบริการ					
ค่าเชื่อมนำร่องเครื่องบิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	29,694,742	31,126,072	-	60,820,814
ค่าเชื่อมนำร่องเครื่องบิน	คอลลาร์สิงคโปร์	3,168,000	5,280,000	-	8,448,000
ค่าบริการใช้ระบบของบัตรโดยสาร	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	2,327,455	6,407,913	-	8,735,368
ค่าบริการใช้ระบบของบัตรโดยสาร	บุโร	25,685	42,808	-	68,493
ค่าบริการลูกค้าสัมพันธ์	บาท	2,214,000	-	-	2,214,000
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	คอลลาร์ได้หัวน้ำใหม่	1,800,000	-	-	1,800,000
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	6,300	-	-	6,300
บริการข้อมูลการบิน	บุโร	32,000	57,000	-	89,000
บริการข้อมูลการบิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	39,975	3,150	-	43,125
ค่าบริการที่ปรึกษา	คอลลาร์สิงคโปร์	49,650	-	-	49,650
ค่าโฆษณา	คอลลาร์ได้หัวน้ำใหม่	100,000	-	-	100,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

สัญญา	ประเภทเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	57,685,832	49,185,340	-	106,871,172
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	303,175	66,630	-	369,805
ค่าเช่าภายนอก	บาท	4,399,436	3,322,593	-	7,722,029
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	3,291,436	4,368,513	-	7,659,949
สัญญาบริการ					
ค่าเชื่อมนำร่องเครื่องบิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	38,334,964	72,855,901	-	111,190,865
ค่าเชื่อมนำร่องเครื่องบิน	คอลลาร์สิงคโปร์	861,900	1,651,975	-	2,513,875
ค่าบริการใช้ระบบของบัตรโดยสาร	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	2,393,386	8,735,368	-	11,128,754
ค่าบริการลูกค้าสัมพันธ์	บาท	8,064,000	-	-	8,064,000
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	คอลลาร์ได้หัวน้ำใหม่	1,500,000	-	-	1,500,000
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	6,300	-	-	6,300
บริการข้อมูลการบิน	บุโร	28,500	85,500	-	114,000
บริการข้อมูลการบิน	เหวียญฟาร์ชูโอมริกา	9,600	-	-	9,600
ค่าบริการที่ปรึกษา	คอลลาร์สิงคโปร์	144,000	48,000	-	192,000

งบการเงินเฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
แต่ไม่เกินห้าปี					
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	50,594,440	11,037,705	-	61,632,145
ค่าเช่างานพาหนะ	บาท	2,657,207	646,233	-	3,303,440
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	2,846,024	1,220,730	-	4,066,754
สัญญานริการ					
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	11,019,154	7,345,887	-	18,365,041
ค่าบริการใช้ระบบของบัตรโดยสาร	เหรียญสหรัฐอเมริกา	1,685,298	6,149,861	-	7,835,159

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี	เกินห้าปี	
แต่ไม่เกินห้าปี					
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	56,054,689	49,185,340	-	105,240,029
ค่าเช่างานพาหนะ	บาท	4,169,600	3,303,440	-	7,473,040
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	3,114,424	4,130,154	-	7,244,578
สัญญานริการ					
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	เหรียญสหรัฐอเมริกา	20,406,377	34,010,628	-	54,417,005
ค่าบริการใช้ระบบของบัตรโดยสาร	เหรียญสหรัฐอเมริกา	1,685,298	7,835,159	-	9,520,457

ค่าเช่าและค่าบริการตามสัญญาที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเต็ร์จื่น มีดังนี้
หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2560	2559	2560	2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	148,713,511	123,778,241	71,471,095	59,723,479

27.4 วงเงินสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

บริษัทและบริษัทย่อยมีวงเงินสินเชื่อจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ดังนี้

	รายการ	สกุลเงิน		งบการเงินรวม			
		2560		2559			
		วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ	วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ
ค้าประกันทั่วไป	บาท	213,074,698	51,317,562	161,757,136	212,874,698	71,325,701	141,548,997
ค้าประกันทั่วไปโดยหนังสือเดตเตอร์ ออฟเครดิต	เหรียญสหรัฐอเมริกา	4,000	4,000	-	4,000	4,000	-
ค้าประกันการเช่าครื้นบินโดยหนังสือ แสดงค์บายเลตเตอร์อฟเครดิต	เหรียญสหรัฐอเมริกา	50,830,124	5,666,500	45,163,624	43,448,825	12,920,579	30,528,246
ค้าประกันการเช่าครื้นบินโดยหนังสือ แสดงค์บายเลตเตอร์อฟเครดิต เงินเบิกกินบัญชี	บาท	2,000,150,000	1,362,396,673	637,753,327	1,500,150,000	1,441,572,426	58,577,574
	บาท	65,000,000	-	65,000,000	65,000,000	-	65,000,000

	รายการ	สกุลเงิน		งบการเงินเฉพาะกิจการ			
		2560		2559			
		วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ	วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ
ค้าประกันทั่วไป	บาท	196,500,000	35,151,774	161,348,226	196,500,000	55,314,529	141,185,471
ค้าประกันการเช่าครื้นบินโดยหนังสือ แสดงค์บายเลตเตอร์อฟเครดิต	เหรียญสหรัฐอเมริกา	40,000,000	3,398,000	36,602,000	40,000,000	11,317,079	28,682,921
ค้าประกันการเช่าครื้นบินโดยหนังสือ แสดงค์บายเลตเตอร์อฟเครดิต เงินเบิกกินบัญชี	บาท	2,000,150,000	1,362,396,673	637,753,327	1,500,150,000	1,441,572,426	58,577,574
	บาท	65,000,000	-	65,000,000	65,000,000	-	65,000,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีสัญญาใช้วงเงินสินเชื่อประเภทหนังสือค้าประกันกับธนาคาร ในประเทศไทยและสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในวงเงินจำนวน 2,196.65 ล้านบาท และ 40 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งวงเงินสินเชื่อบางส่วนค้าประกันโดยเงินฝากธนาคารจำนวน 1,030.16 ล้านบาท และ 1.34 ล้านเหรียญสหรัฐฯ นอกจากนี้ บริษัทจะต้องชำระอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ ตามที่ธนาคารดังกล่าวกำหนด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทมีสัญญาเช่าห้องเครื่องเงินสินเชื่อประกอบหนังสือค้ำประกันกับธนาคารในประเทศไทยและสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในวงเงินจำนวน 1,696.65 ล้านบาท และ 40 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งวงเงินสินเชื่อบางส่วนค้ำประกันโดยเงินฝากธนาคารจำนวน 190.22 ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัทจะต้องชำระอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญตามที่ธนาคารดังกล่าวกำหนด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทย่อยได้นำเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำกับธนาคารในประเทศไทย และสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในการให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันสัญญาทางธุรกิจของบริษัทย่อยดังกล่าว ซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันระยะเวลาจำนวน 61.36 ล้านบาท และ 0.67 ล้านเหรียญสหรัฐ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 บริษัทย่อยได้นำเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำกับธนาคารแห่งหนึ่งใช้เป็นหลักประกันในการให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันสัญญาทางธุรกิจของบริษัทย่อยดังกล่าว ซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันระยะเวลาจำนวน 61.20 ล้านบาท

27.5 สัญญาเช่าช่วงเครื่องบิน

ระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทได้ทำสัญญาเช่าช่วงเครื่องบินกับบริษัทอื่น เพื่อให้เช่าช่วงเครื่องบินโบอิ้ง 737-800 จำนวน 3 ลำ เป็นระยะเวลา 48 เดือน นับจากวันส่งมอบเครื่องบิน ซึ่งบริษัทจะได้รับค่าเช่าตามอัตราที่กำหนดในสัญญา

รายได้ค่าเช่าขึ้นต่ำตามสัญญาเช่าช่วงเครื่องบินที่จะได้รับในอนาคตมีดังนี้

หน่วย : ล้อลาร์สหราช	
งบการเงินรวม	
และงบการเงินเฉพาะกิจการ	
2560	2559
ไม่เกินหนึ่งปี	8,274,000
เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	17,694,868
	<hr/>
	25,968,868
	2,718,600
	8,080,283
	<hr/>
	10,798,883

ค่าเช่าเครื่องบินที่บันทึกเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

หน่วย : บาท	
งบการเงินรวม	
และงบการเงินเฉพาะกิจการ	
2560	2559
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	238,449,411
	<hr/>
	2,605,945

28. การเสนอข้อมูลทางการเงินตามส่วนงาน

ข้อมูลตามส่วนงานตามส่วนงานธุรกิจของบริษัทและบริษัทย่อยภายในประเทศและต่างประเทศมีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		รวม
	การให้บริการ ในประเทศไทย	การให้บริการ ในต่างประเทศ	
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560			
รายได้			
รายได้จากการค้าโดยสาร	10,416,582,899	6,969,413,058	17,385,995,957
รายได้จากการให้บริการ	1,122,435,212	1,063,677,013	2,186,112,225
รายได้อื่น			
คอกเบี้ยรับ อื่น ๆ	23,910,381	-	23,910,381
รวมรายได้	<u>635,201,664</u>	<u>145,490,275</u>	<u>780,691,939</u>
รวมรายได้	<u>12,198,130,156</u>	<u>8,178,580,346</u>	<u>20,376,710,502</u>
ค่าใช้จ่าย			
คืนทุนค้าโดยสารและการให้บริการ	12,422,451,000	8,609,157,616	21,031,608,616
ค่าใช้จ่ายในการขาย	106,585,397	71,904,879	178,490,276
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	676,635,794	317,473,039	994,108,833
คืนทุนทางการเงิน	<u>56,017,411</u>	<u>7,816,766</u>	<u>63,834,177</u>
รวมค่าใช้จ่าย	<u>13,261,689,602</u>	<u>9,006,352,300</u>	<u>22,268,041,902</u>
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า			
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	<u>(1,063,559,446)</u>	<u>(836,112,039)</u>	<u>(1,899,671,485)</u>
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-	-
ขาดทุนสำหรับปี	<u>(1,063,559,446)</u>	<u>(836,112,039)</u>	<u>(1,899,671,485)</u>
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น :			
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักมิติศาสตร์			
ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	-	-	-
ภาษีเงินได้เกี่ยวกับรายการที่ไม่ต้องจัดประเภทรายการใหม่			
ภาษีสั่ง	-	-	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษี	-	-	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	<u>(1,063,559,446)</u>	<u>(836,112,039)</u>	<u>(1,899,671,485)</u>
งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560			
สินทรัพย์ของส่วนงาน	4,012,241,592	3,317,904,662	7,330,146,254
หนี้สินของส่วนงาน	3,301,908,491	3,337,235,160	6,639,143,651

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอันส่าหรับปี
สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

รายได้

	งบการเงินรวม		
	การให้บริการ ในประเทศไทย	การให้บริการ ต่างประเทศ	รวม
รายได้			
รายได้จากการค้าโดยสาร	9,856,159,763	4,906,252,888	14,762,412,651
รายได้จากการให้บริการ	691,573,125	771,633,951	1,463,207,076
รายได้อื่น			
คงเหลือรับ เช่นๆ	27,724,293	8,882,140	36,606,433
รวมรายได้	644,650,765	31,441,681	676,092,446
	<u>11,220,107,946</u>	<u>5,718,210,660</u>	<u>16,938,318,606</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่านายหน้าโดยสารและการให้บริการ	12,342,508,556	6,744,987,615	19,087,496,171
ค่าใช้จ่ายในการขาย	134,603,252	55,679,143	190,282,395
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	486,778,530	311,449,129	798,227,659
ค่านายหน้าทางการเงิน	109,710,936	8,357,419	118,068,355
รวมค่าใช้จ่าย	<u>13,073,601,274</u>	<u>7,120,473,306</u>	<u>20,194,074,580</u>
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า			
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(1,853,493,328)	(1,416,410,015)	(3,269,903,343)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	68,050	11,024	79,074
ขาดทุนส่าหรับปี	<u>(1,853,561,378)</u>	<u>(1,416,421,039)</u>	<u>(3,269,982,417)</u>
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น :			
ขาดทุนจากการประมาณผลผลิตทางเศรษฐกิจ			
ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน	(12,046,584)	-	(12,046,584)
ภาษีเงินได้เก็บไว้กับรายการที่ไม่ต้องจัดประเภทรายการใหม่			
ภาษีหลัก	241,693	-	241,693
ขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - ถูกหักจากภาษี	<u>(11,804,891)</u>	<u>-</u>	<u>(11,804,891)</u>
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	<u>(1,865,366,269)</u>	<u>(1,416,421,039)</u>	<u>(3,281,787,308)</u>

งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

สินทรัพย์ของส่วนงาน	3,125,708,547	2,875,144,488	6,000,853,035
หนี้สินของส่วนงาน	3,404,122,224	2,936,456,262	6,340,578,486

29. สิทธิและประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน

บริษัทและบริษัทย่อยได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนและได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน โดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ดินที่บุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจกรรมส่งทางอากาศรวมกันไม่เกินร้อยละร้อยของเงินลงทุนไม่ว่ารวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน มีกำหนดเวลาแปดปีนับแต่วันที่เริ่มนับได้จากการประกอบกิจกรรมตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม บริษัทและบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

วันที่ในบัตร	เลขที่บัตรส่งเสริม	วันที่เริ่มนับรายได้	วันที่สิทธิหมดอายุ
23 ธันวาคม 2554	2512(2)/2554	24 พฤศจิกายน 2554	23 พฤศจิกายน 2562
23 ธันวาคม 2554	2513(2)/2554	2 ธันวาคม 2554	1 ธันวาคม 2562
25 มกราคม 2555	1087(2)/2555	28 ธันวาคม 2554	27 ธันวาคม 2562
20 เมษายน 2555	1475(2)/2555	9 มิถุนายน 2555	8 มิถุนายน 2563*
11 กรกฎาคม 2555	1893(2)/2555	18 กันยายน 2555	17 กันยายน 2563
10 ตุลาคม 2555	2447(2)/2555	1 ธันวาคม 2555	30 พฤศจิกายน 2563
18 ตุลาคม 2555	2549(2)/2555	12 มีนาคม 2556	11 มีนาคม 2564
30 พฤศจิกายน 2555	2771(2)/2555	31 ธันวาคม 2555	30 ธันวาคม 2563*
30 พฤศจิกายน 2555	2772(2)/2555	29 ธันวาคม 2555	28 ธันวาคม 2563
30 พฤศจิกายน 2555	2773(2)/2555	19 กุมภาพันธ์ 2556	18 กุมภาพันธ์ 2564
8 กุมภาพันธ์ 2556	1207(2)/2556	22 กุมภาพันธ์ 2556	21 กุมภาพันธ์ 2564
5 เมษายน 2556	1518(2)/2556	17 พฤษภาคม 2556	16 พฤษภาคม 2564*
24 เมษายน 2556	1558(2)/2556	21 พฤษภาคม 2556	20 พฤษภาคม 2564*
2 กรกฎาคม 2556	1916(2)/2556	28 ตุลาคม 2556	27 ตุลาคม 2564
6 มกราคม 2558	1010(2)/2558	25 พฤศจิกายน 2557	24 พฤศจิกายน 2565

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทยื่นมีบัตรสั่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

วันที่ในบัตร	เลขที่บัตรสั่งเสริม	วันที่เริ่มมีรายได้	วันที่สิ้นเชิงอายุ
24 เมษายน 2558	1553(2)/2558	20 เมษายน 2558	19 เมษายน 2566
24 เมษายน 2558	1534(2)/2558	20 เมษายน 2558	19 เมษายน 2566

ผู้ถือหุ้นของบริษัทและบริษัทบุตรจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผล ซึ่งได้รับจากบริษัท และบริษัทบุตรโดยตลอดระยะเวลา ที่บริษัทได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ดังบุคคลนั้น

บริษัทและบริษัทบุตรต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้ในบัตรสั่งเสริมการลงทุน

*บัตรสั่งเสริมการลงทุนที่ 1475(2)/2555 2771(2)/2555 1518(2)/2556 และ 1558(2)/2556 กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการแจ้งยกเลิกบัตรก่อนหมดอายุโครงการ เมื่องจากบริษัทได้นำเครื่องบินใบอิ๊ง 737-800 ไปให้เช่าช่วงต่อ (ดูหมายเหตุข้อ 27.5)

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

รายการ	2560		
	รายได้ที่ได้รับการสั่งเสริม	รายได้ที่ไม่ได้รับการ	รวม
	การลงทุน	สั่งเสริมการลงทุน	
รายได้ค่าโดยสารและการบริการ			
การให้บริการในประเทศไทย	11,141,817,243	397,200,868	11,539,018,111
การให้บริการในต่างประเทศ	7,294,294,067	738,796,004	8,033,090,071
รวม			
รายได้อื่น			
การให้บริการในประเทศไทย	7,810,904	651,301,141	659,112,045
การให้บริการในต่างประเทศ	81,352,193	64,138,082	145,490,275
รวม			
	<u>18,525,274,407</u>	<u>1,851,436,095</u>	<u>20,376,710,502</u>

หน่วย : บาท

งบการเงินรวม

	2559		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ การลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและการบริการ			
การให้บริการในประเทศ	10,353,580,855	194,152,033	10,547,732,888
การให้บริการในต่างประเทศ	5,413,462,360	264,424,479	5,677,886,839
รายได้อื่น			
การให้บริการในประเทศ	7,485,034	664,890,024	672,375,058
การให้บริการในต่างประเทศ	39,040,024	1,283,797	40,323,821
รวม	15,813,568,273	1,124,750,333	16,938,318,606

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	2560		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ การลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและการบริการ			
การให้บริการในประเทศ	11,136,172,996	442,258,126	11,578,431,122
การให้บริการในต่างประเทศ	2,516,287,925	31,617,443	2,547,905,368
รายได้อื่น			
การให้บริการในประเทศ	-	652,700,706	652,700,706
การให้บริการในต่างประเทศ	-	7,626,490	7,626,490
รวม	13,652,460,921	1,134,202,765	14,786,663,686

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะกิจการ

	รายได้ที่ได้รับการส่งเสริม การลงทุน	รายได้ที่ไม่ได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม
	2559		
รายได้จากการให้บริการในประเทศ	10,349,653,260	247,650,310	10,597,303,570
รายได้จากการให้บริการในต่างประเทศ	1,830,832,461	11,687,488	1,842,519,949
รวม	-	679,853,791	679,853,791
รายได้จากการให้บริการในประเทศ	-	-	-
รายได้จากการให้บริการในต่างประเทศ	-	-	-
รวม	<u>12,180,485,721</u>	<u>939,191,589</u>	<u>13,119,677,310</u>

30. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

30.1 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อมายังดึง ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาเกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทและบริษัทที่อยู่บริษัทและนริษัทที่อยู่อาจมีความเสี่ยงจากการกระจากตัวของสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม บริษัทและบริษัทที่อยู่ไม่เคยเกิดความเสียหายเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาของลูกหนี้อย่างมีสาระสำคัญ และคาดว่า จะไม่มีความเสี่ยงทางด้านการให้สินเชื่ออย่างมีสาระสำคัญ

ในกรณีของการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ซึ่งบันทึกในงบแสดงฐานะการเงินถือเป็นมูลค่าสูงสุดของความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา

30.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานแก่บริษัทและบริษัทที่อยู่ ในงวดปัจจุบันและในปีต่อๆ ไป อย่างไรก็ตาม ผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยที่จะเปลี่ยนแปลงไม่มีสาระสำคัญต่อบริษัทและบริษัทที่อยู่เนื่องจากเงินลงทุนในตราสารหนี้และเงินกู้ยืมจะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น

30.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบแก่บริษัทและบริษัทที่อยู่ในวงศ์ปัจจุบันและในปีต่อๆ ไป

บริษัทและบริษัทที่อยู่ใช้ตราสารอนุพันธ์ซึ่งประกอบด้วยสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน โดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตที่สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะได้รับหรือต้องชำระ จำนวนเงินของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อได้รับหรือต้องชำระ ชำระจะหักส่วนคงเหลือที่เปลี่ยนไปของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ยอดคงเหลือของจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าดั้ยติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ล่วงหน้าสรุปได้ดังนี้

งบการเงินรวม

จำนวนเงินตามสัญญา			จำนวนเงินที่ได้ตามสัญญา			มูลค่าดั้ยติธรรม (บาท)		
สกุลเงิน	ณ วันที่	ณ วันที่	สกุลเงิน	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	
บาท			บาท			บาท		
คงเหลือสหราชอาณาจักร	917,716	7,702,339	คงเหลือสหราชอาณาจักร	30,761,844	269,010,857	คงเหลือสหราชอาณาจักร	29,981,411	277,394,430

งบการเงินเฉพาะกิจการ

จำนวนเงินตามสัญญา			จำนวนเงินที่ได้ตามสัญญา			มูลค่าดั้ยติธรรม (บาท)		
สกุลเงิน	ณ วันที่	ณ วันที่	สกุลเงิน	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม		31 ธันวาคม	
บาท			บาท			บาท		
คงเหลือสหราชอาณาจักร	917,716	7,702,339	คงเหลือสหราชอาณาจักร	30,761,844	269,010,857	คงเหลือสหราชอาณาจักร	29,981,411	277,394,430

30.4 ความเสี่ยงจากราคาค่าน้ำมัน

เนื่องจากค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานเป็นต้นทุนหลักในการดำเนินงานของบริษัท และบริษัทมีความเสี่ยง จำกัดความผันผวนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน ดังนั้น บริษัทจึงมีนโยบายทำสัญญากำหนดราคา ค่าน้ำมันคงที่กับบริษัทผู้จัดจำหน่ายน้ำมันในสัดส่วนระหว่างร้อยละ 20 - 50 ของปริมาณการใช้น้ำมัน ต่อเดือนสำหรับระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2559 บริษัทมีการระบุพัน ต้องจ่ายค่าค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานตามสัญญากำหนดราคาน้ำมันคงที่ เป็นจำนวน 3.32 ล้าน เหรียญสหราชอาณาจักร และ 1.70 ล้านเหรียญสหราชอาณาจักร ตามลำดับ

30.5 บัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงิน

การเปิดเผยบัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงินต้องใช้คุณลักษณะในการประมาณค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงิน ดังนี้ บัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงินที่ประมาณขึ้นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินนี้จึงไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ถึงจำนวนเงินซึ่งเกิดขึ้นจริงในตลาดแลกเปลี่ยนในปัจจุบัน การใช้ข้อสมมติฐานทางการตลาดและ/หรือวิธีการประมาณที่แตกต่างกันอาจมีผลกระทบที่มีสาระสำคัญในบัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงินที่ประมาณขึ้น บริษัทและบริษัทอื่นใช้วิธีการและข้อสมมติฐานดังต่อไปนี้ในการประมาณบัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงิน

เงินลงทุนระยะยาวอื่นซึ่งเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มิใช่หลักทรัพย์จดทะเบียน บัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงินจากบัญชีสินทรัพย์สุทธิของหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยบัญชีค่าใช้จ่าย

รายการหนี้สินทางการเงินบางรายการของบริษัทและบริษัทอื่นมีการวัดบัญชีค่าใช้จ่ายของเครื่องมือทางการเงิน ณ วันสื้นรอบระยะเวลารายงาน โดยตารางต่อไปนี้แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินบัญชีค่าใช้จ่ายของหนี้สินทางการเงินดังกล่าว

หนี้สินทางการเงิน	ประเภทเงิน	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ		ลักษณะ บัญชีค่าใช้จ่าย	รายการประเมินบัญชีค่าใช้จ่าย ในรายการบัญชีค่าใช้จ่าย		
		บัญชีค่าใช้จ่าย(หักภาษี)		บัญชีค่าใช้จ่าย(หักภาษี)					
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559				
สัญญา และภาระ เดินเรื่อง เดินเรื่อง ประจำ ตัวตน	บาท	29,981	277,394	29,981	277,394	ลักษณะ 2	ประมาณการกระแสเงินสดกิจกรรมโดย กระแสเงินสดในอนาคตประมาณจาก อัตราผลตอบแทนเงินตราต่างประเทศ ตัวตนน้ำ (จากอัตราผลตอบแทนเงินตรา ต่างประเทศตัวตนน้ำที่สามารถสังเกต ได้ ณ วันสื้นรอบระยะเวลารายงาน) และ อัตราผลตอบแทนตัวตนน้ำตามสัญญา ซึ่ง คิดลดด้วยอัตราที่สะท้อนถึงความเสี่ยง ศักดิ์สิทธิ์ของสัญญาน้ำ		
สัญญาอ้างอิง ความเสี่ยง ราคาน้ำมัน	ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา	3,317	1,695	3,317	1,695	ลักษณะ 2	ประมาณการกระแสเงินสดกิจกรรมโดย กระแสเงินสดในอนาคตประมาณจาก ราคาไม่น้ำตัวตนน้ำ (จากราคาไม่น้ำ ตัวตนน้ำที่สามารถสังเกตได้ ณ วันสื้น รอบระยะเวลารายงาน) และราคาไม่น้ำ ตามสัญญา ซึ่งคิดลดด้วยอัตราที่สะท้อน ถึงความเสี่ยงด้านต่างๆ ของราคาน้ำมัน		

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่าบุญติธรรม เงินสดและการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ของคืน เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เงินฝากธนาคารที่มี ภาระค้ำประกัน เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย และหนี้สินหมุนเวียนอื่น มีมูลค่าบุญติธรรมโดยประมาณเท่ากับราคาวัสดุชี

31. การจัดประเภทรายการใหม่

รายการบางรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ได้มีการจัดประเภทรายการใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการแสดงรายการในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 (ดูหมายเหตุ ข้อ 2.2) ดังต่อไปนี้

รายการ	การแสดงรายการ ที่แสดงไว้เดิม	การแสดงรายการ ในงวดปัจจุบัน	จำนวนเงิน (บาท)	
			งบการเงินรวม	งบการเงิน เฉพาะกิจการ
ภาษีมูลค่าเพิ่มของคืน	ภาษีมูลค่าเพิ่มของคืน	ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้ หมุนเวียนอื่น	132,528,696	14,919,717
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ค้างจ่าย	ภาษีเงินได้หัก ณ ที่ จ่ายค้างจ่าย	เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้ หมุนเวียนอื่น	23,926,211	22,939,347

32. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัท เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561

Report of the Independent Certified Public Accountants

**TO THE SHAREHOLDERS AND BOARD OF DIRECTORS
NOK AIRLINES PUBLIC COMPANY LIMITED AND SUBSIDIARIES**

Opinion

We have audited the consolidated financial statements of Nok Airlines Public Company Limited and its subsidiaries (“the Group”) and the separate financial statements of Nok Airlines Public Company Limited (“the Company”), which comprise the consolidated and separate statements of financial position as at December 31, 2017, and the related consolidated and separate statements of profit or loss and other comprehensive income, changes in shareholders’ equity and cash flows for the year then ended, and notes to the financial statements, including a summary of significant accounting policies.

In our opinion, the accompanying consolidated and separate financial statements present fairly, in all material respects, the financial position of Nok Airlines Public Company Limited and its subsidiaries and of Nok Airlines Public Company Limited as at December 31, 2017, and its financial performance and cash flows for the year then ended in accordance with Thai Financial Reporting Standards (TFRSs).

Basis for Opinion

We conducted our audit in accordance with Thai Standards on Auditing (TSAs). Our responsibilities under those standards are further described in the Auditor’s Responsibilities for the Audit of the consolidated and separate financial statements section of our report. We are independent of the Group in accordance with the Federation of Accounting Professions’ Code of Ethics for Professional Accountants together with the ethical requirements that are relevant to the audit of the consolidated and separate financial statements, and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

Key Audit Matters

Key audit matters are those matters that, in our professional judgment, were of most significance in our audit of the consolidated and separate financial statements of the current period. These matters were addressed in the context of our audit of the consolidated and separate financial statements as a whole, and in forming our opinion thereon, and we do not provide a separate opinion on these matters.

Key Audit Matters	Key Audit Responses
<p>Revenue recognition</p> <p>Revenue recognition from airfare and related services are recognized when the services have been rendered to the passengers according to flight schedule. Proceeds from sales of the air tickets before rendering service that have not been recognized as revenue are presented as unearned income.</p> <p>Revenue recognition from airfare and related services is a key audit matter because of high occurrence of volume and frequency of transaction, variety of distribution channel, relevant to information technology connected to airfare booking and flight schedule system and significant revenue amount to the financial statements which may have risk of recording the transaction inaccuracy, incompleteness and incorrect accounting period.</p> <p>The accounting policy of revenue recognition from airfare and related service is disclosed in note to financial statements No. 3.13.</p>	<p>Significant audit procedures to response the matter were as follows:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Understood, evaluated the design and implementation of significant relevant key internal controls for revenue recognition and unearned income. - Tested operating effectiveness of the significant relevant internal controls of revenue recognition and unearned income including testing general control of information technology system and relevant application control of revenue from airfare and related services and unearned income. - Tested reconciliation of airfare booking in every channel and cash receipt information between airfare booking system and bank statement. - Verified by sample selection to compare flight information in the revenue report with flight schedule to ensure that revenue recognition from airfare and related services were recorded accurately, completely and in the correct accounting period.

Key Audit Matters	Key Audit Responses
<p>Provisions for aircraft maintenance</p> <p>Provisions for aircraft maintenance is a key audit matter because of complexity of transaction which the management of the Group needs to exercise judgments in order to estimate reasonableness of assumptions used to estimate aircraft maintenance in each period of maintenance schedule and expense for retaining the aircraft when returning aircraft according to lease agreement.</p> <p>The accounting policy and details of provision for aircraft maintenance and details are disclosed in notes to financial statements No. 3.11, No. 3.19.1 and No. 17.</p>	<p>Significant audit procedures to response the matter were as below:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Understood, evaluated the design and implementation of relevant internal controls for provisions for aircraft maintenance. - Tested operating effectiveness of relevant internal controls. - Evaluated reasonableness of the methods and significant assumptions used by management to estimate provisions for aircraft maintenance. The evaluation included recalculation of provision for aircraft maintenance based on assumptions, reviewing maintenance condition on lease agreement and maintenance schedule obtained from engineering department, quotation from maintenance company. In addition, compared actual maintenance expense in the past with the current assumptions.
<p>Gain on sale and leaseback transaction results in an operating lease</p> <p>Recognition gain on sale and leaseback aircraft in an operating lease is a key audit matter because the Company's management have to exercise significant judgments to determine the appropriateness of lease agreements whether they meet the criteria of operating lease, aircraft fair value and leaseback rental.</p> <p>Accounting policy and details of sale and leaseback agreements under operating lease is disclosed in notes to financial statements No. 3.16, No. 3.19.1 and No. 22.</p>	<p>Significant audit procedures to response the matter were as below:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Understood, evaluated the design and implementation of controls for sale and lease back agreements under operating lease. - Tested and evaluated sale and leaseback transaction whether they met the criteria to be accounted for as sale and leaseback under operating lease. - Evaluated rental fees determined by lessor whether they were the normal course of business. - Inquired management to evaluate the reasonableness of fair value of aircraft sold. - Tested recalculation of gain on sale and leaseback aircraft by comparing aircraft selling price to fair value to ensure that gain on sale and leaseback aircraft were recorded accurately.

Other Information

Management is responsible for the other information. The other information comprises information in the annual report, which is expected to be made available to us after the date of this auditors' report.

Our opinion on the consolidated and separate financial statements does not cover the other information and we do not express any form of assurance conclusion thereon.

In connection with our audit of the consolidated and separate financial statements, our responsibility is to read the other information identified above when it becomes available and, in doing so, consider whether the other information is materially inconsistent with the financial statements or our knowledge obtained in the audit, or otherwise appears to be materially misstated.

When we read the annual report, if we conclude that there is a material misstatement therein, we are required to communicate the matter to those charged with governance and the management of the Group.

Responsibilities of Management and Those Charged with Governance for the Consolidated and Separate Financial Statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of the consolidated and separate financial statements in accordance with TFRSs, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of consolidated and separate financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the consolidated and separate financial statements, management is responsible for assessing the Group's and the Company's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless management either intends to liquidate the Group or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so.

Those charged with governance are responsible for overseeing the Group's financial reporting process.

Auditor's Responsibilities for the Audit of the Consolidated and Separate Financial Statements

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the consolidated and separate financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with TSAs will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these consolidated and separate financial statements.

As part of an audit in accordance with TSAs, we exercise professional judgment and maintain professional skepticism throughout the audit. We also:

- Identify and assess the risks of material misstatement of the consolidated and separate financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion. The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- Obtain an understanding of internal control relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the Group's internal control.
- Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the Group's and the Company's ability to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Group and the Company to cease to continue as a going concern.
- Evaluate the overall presentation, structure and content of the consolidated and separate financial statements, including the disclosures, and whether the consolidated and separate financial statements represent the underlying transactions and events in a manner that achieves fair presentation.
- Obtain sufficient appropriate audit evidence regarding the financial information of the entities or business activities within the Group to express an opinion on the consolidated financial statements. We are responsible for the direction, supervision and performance of the group audit. We remain solely responsible for our audit opinion.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

From the matters communicated with those charged with governance, we determine those matters that were of most significance in the audit of the consolidated and separate financial statements of the current period and are therefore the key audit matters. We describe these matters in our auditors' report unless law or regulation precludes public disclosure about the matter or when, in extremely rare circumstances, we determine that a matter should not be communicated in our report because the adverse consequences of doing so would reasonably be expected to outweigh the public interest benefits of such communication.

Niti Jungnitnirundr

Certified Public Accountant (Thailand)

Registration No. 3809

DELOITTE TOUCHE TOHMATSU JAIYOS AUDIT CO., LTD.

BANGKOK

February 15, 2018

Statements of Financial Position Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

AS AT DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate		
		financial statements		financial statements		
		As at	As at	As at	As at	
		December 31, 2017	December 31, 2016	December 31, 2017	December 31, 2016	
ASSETS						
CURRENT ASSETS						
Cash and cash equivalents	4.1	3,169,848,560	3,231,221,279	1,548,866,192	1,475,116,784	
Trade and other current receivables	5	1,449,457,024	1,314,939,523	626,189,863	725,941,337	
Inventories	6	32,236,367	31,401,062	32,236,367	31,401,062	
Short-term aircraft deposits and prepayments	7	26,578,299	162,803,817	26,578,299	162,803,817	
Other current assets		103,574,582	79,374,805	72,444,258	54,219,396	
Total Current Assets		4,781,694,832	4,819,740,486	2,306,314,979	2,449,482,396	
NON-CURRENT ASSETS						
Deposits at bank pledged as collateral	27.4	1,300,875,395	251,419,909	1,217,894,302	190,220,835	
Investments in subsidiaries	8	-	-	4,949,000	4,949,000	
Investments in joint venture	9	6,876,626	15,216,711	28,420,554	28,420,554	
Other long-term investments	10	46,674,500	47,527,500	46,429,500	47,326,300	
Long-term loans to a related party	11	-	-	970,000,000	970,000,000	
Leasehold improvements and equipment	12	266,059,557	338,516,111	255,365,281	328,519,602	
Intangible assets	13	47,457,299	65,199,789	42,609,021	59,725,453	
Deferred tax assets	14	13,321,915	13,321,915	13,321,915	13,321,915	
Long-term aircraft deposits and prepayments	7	827,754,587	417,393,744	775,617,426	360,214,858	
Other non-current assets		39,431,543	32,516,870	64,962,221	41,835,387	
Total Non-Current Assets		2,548,451,422	1,181,112,549	3,419,569,220	2,044,533,904	
TOTAL ASSETS		7,330,146,254	6,000,853,035	5,725,884,199	4,494,016,300	

Statements of Financial Position (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

AS AT DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate	
		financial statements		financial statements	
		As at	As at	As at	As at
		December 31, 2017	December 31, 2016	December 31, 2017	December 31, 2016
LIABILITIES AND SHAREHOLDERS' EQUITY					
CURRENT LIABILITIES					
Short-term loans from financial institutions	15	700,000,000	700,000,000	-	-
Trade and other current payables	16	4,861,493,668	4,491,265,146	2,820,097,050	2,670,020,202
Deferred income from customer loyalty programmes		18,479,184	18,967,909	18,479,184	18,967,909
Short-term provisions for aircraft maintenance	17	108,811,574	128,239,187	102,092,740	92,247,326
Other current liabilities		31,029,870	45,551,482	7,624,483	7,959,237
Total Current Liabilities		5,719,814,296	5,384,023,724	2,948,293,457	2,789,194,674
NON-CURRENT LIABILITIES					
Long-term provisions for aircraft maintenance	17	579,223,639	644,627,040	578,396,038	629,255,517
Provisions for employee benefit	18	242,215,192	222,902,064	221,406,942	211,367,374
Other non-current liabilities		97,890,524	89,025,658	97,890,524	89,025,658
Total Non-Current Liabilities		919,329,355	956,554,762	897,693,504	929,648,549
TOTAL LIABILITIES		6,639,143,651	6,340,578,486	3,845,986,961	3,718,843,223

Statements of Financial Position (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

AS AT DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate		
		financial statements		financial statements		
		As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	
LIABILITIES AND SHAREHOLDERS' EQUITY						
(CONTINUED)						
SHAREHOLDERS' EQUITY						
SHARE CAPITAL						
Authorized share capital	20	2,499,249,882	625,000,000	2,499,249,882	625,000,000	
Issued and paid share capital	20	2,271,999,764	625,000,000	2,271,999,764	625,000,000	
SHARE PREMIUM ACCOUNT						
- ORDINARY SHARES		4,325,885,718	3,042,485,943	4,325,885,718	3,042,485,943	
RETAINED EARNINGS (DEFICIT)						
Appropriated						
Legal reserve	21	62,500,000	62,500,000	62,500,000	62,500,000	
Unappropriated (deficit)		(5,339,425,225)	(3,485,130,159)	(4,780,488,244)	(2,954,812,866)	
Deficit from change in shareholding in a subsidiary		(5,940,185)	(5,940,185)	-	-	
Total owners of the parent		1,315,020,072	238,915,599	1,879,897,238	775,173,077	
Non-controlling interests		(624,017,469)	(578,641,050)	-	-	
TOTAL SHAREHOLDERS' EQUITY (CAPITAL DEFICIENCY)						
		691,002,603	(339,725,451)	1,879,897,238	775,173,077	
TOTAL LIABILITIES AND SHAREHOLDERS' EQUITY						
		7,330,146,254	6,000,853,035	5,725,884,199	4,494,016,300	

Statements of Profit or Loss and Other Comprehensive Income

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate	
		financial statements		financial statements	
		2017	2016	2017	2016
REVENUES					
Passenger revenues		17,385,995,957	14,762,412,651	12,868,381,374	11,619,852,749
Service revenues		2,186,112,225	1,463,207,076	1,257,955,116	819,970,770
Other income		23,910,381	36,606,433	25,723,784	41,601,926
Interest income		780,691,939	676,092,446	634,603,412	638,251,865
Others	22	20,376,710,502	16,938,318,606	14,786,663,686	13,119,677,310
Total Revenue					
EXPENSES					
Costs of passenger and services		21,031,608,616	19,087,496,171	15,645,042,941	14,872,988,890
Selling expenses		178,490,276	190,282,395	111,941,746	149,348,256
Administrative expenses		994,108,833	798,227,659	821,085,525	614,376,347
Finance costs		63,834,177	118,068,355	34,268,852	109,710,935
Total Expenses		22,268,041,902	20,194,074,580	16,612,339,064	15,746,424,428
SHARE OF LOSS ON INVESTMENTS IN					
JOINT VENTURE		(8,340,085)	(14,147,369)	-	-
LOSS BEFORE INCOME TAX		(1,899,671,485)	(3,269,903,343)	(1,825,675,378)	(2,626,747,118)
INCOME TAX EXPENSE	14	-	79,074	-	79,074
LOSS FOR THE YEARS		(1,899,671,485)	(3,269,982,417)	(1,825,675,378)	(2,626,826,192)
OTHER COMPREHENSIVE LOSS					
Item that will not be reclassified subsequently to profit or loss					
Actuarial loss on defined employee benefit plans	18.1	-	(12,046,584)	-	(14,766,664)
Income tax on item that will not be reclassified subsequently	14	-	241,693	-	241,693
OTHER COMPREHENSIVE LOSS					
- NET FROM INCOME TAX		-	(11,804,891)	-	(14,524,971)
TOTAL COMPREHENSIVE LOSS		(1,899,671,485)	(3,281,787,308)	(1,825,675,378)	(2,641,351,163)
FOR THE YEARS					

Statements of Profit or Loss and Other Comprehensive Income (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

Notes	Consolidated		Separate	
	financial statements		financial statements	
	2017	2016	2017	2016
LOSS ATTRIBUTABLE TO				
Owners of the parent	(1,854,295,066)	(2,795,086,715)	(1,825,675,378)	(2,626,826,192)
Non-controlling interests	(45,376,419)	(474,895,702)	-	-
	<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,269,982,417)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,626,826,192)</u>
TOTAL COMPREHENSIVE LOSS				
ATTRIBUTABLE TO				
Owners of the parent	(1,854,295,066)	(2,808,305,504)	(1,825,675,378)	(2,641,351,163)
Non-controlling interests	(45,376,419)	(473,481,804)	-	-
	<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,281,787,308)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,641,351,163)</u>
LOSS PER SHARE				
BASIC LOSS PER SHARE (BAHT)	(1.63)	(4.47)	(1.60)	(4.20)
DILUTED LOSS PER SHARE (BAHT)	(1.52)	-	(1.50)	-
23				

Statement of Changes in Shareholders' Equity Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

88

รายงานประจำปี 2560
ANNUAL REPORT 2017

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

Note	Consolidated financial statements						Non-controlling interests	Total shareholders' equity
	Issued and paid share capital	Share premium account	Appropriated Ordinary shares	Unappropriated Legal reserve	Deficit from change (Deficit)	Total attributions in shareholding to owners of the parent		
Balances as of January 1, 2016	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(676,324,655)	(5,940,185)	3,047,221,103	(105,159,246)	2,942,061,857
Changes in shareholders' equity for the year ended December 31, 2016	-	-	-	(2,808,305,504)	-	(2,808,305,504)	(473,481,804)	(3,281,787,308)
Total comprehensive loss for the year Balances as of December 31, 2016	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(3,485,130,159)	(5,940,185)	238,915,599	(578,641,050)	(339,725,451)
Balances as of January 1, 2017	625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(3,485,130,159)	(5,940,185)	238,915,599	(578,641,050)	(339,725,451)
Changes in shareholders' equity for the year ended December 31, 2017	20	1,646,999,764	1,283,399,775	-	(1,854,295,066)	-	2,930,399,539	2,930,399,539
Issue of ordinary shares	-	-	-	-	-	-	(1,854,295,066)	(1,854,295,066)
Total comprehensive loss for the year Balances as of December 31, 2017	2,271,999,764	4,325,885,718	62,500,000	(5,339,425,225)	(5,940,185)	1,315,020,072	(624,017,469)	691,002,603

Notes to the financial statements form an integral part of these financial statements

Statement of Changes in Shareholders' Equity (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Note	Issued and paid share capital	Share premium account	Appropriated ordinary shares	Retained earnings (loss)	Unappropriated legal reserve	(Deficit)	Total	Separate financial statements
Balances as of January 1, 2016		625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(313,461,703)			3,416,524,240	
Changes in shareholders' equity for the year ended December 31, 2016		-	-	-	(2,641,351,163)			(2,641,351,163)	
Total comprehensive loss for the year		625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(2,954,812,866)			775,173,077	
Balances as of December 31, 2016		625,000,000	3,042,485,943	62,500,000	(2,954,812,866)			775,173,077	
Balances as of January 1, 2017		1,646,999,764	1,283,399,775	-	-			2,930,399,539	
Changes in shareholders' equity for the year ended December 31, 2017		-	-	-	-			(1,825,675,378)	
Issue of ordinary shares	20	1,646,999,764	1,283,399,775	-	-			(1,825,675,378)	
Total comprehensive loss for the year		2,271,999,764	4,325,885,718	62,500,000	(4,780,488,244)			1,879,897,238	
Balances as of December 31, 2017		2,271,999,764	4,325,885,718	62,500,000	(4,780,488,244)			1,879,897,238	

Statements of Cash Flows

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate	
		financial statements		financial statements	
		2017	2016	2017	2016
CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES					
Loss before income tax		(1,899,671,485)	(3,269,903,343)	(1,825,675,378)	(2,626,747,118)
Adjustments for:					
Depreciation		98,622,550	77,619,150	94,412,738	73,626,798
Amortisation		24,057,965	23,916,912	22,549,607	22,553,100
Loss on disposals and write-off of equipment		261,139	242,954	261,139	242,954
Unrealized (gain) loss on exchange rate		(108,207,138)	(9,080,025)	(79,253,115)	18,474,872
Doubtful accounts (reversal)		(890,871)	1,766,468	(890,871)	1,766,468
Loss on sale investment in joint venture		-	1,921,600	-	2,865,127
Provision for aircraft maintenance recognized as expenses		347,898,571	444,336,386	349,935,010	420,613,263
Deferred income from customer loyalty programmes recognized during the year (reversal)		(488,725)	(36,661,145)	(488,725)	(36,661,145)
Employee benefit expenses		57,543,128	50,873,518	48,269,568	43,468,149
Interest income		(23,910,381)	(36,606,433)	(25,723,784)	(41,601,926)
Interest expense		29,565,324	14,367,105	-	6,009,686
Share of loss on investments in joint venture		8,340,085	14,147,369	-	-
Operating loss before changes in operating assets and liabilities		(1,466,879,838)	(2,723,059,484)	(1,416,603,811)	(2,115,389,772)
Operating assets (increase) decrease					
Trade and other current receivables		(164,548,770)	35,280,019	90,062,163	84,079,882
Inventories		(835,305)	(10,843,790)	(835,305)	(10,843,790)
Short-term aircraft deposits and prepayments		134,579,450	(17,759,897)	134,579,450	(17,759,897)
Other current assets		(23,968,994)	(14,931,498)	(17,994,079)	1,446,756
Deposits at bank pledged as collateral		(1,049,455,486)	(189,876,909)	(1,027,673,467)	(190,220,835)

Statements of Cash Flows (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

Notes	Consolidated		Separate	
	financial statements		financial statements	
	2017	2016	2017	2016
CASH FLOWS FROM OPERATING ACTIVITIES				
(CONTINUED)				
Operating assets (increase) decrease (continued)				
Long-term aircraft deposits and prepayments	(463,279,820)	54,504,506	(463,438,721)	45,718,869
Other non-current assets	(6,914,673)	(18,809,010)	(23,126,834)	(15,341,674)
Operating liabilities increase (decrease)				
Trade and other current payables	451,238,186	1,521,781,861	207,636,232	604,093,354
Aircraft maintenance paid	(362,352,374)	(106,923,668)	(321,356,029)	(106,923,668)
Other current liabilities	(14,521,612)	29,883,870	(334,754)	3,378,415
Employee benefit paid	(38,230,000)	(16,361,004)	(38,230,000)	(16,361,004)
Other non-current liabilities	8,864,866	78,810,824	8,864,866	78,810,824
Cash paid from operations	(2,996,304,370)	(1,378,304,180)	(2,868,450,289)	(1,655,312,540)
Income tax paid	(230,783)	(4,991,284)	(230,783)	(5,239,172)
Cash flows used in operating activities	(2,996,535,153)	(1,383,295,464)	(2,868,681,072)	(1,660,551,712)
CASH FLOWS FROM INVESTING ACTIVITIES				
Cash received from temporary investments	-	316,044,000	-	300,000,000
Cash received from sale investment in joint venture	-	3,463,319	-	3,463,319
Cash received for other long-term investment	853,000	562,000	896,800	763,200
Cash paid for acquisition of equipment and intangible assets	4.2	(37,745,556)	(181,441,318)	(31,857,976)
Proceeds from sales of equipment		495,720	180,000	495,720
Cash received from interest income		27,501,600	39,502,395	11,275,737
Cash flows provided by (used in) investing activities		(8,895,236)	178,310,396	(19,189,719)
				159,462,211

Statements of Cash Flows (Continued)

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

UNIT : BAHT

	Notes	Consolidated		Separate	
		financial statements		financial statements	
		2017	2016	2017	2016
CASH FLOWS FROM FINANCING ACTIVITIES					
Cash paid for interest expense		(29,565,324)	(15,441,528)	-	(7,084,110)
Cash received from short-term loans from financial institutions		-	700,000,000	-	-
Cash paid for short-term loans from financial institutions		-	(520,000,000)	-	(520,000,000)
Proceeds from share capital increase		2,930,399,539	-	2,930,399,539	-
Cash flows provided by (used in) financing activities		2,900,834,215	164,558,472	2,930,399,539	(527,084,110)
EFFECT FROM FOREIGN EXCHANGE RATE IN CASH AND CASH EQUIVALENTS					
Net increase (decrease) in cash and cash equivalents		(61,372,719)	(982,535,126)	73,749,408	(2,005,210,880)
Cash and cash equivalents as at January 1,		3,231,221,279	4,213,756,405	1,475,116,784	3,480,327,664
Cash and cash equivalents as at December 31,	4.1	3,169,848,560	3,231,221,279	1,548,866,192	1,475,116,784

Notes to the Financial Statements

Nok Airlines Public Company Limited and Subsidiaries

FOR THE YEAR ENDED DECEMBER 31, 2017

1. GENERAL INFORMATION AND OPERATIONS OF THE COMPANY AND SUBSIDIARIES

1.1 General information and operations of the Company

Nok Airlines Public Company Limited (the “Company”) was incorporated as a limited company under Thai laws on February 27, 2004. The registered office is located at 3 Rajanakarn Building, 17th Fl., South Sathorn Road, Yannawa, Sathorn, Bangkok, and its principal activity is to provide air transport services for passengers. On January 18, 2013, the Company registered to convert the Company from a limited company to a public limited company and registered the change of the Company’s name from Nok Airlines Company Limited to Nok Airlines Public Company Limited with the Ministry of Commerce. On June 20, 2013, the Company had been approved by the Stock Exchange of Thailand to be a listed company in the Stock Exchange of Thailand.

As at December 31, 2017, the Company’s major shareholders were Mr. Nattaphol Jurangkul, Thai Airways International Public Company Limited and Mr. Taweechat Jurangkul which are Thai shareholders, holding 23.77%, 21.80% and 18.44%, respectively, of the Company’s issued and paid-up share capital.

As at December 31, 2016, the Company’s major shareholder was Thai Airways International Public Company Limited, which is a company incorporated in Thailand, holding 39.20% of the Company’s issued and paid-up share capital and has no power of control in the Company.

For the year ended December 31, 2017, the consolidated and separate financial statements shown net loss of Baht 1,899.67 million and Baht 1,825.68 million, respectively. As at December 31, 2017, total current liabilities exceeded total current assets of Baht 938.12 million and Baht 641.98 million, respectively. In addition, as at December 31, 2017, the Company could not maintain some financial ratios under the credit facility of bank guarantee agreement with a financial institution (see Note 27.4). However, the Company’s and the subsidiary’s management believe that it is appropriate to prepare the financial statements by adopting the going concern basis because the Company received a letter from the financial institution to extend the maintaining of financial ratios to December 31, 2018, the Company has a plan to manage their aircraft fleet, expansion their routes and increasing utilization of aircraft and expenditure control for both of maintenance costs and other expenses in order to have better operation result, and Nokscoot Airlines Company Limited (the subsidiary) received a letter dated February 1, 2018 from Scoot Pte. Ltd., major shareholder, to confirm continuing to provide financial support to such subsidiary to enable to continue its operation satisfactorily for the period at least of twelve months after the date of the letter.

1.2 General information and operations of subsidiaries

- 1.2.1 Nok Holidays Company Limited was incorporated as a limited company under Thai laws on April 4, 2014. The registered office is located at 3 Rajanakarn Building, 17th Fl., South Sathorn Road, Yannawa, Sathorn, Bangkok, 10120, and its principal activity is to provide tourism and other relevant business.
- 1.2.2 Nok Mangkang Company Limited was incorporated as a limited company under Thai laws on June 13, 2014. The registered office is located at 3 Rajanakarn Building, 17th Fl., South Sathorn Road, Yannawa, Sathorn, Bangkok, 10120, and its principal activity is to provide air transport service for passengers, parcel and parcel post.
- 1.2.3 NokScoot Airlines Company Limited was incorporated as a limited company under Thai laws on October 30, 2013. The registered office is located at 999/9 The Offices at Central World Building, 26th Fl., Rama 1 Road, Pathumwan, Pathumwan, Bangkok, and its principal activity is to provide air transport service for passengers, parcel and parcel post.

1.3 Air Operator Certificate Recertification (AOCR)

The Company and its affiliate officially received the recertified AOC in June 2017. Lately, The International Civil Aviation Organization (ICAO) has lifted up Thailand the red flag on October 6, 2017. This will allow Thai carriers including the Company and its affiliate an opportunity for business expansion to international destinations.

2. BASIS FOR PREPARATION AND PRESENTATION OF THE FINANCIAL INFORMATION

- 2.1 The Company and subsidiaries maintain their accounting records in Thai Baht and prepares their statutory financial statements in the Thai language in conformity with Thai Financial Reporting Standards and practices generally accepted in Thailand.
- 2.2 The Company and subsidiaries' financial statements have been prepared in accordance with the Thai Accounting Standard (TAS) No. 1 (Revised 2016) "Presentation of Financial Statements", which was effective for financial periods beginning on or after January 1, 2017 onwards, and the Regulation of The Stock Exchange of Thailand (SET) dated October 2, 2017, regarding the preparation and submission of financial statements and reports for the financial position and results of operations of the listed companies B.E. 2560 and the Notification of the Department of Business Development regarding "The Brief Particulars in the Financial Statements (No.2) B.E. 2559" dated October 11, 2016 (see Note 31).
- 2.3 The consolidated financial statements included the accounting records of the Company and its subsidiaries, after elimination of intercompany transactions.

As at December 31, 2017 and December 31, 2016, the Company has shareholding portion in the subsidiaries as follows:

Subsidiaries	Type of business	Country of registration	Registration date	Shareholdings (%)	
				As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Direct subsidiaries					
Nok Holidays Co., Ltd.	Tourism and other relevant business	Thailand	April 4, 2014	49	49
Nok Mangkang Co., Ltd.	Air transport service for passengers, parcel and parcel post	Thailand	June 13, 2014	49	49
Indirect subsidiary					
NokScoot Airlines Co., Ltd.*	Air transport service for passengers, parcel and parcel post	Thailand	October 30, 2013	24.01	24.01

* A subsidiary of Nok Mangkang Co., Ltd.

- 2.4 The financial statements have been prepared under the historical cost convention except as disclosed in the significant accounting policies.
- 2.5 Thai Financial Reporting Standards affecting the presentation and disclosure in the current accounting year.

2.5.1 Adoption of new and revised Thai Financial Reporting Standards

During the year, the Company and subsidiaries have adopted the revised and new financial reporting standards issued by the Federation of Accounting Professions which become effective for fiscal years beginning on or after January 1, 2017. These financial reporting standards were aimed at alignment with the corresponding International Financial Reporting Standards, with most of the changes directed towards revision of wording and terminology, and provision of interpretations and accounting guidance to users of standards. The adoption of these financial reporting standards does not have any significant impact on the Company and subsidiaries' financial statements.

2.5.2 Thai Financial Reporting Standards announced in the Royal Gazette but not yet effective

The Federation of Accounting Professions has issued the Notification regarding 56 Thai Financial Reporting Standards (TFRSS) that will be effective for the financial statements for the fiscal years beginning on or after January 1, 2018 onwards, which has been announced in the Royal Gazette on September 26, 2017. These financial reporting standards were aimed at alignment with the corresponding International Financial Reporting Standards, with most of the changes directed towards revision of wording and terminology, and provision of interpretations and accounting guidance to users of standards.

The Company and subsidiaries' management will adopt such TFRSs in the preparation of the Company and subsidiaries' financial statements when it becomes effective. The Company and subsidiaries' management are in the process to assess the impact of these TFRSs on the financial statements of the Company and subsidiaries in the period of initial application.

3. SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES

3.1 Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents consist of cash on hand and all types of deposit at financial institution and certificate of deposits with maturity date within 3 months, excluding deposits at financial institution used as collateral.

3.2 Temporary investments

Temporary investments consist of certificate of deposit and fixed deposit with maturity over three months but not over 1 year which are stated at cost.

3.3 Trade receivables and allowance for doubtful accounts

Trade receivables are stated at the net realizable value. Allowance for doubtful debts is provided for the estimated collection losses that may incur in collection of receivables. The allowance for doubtful accounts is based on collection experience and current status of receivables outstanding at the statement of financial position date.

3.4 Inventories

Inventories are stated at the lower of cost or net realizable value. Cost is determined by weighted average method. Net realizable value is the estimate of the selling price in the ordinary course of business less the estimated costs necessary to make sale.

3.5 Investments in subsidiaries

Investments in subsidiaries in the separate financial statements are stated at cost less allowance for impairment (if any).

3.6 Investments in joint venture

Investments in joint ventures are stated by the equity method in the consolidated financial statements and are stated at cost less allowance for impairment (if any) in the separate financial statements.

3.7 Other long-term investment

Other long-term investment is a non-marketable equity security, which is recorded at cost less allowance for impairment (if any).

3.8 Leasehold improvements and equipment

Leasehold improvements and equipment are stated at cost net off accumulated depreciation and allowance for impairment (if any).

Depreciation is calculated on the straight-line method based on the estimated useful lives of the assets as follows:

Leasehold improvements	5 years or Duration of lease period
Aircraft improvements	5 years or Duration of lease period
Equipment, office equipment, communication equipment and tools	5 years
Computer equipment	3 and 5 years
Vehicles	5 years

3.9 Intangible asset

Intangible asset is computer software program which is stated at cost net of accumulated amortization. Amortization is calculated by the straight-line method based on the estimated useful lives of 3-5 years or contact period.

3.10 Customer loyalty programmes

The Company operates a loyalty programmes which allows customers to accumulate points when they flown through the Company. The points can then be redeemed for air ticket.

Passenger revenue and service revenue are allocated to the accumulated points which are calculated based on proportion of exercised points to total points and presented as deferred income from customer royalty programmes. The Company recognizes revenue when the customer redeem the points and receive flight service.

3.11 Provisions for aircraft maintenance

3.11.1 Provisions for aircraft maintenance as plan

Provisions for aircraft maintenance as plan is recorded over the entire period of aircraft lease agreement according to the maintenance plan, which is calculated from estimated hourly maintenance cost based on charges of each period. The estimation is recorded by actual flight hours.

3.11.2 Provisions for aircraft return condition

The Company records provision for aircraft return condition when return the aircraft to lessor at the expiration date of operating lease agreement over the entire period of aircraft lease agreement. The provision is calculated in accordance with the condition specify in the lease agreement based on actual cost occurred in the past and the Company's experience.

3.12 Employee benefits

3.12.1 Provident fund

Under Provident Fund Act. (B.E.2530), the Company has established the provident fund for its employee. Each employee contributes 2-15% of the gross salary and the Company contributes the same amount not exceeding 5%. The Company records contributory provident fund as expenses when incurred.

3.12.2 Retirement benefits

The Company and its subsidiaries operate post-employment benefits plans under the Thai Labor Protection Act. Such retirement benefits are calculated by an independent actuary at the end of reporting period using the Projected Unit Credit Method, which is estimated based on the present value of expected cash flows of benefits to be paid in the future taken into account the actuarial assumptions including employee salaries, turnover rate, mortality rate, years of service and other factors. Discount rate used in the calculation of provision is referenced to the yield curve of Thai government bond.

The Company recognized the actuarial gains or losses arising from defined benefit plan in other comprehensive income in the period incurred.

3.12.3 Pilot saving fund

The Company has provided other benefits to pilots on the retirement date or upon resignation or loosen license cause. This accumulated saving fund is calculated on the basis of actual number of flights per month and years of service of its employees as per the Company's policy.

3.13 Revenue and expense recognition

The Company and its subsidiaries recognize the revenue from airfare after the services have been rendered to the passengers as per flight schedule indicated in the air ticket. Proceeds from sales of the air tickets that have not been recognized as revenue are presented as unearned income in current liabilities of the statement of financial position.

Revenues from services are recognized when the services are rendered.

Interest income, other income and expenses are recognized on an accrual basis.

3.14 Income tax

Income tax expense (income)

Income tax expense (income) represents the sum of the tax currently payable and deferred tax.

Current tax

The tax currently payable is based on taxable profit for the year. Taxable profit differs from profit as reported in the statement of profit or loss and other comprehensive income because it excludes items of income or expense that are taxable or deductible in other years and it further excludes items that are never taxable or deductible. The current tax liability is calculated using tax rates that have been enacted or substantively enacted at the statement of financial position date.

Deferred tax

Deferred tax is recognized on temporary differences between the carrying amounts of assets and liabilities in the financial statements and the corresponding tax bases used in the computation of taxable profit (tax base). Deferred tax liabilities are generally recognized for all taxable temporary differences, and deferred tax assets are generally recognized for temporary differences to the extent that it is probable that taxable profits will be available against which those temporary differences can be utilized. The carrying amount of deferred tax assets is reviewed at each statement of financial position date. Deferred tax asset shall be reduced to the extent that utilized taxable profits decreased. Any such reduction shall be reversed to the extent that it becomes probable that sufficient taxable profit will be available to allow total or part of the deferred tax assets to be recovered.

Deferred tax assets and liabilities are measured at the tax rates that have been enacted or substantively enacted at the statement of financial position date.

3.15 Foreign currency transactions

Transactions in foreign currencies incurred during the year are converted to Baht at the exchange rate of the transaction date. Monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies at the reporting are converted into Baht at the reference exchange rates established by the Bank of Thailand at that date.

Gain or loss from settlements and conversion are recognized in the statement of profit or loss and other comprehensive income.

3.16 Leases

Operating lease

Leases in which substantially all the risks and rewards of ownership of assets remain with the lessor are accounted for as operating lease. Rentals applicable to such operating leases are charged as an expense to the statement of profit or loss and other comprehensive income on the straight-line basis over lease term.

Sale and leaseback transaction results in an operating lease

If it is clear that the transaction is established at fair value, any profit or loss shall be recognized immediately in the statement of profit or loss and other comprehensive income.

If the sale price is below fair value, any profit or loss shall be recognized immediately in statement of profit or loss and other comprehensive income. Except for the loss is compensated for by future lease payments at below market price, it shall be deferred and amortized in proportion to the lease payments over the period for which the lease asset is expected to be used.

If the sale price is above fair value, the excess over fair value shall be deferred and amortized over the period for which the lease asset is expected to be used.

3.17 Basic loss per share

Basic loss per share is determined by dividing loss for the year by weighted average number of ordinary shares during the year.

3.18 Fair value measurements

Fair value is the price that would be received from sell of asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date, regardless of whether that price is directly observable or estimated using another valuation technique. In estimating the fair value of an asset or a liability, the Company and its subsidiaries take into account the characteristics of the asset or liability if market participants would take those characteristics into account when pricing the asset or liability at the measurement date. Fair value for measurement and/or disclosure purposes in these consolidated and separate financial statements is determined on such a basis, except for share-based payment transactions that are within the scope of TFRS 2 (Revised 2016), leasing transactions that are within the scope of TAS 17 (Revised 2016), and measurements that have some similarities to fair value but are not fair value, such as net realizable value in TAS 2 (Revised 2016) or value in use in TAS 36 (Revised 2016).

In addition, fair value measurements are categorized into Level 1, 2 or 3 based on the degree to which the inputs to the fair value measurements are observable and the significance of the inputs to the fair value measurement in its entirely, which are described as follows:

Level 1 inputs are quoted prices (unadjusted) in active markets for identical assets or liabilities that the entity can access at the measurement date.

Level 2 inputs are inputs, other than quoted prices included within Level 1, which are observable for the asset or liability, either directly or indirectly.

Level 3 inputs are unobservable inputs for the asset or liability.

3.19 Use of management's judgements and key sources of estimation uncertainty

3.19.1 Management's judgments in applying accounting policies

The preparation of financial statements in conformity with Thai Financial Reporting Standards requires the Group's management to exercise various judgements in applying accounting policies that can significantly affect the recognition and disclosures in the financial statements. Significant judgements in applying accounting policies are as follows:

Provisions for aircraft maintenance

The management of the Group need to exercise judgments in order to estimate the reasonableness of assumptions used to estimate aircraft maintenance in each period of maintenance schedule and expense for retaining the aircraft when returning aircraft according to lease agreement based on reviewing maintenance condition with lease agreement and maintenance schedule obtained from maintenance company, actual information in the past and management's experience. Additional information is disclosed in Note 3.11.

Sale and leaseback transaction results in an operating lease

To determine sale and leaseback transaction resulting in an operating lease, the Company's management have to exercise significant judgments to determine the appropriateness of lease agreement according to operating lease, aircraft fair value and returned rental fee. If it is clear that the selling transaction is established at fair value, any profit or loss shall be recognized immediately in the statement of profit or loss and other comprehensive income. Additional information is disclosed in Note 3.16.

Employee benefit obligations

The present value of the employee benefit obligations depends on a number of factors that are determined on an actuarial basis using a number of assumptions, including the discount rate. Any changes in these assumptions will have an impact on the carrying amount of such obligations.

The Group determines the appropriate discount rate at the end of each year. This is the interest rate that should be used to determine the present value of estimated future cash outflows expected to be required to settle the employee benefit obligations. In determining the appropriate discount rate, the Group's considers the market yield of government bonds that are denominated in the currency in which the benefits will be paid, and that have terms to maturity approximating the terms of the related obligations. Additional information is disclosed in Note 3.12.2.

3.19.2 Key sources of estimation uncertainty

The Group has estimates with the assumptions concerning the future. Although these estimates are based on management's reasonable consideration of current events, actual results may differ from these estimates. The estimates and assumptions that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year.

4. SUPPLEMENTARY DISCLOSURES OF CASH FLOW INFORMATION

4.1 Cash and cash equivalents consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Cash on hand	21,104,310	23,730,726	17,320,874	19,255,069
Deposits at banks - current accounts	1,233,385,285	774,971,337	162,989,967	240,722,676
Deposits at banks - saving accounts	962,488,694	1,342,519,216	768,555,351	475,139,039
Certificates of deposit (interest at the rates of 0.90 % - 1.50% p.a. with maturities within 3 months)	952,870,271	1,090,000,000	600,000,000	740,000,000
Total	<u>3,169,848,560</u>	<u>3,231,221,279</u>	<u>1,548,866,192</u>	<u>1,475,116,784</u>

4.2 Non-cash items from purchases and increase in equipment and intangible assets for the years ended December 31, consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Payables for purchases of equipment and intangible assets brought forward	6,900,976	16,681,147	6,803,275	15,802,531
<u>Add</u> Purchases during the years	<u>33,238,330</u>	<u>171,661,147</u>	<u>27,448,451</u>	<u>168,219,422</u>
<u>Less</u> Cash payments during the years	<u>(37,745,556)</u>	<u>(181,441,318)</u>	<u>(31,857,976)</u>	<u>(177,218,678)</u>
Payables for purchases of equipment and intangible assets carried forward	2,393,750	6,900,976	2,393,750	6,803,275

5. TRADE AND OTHER CURRENT RECEIVABLES

5.1 Trade and other current receivables

Trade and other current receivables consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Trade current receivables - related parties (see Note 26.1)	1,599,994	5,803,337	13,164,883	18,945,899
Trade current receivables - other parties	427,121,873	376,942,834	76,754,407	79,394,123
Total	428,721,867	382,746,171	89,919,290	98,340,022
<u>Less</u> Allowance for doubtful accounts	(10,813,636)	(11,704,507)	(10,230,208)	(11,121,079)
Total trade current receivables	417,908,231	371,041,664	79,689,082	87,218,943
Other current receivables				
Advance aircraft rental	228,666,777	248,723,585	206,776,585	245,956,865
Other prepaid expenses	124,969,075	183,573,147	93,703,640	99,392,572
Accrued income - related parties (see Note 26.1)	-	1,601,776	5,060,832	20,099,614
Accrued income - other parties	107,861,765	15,574,853	93,420,750	12,666,936
Accrued interest income - other parties	1,377,068	4,968,287	960,571	1,304,360
Advance payments - related parties (see Note 26.1)	-	1,068,799	2,029,533	1,661,279
Advance payments - other parties	12,862,558	14,023,527	9,709,641	12,308,068
Advance payments for aircraft maintenance and engine maintenance	80,415,456	210,841,747	37,233,956	174,301,465
Advance fuel for aircraft	115,109,410	62,749,703	20,800,354	1,959,748
Accrued income - gain on sale and leaseback aircraft	-	47,534,510	-	47,534,510
Refundable valued tax	330,064,434	132,528,696	66,601,700	14,919,717
Others	30,222,250	20,709,229	10,203,219	6,617,260
Total other current receivables	1,031,548,793	943,897,859	546,500,781	638,722,394
Total	1,449,457,024	1,314,939,523	626,189,863	725,941,337

5.2 Trade current receivables classified by aging are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Current	186,676,611	84,011,234	56,002,768	71,624,394
Overdue - Less than 1 month	90,947,283	39,907,889	16,877,092	9,130,149
- Over 1 month to 2 months	1,091,105	23,380,607	633,722	1,224,336
- Over 2 months to 4 months	4,844,554	147,404,247	3,269,088	1,265,796
- Over 4 months to 1 year	132,910,442	76,261,950	2,648,418	3,974,268
- Over 1 year	12,251,872	11,780,244	10,488,202	11,121,079
	<u>428,721,867</u>	<u>382,746,171</u>	<u>89,919,290</u>	<u>98,340,022</u>
<u>Less Allowance for doubtful accounts</u>	<u>(10,813,636)</u>	<u>(11,704,507)</u>	<u>(10,230,208)</u>	<u>(11,121,079)</u>
Total	<u>417,908,231</u>	<u>371,041,664</u>	<u>79,689,082</u>	<u>87,218,943</u>

6. INVENTORIES

Inventories consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Goods for sales	12,159,409	12,777,174	12,159,409	12,777,174
Food and beverage	2,036,409	998,497	2,036,409	998,497
Spare parts and other supplies	<u>18,040,549</u>	<u>17,625,391</u>	<u>18,040,549</u>	<u>17,625,391</u>
Total	<u>32,236,367</u>	<u>31,401,062</u>	<u>32,236,367</u>	<u>31,401,062</u>

Costs of inventories recognized as expenses in the consolidated and separate statements of profit or loss and other comprehensive income for the years ended December 31, 2017 and 2016 as follows:

	UNIT : MILLION BAHT	
	Consolidated and separate financial statements	
	2017	2016
For the years ended December 31,	19.57	14.03

7. AIRCRAFT DEPOSITS AND PREPAYMENTS

Aircraft deposits and prepayments consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Short-term				
Deposits - aircraft lease and machine	26,578,299	162,803,817	26,578,299	162,803,817
Total	<u>26,578,299</u>	<u>162,803,817</u>	<u>26,578,299</u>	<u>162,803,817</u>
Long-term				
Deposits - aircraft lease	535,793,313	97,199,472	483,656,152	40,020,586
Prepayments - aircraft acquisition	291,961,274	320,194,272	291,961,274	320,194,272
Total	<u>827,754,587</u>	<u>417,393,744</u>	<u>775,617,426</u>	<u>360,214,858</u>

Deposits for aircraft and machine are security deposit for aircraft operating lease and deposit for engine lease. The Engine lease is a short-term lease of engine for existing engine is off-wing for maintenance. It shall be returned to lessee at the time of lease expiry.

Prepayment for aircraft acquisition is a pre-delivery payment (PDP) for those aircraft which the Company purchases directly from aircraft manufacturers but not yet delivered. PDP term and amount was set up in Aircraft Purchase Agreement with aircraft manufacturers.

The Company entered into sale and lease back agreements under operating lease for certain of the purchased aircraft which the sale and lease back will be effective when the aircraft are delivered, the lease terms are not exceed 12 years. However, as at the date of entering into sale and lease back agreements, the buyer has responsibility to pay the said PDP instead of the Company. During the years ended December 31, 2017 and 2016, certain aircraft have been received and delivered to the lessor under sale and lease back agreements and the Company recognized gain on sale and leaseback aircraft under operating lease agreement in the statement of profit or loss and other comprehensive income in the amount of Baht 243.40 million and Baht 312.72 million, respectively (see Note 22).

8. INVESTMENTS IN SUBSIDIARIES

Investments in subsidiaries consist of:

Companies	Type of business	Country of registration	Shareholding		Paid-up share capital		Separate financial statements	
			(%)		(Baht)		Cost method (Baht)	
			As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Direct subsidiaries								
Nok Holidays Co., Ltd.	Tourism guiding and other relevant business	Thailand	49	49	100,000	100,000	49,000	49,000
Nok Mangkang Co., Ltd.	Air transport service for passengers, parcel and parcel post	Thailand	49	49	10,000,000	10,000,000	4,900,000	4,900,000
Indirect subsidiary								
NokScoot Airlines Co., Ltd.*	Air transport service for passengers, parcel and parcel post	Thailand	24.01	24.01	2,000,000,000	2,000,000,000	-	-
Total							4,949,000	4,949,000

* A subsidiary of Nok Mangkang Co., Ltd.

9. INVESTMENT IN JOINT VENTURE

On October 15, 2015, the Board of Directors' meeting of the Company approved the Company to invest in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd., which is a company incorporated in Singapore and operates in platform for airline reservation systems with the register capital of USD 4 million or equivalent to SGD 5.4 million. The Company has invested in the portion of 25% of its registered capital. Subsequently, on October 25, 2015, the Company entered into joint venture agreement and related transaction documents in the Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. with Scoot Pte Ltd. and TOD Holdings Co., Ltd. which is held by the Company, Scoot Pte Ltd. and TOD Holdings Co., Ltd. in the proportion of 25%, 25% and 50%, respectively.

On December 23, 2015, the Company invested in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. in the amount of SGD 1.35 million or equivalent to Baht 34.75 million which has shareholding portion at 25% as stipulated in the agreement.

Subsequently, on November 17, 2016, Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. entered an Amended and Restated Joint Venture Agreement to amend the joint venture agreement dated October 15, 2015 by increasing capital from 5.4 million shares to 6.75 million shares by selling the increased ordinary shares to ANA Holdings, Inc. and Cebu Air, Inc. and indicated that all airline shareholders shall have an equal proportion, 15%, of ordinary shares in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd., meanwhile VaultPAD Ventures Limited (formerly TOD Holdings Co, Ltd.) shall hold 40% in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. Therefore, the Company has to reduce its shareholding proportion in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. from 25% to 15% by equally selling to ANA Holdings, Inc. and Cebu Air, Inc. in total of 337,500 shares. The Company had net loss from selling such investment of Baht 1.92 million and Baht 2.87 million in the consolidated financial statements and separate financial statements for the year ended December 31, 2016, respectively.

Subsequently, on September 28, 2017, Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. entered into an Amended and Restated Joint Venture Agreement to amend the Amended and Restated Joint Venture Agreement dated November 17, 2016 by increasing capital from 6.75 million shares to 7.76 million shares by selling the increased ordinary shares totaling 1.01 million shares to JEJU AIR. As such all airline members will hold an equal proportion of shares. Therefore, the Company has to reduce its shareholding proportion in Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. from 15% to 13.0435%.

As at December 31, 2017 and 2016, investment in joint venture in the separate financial statements has detail as follows:

	Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
	Baht	Baht
At 1 January	28,420,554	34,749,000
Disposals	-	(6,328,446)
At 31 December	28,420,554	28,420,554

As at December 31, 2017 and 2016, investment in joint venture which is recorded by the equity method in the consolidated financial statements has detail as follows:

	Unit	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
		“Unaudited”	“Audited”
Nature of business: Operates in platform for airline reservation systems			
Country of incorporation: Singapore			
Shareholding by the Company	Percentage	13.04	15.00
Carrying amount based on equity method	Baht	6,876,626	15,216,711
Carrying amount based on cost method	Baht	28,420,554	28,420,554
Share of loss on investment in joint venture	Baht	8,340,085	14,147,369
Paid-up share capital	Singapore dollars	9,264,219	7,638,240
Total assets	Singapore dollars	4,886,532	5,503,703
Total liabilities	Singapore dollars	284,069	176,809

10. OTHER LONG-TERM INVESTMENTS

Other long-term investments consist of:

Companies	Consolidated financial statements			
	As at December 31,		As at December 31,	
	2017	2016	Shareholding (%)	Cost Method Baht
The Aeronautical Radio of Thailand Limited	0.91	6,024,500	1.04	6,877,500
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	15.00	<u>40,650,000</u>	15.00	<u>40,650,000</u>
Total		<u>46,674,500</u>		<u>47,527,500</u>

Companies	Separate financial statements			
	As at December 31,		As at December 31,	
	2017	2016	Shareholding (%)	Cost Method Baht
The Aeronautical Radio of Thailand Limited	0.88	5,779,500	1.01	6,676,300
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	15.00	<u>40,650,000</u>	15.00	<u>40,650,000</u>
Total		<u>46,429,500</u>		<u>47,326,300</u>

10.1 Investment in The Aeronautical Radio of Thailand Limited

The Company and its subsidiary applied for a membership of The Aeronautical Radio of Thailand Limited in 2004 and 2015, respectively, and acquired the Aeronautical Radio of Thailand Limited's shares according to its regulation.

The authorized share capitals of The Aeronautical Radio of Thailand Limited of 6,600,000 ordinary shares, at par value of Baht 100 each, are classified into 2 classes as to the qualification of the shareholders as follows:

1. Ordinary share class A, 6,000,000 shares specifically held by Thai government and persons who get consents from the Government.
2. Ordinary share class B, 600,000 shares specifically held by airlines, which regularly operate their flights to and/or in Thailand according to their announced flight schedules.

As the regulation of The Aeronautical Radio of Thailand Limited does not allow the dividend payment, shareholders will receive discount on air navigation facility charge instead. The proportion of shareholding will be varied, increase or decrease, depending on the allotment by The Aeronautical Radio of Thailand Limited based on the number of flights during the year of the members. The amount paid for the shares is refundable upon the termination of its membership.

During the year ended December 31, 2017, the Company reduced shares in the amount of 8,968 shares and the Company received this portion in the amount of Baht 896,800, as a result the percent holding in such company decreased from 1.01% to 0.88%.

As at December 31, 2017, the Company's and its subsidiary have investments in The Aeronautical Radio of Thailand Limited share capital totaling 60,245 shares and 2,450 shares in the amount of Baht 5,779,500 and Baht 245,000, respectively.

10.2 Investment in Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.

September 12, 2014, the Company agreed with a juristic person in foreign country and a juristic person in Thailand in order to establish Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd., a crew training center, in the amount of USD 1.25 million which is 15% of the share capital of such joint venture.

11. LONG-TERM LOANS TO A RELATED PARTY

On July 8, 2014, the Company entered into the loan agreement for lending to Nok Mangkang Co., Ltd. ("subsidiary") in the amount of Baht 970 million, carrying interest rate at the average fixed deposits rate for 1 year of two commercial banks plus 0.50% p.a. payable on annually with no collateral and due for repayment within 10 years.

As at December 31, 2017 and 2016, long-term loans to a related party are Baht 970 million (see Note 26.1).

On December 30, 2017, the Company has issued a letter to accept the request from a subsidiary to extend the accrued interest income as at December 31, 2017 amounting to Baht 47.82 million for 12 months from the date of the letter. Therefore, the Company presented the accrued interest income as other non-current assets (see Note 26.1).

The Company has issued letter to the subsidiary to confirm that it will not recall the accrued interest income as at December 31, 2016 amounting to Baht 33.02 million, for at least 12 months from December 31, 2016. Therefore, the Company presented the accrued interest income as other non-current assets (see Note 26.1).

12. LEASEHOLD IMPROVEMENTS AND EQUIPMENT

Leasehold improvements and equipment consist of:

As at December 31, 2017

UNIT : BAHT

	Consolidated financial statements				Balance as at December 31, 2017
	Balance as at January 1, 2017	Additions	Disposals	Transfer in (out)	
Cost					
Leasehold improvements	97,056,019	-	(2,205,898)	4,612,131	99,462,252
Aircraft improvements	68,187,155	-	-	-	68,187,155
Office tools	19,482,098	89,376	(466,238)	46,364	19,151,600
Office equipment	32,586,246	622,793	(4,310,008)	297,766	29,196,797
Computer equipment	154,194,127	3,191,990	(3,661,135)	978,930	154,703,912
Communication equipment	6,754,796	67,345	(892,307)	-	5,929,834
Tools	243,424,985	17,551,007	(4,817,208)	-	256,158,784
Vehicles	11,936,200	-	(3,070,000)	1,028,047	9,894,247
Leasehold improvements in progress and asset under installation	8,846,991	5,400,332	-	(6,963,238)	7,284,085
Total cost	642,468,617	26,922,843	(19,422,794)	-	649,968,666
Accumulated depreciation					
Leasehold improvements	(64,867,827)	(11,434,063)	2,205,890	-	(74,096,000)
Aircraft improvements	(12,516,366)	(12,281,518)	-	-	(24,797,884)
Office tools	(11,795,018)	(2,460,677)	395,391	-	(13,860,304)
Office equipment	(18,035,516)	(4,733,037)	4,036,997	-	(18,731,556)
Computer equipment	(104,996,171)	(17,898,943)	3,339,136	-	(119,555,978)
Communication equipment	(4,623,511)	(664,023)	850,558	-	(4,436,976)
Tools	(78,447,999)	(48,588,075)	4,767,976	-	(122,268,098)
Vehicles	(8,670,098)	(562,214)	3,069,999	-	(6,162,313)
Total accumulated depreciation	(303,952,506)	(98,622,550)	18,665,947	-	(383,909,109)
Leasehold improvements and equipment	338,516,111				266,059,557

As at December 31, 2016

UNIT : BAHT

	Consolidated financial statements				
	Balance as at January 1, 2016	Additions	Disposals	Transfer in (out)	Balance as at December 31, 2016
Cost					
Leasehold improvements	84,515,902	1,677,208	(383,635)	11,246,544	97,056,019
Aircraft improvements	19,485,448	43,877,355	-	4,824,352	68,187,155
Office tools	17,799,979	2,610,701	(1,093,202)	164,620	19,482,098
Office equipment	28,146,183	4,758,372	(1,220,565)	902,256	32,586,246
Computer equipment	161,474,458	22,285,027	(29,782,842)	217,484	154,194,127
Communication equipment	6,987,377	1,167,808	(1,400,389)	-	6,754,796
Tools	150,048,029	33,600,606	(1,040,400)	60,816,750	243,424,985
Vehicles	11,936,200	-	-	-	11,936,200
Leasehold improvements in progress and asset under installation	66,129,164	20,889,833	-	(78,172,006)	8,846,991
Total cost	546,522,740	130,866,910	(34,921,033)	-	642,468,617
Accumulated depreciation					
Leasehold improvements	(50,647,149)	(14,604,310)	383,632	-	(64,867,827)
Aircraft improvements	(5,596,225)	(6,920,141)	-	-	(12,516,366)
Office tools	(10,130,230)	(2,634,358)	969,570	-	(11,795,018)
Office equipment	(14,390,616)	(4,735,127)	1,090,227	-	(18,035,516)
Computer equipment	(119,049,245)	(15,660,377)	29,713,451	-	(104,996,171)
Communication equipment	(5,298,469)	(704,356)	1,379,314	-	(4,623,511)
Tools	(47,510,747)	(31,899,473)	962,221	-	(78,447,999)
Vehicles	(8,209,090)	(461,008)	-	-	(8,670,098)
Total accumulated depreciation	(260,831,771)	(77,619,150)	34,498,415	-	(303,952,506)
Leasehold improvements and equipment	285,690,969				338,516,111
Depreciation for the years ended December 31,					
2017				Baht	98,622,550
2016				Baht	77,619,150

As at December 31, 2017 and 2016, cost value of equipment which are fully depreciated but still in use of the Company and its subsidiaries are Baht 152.52 million and Baht 149.89 million, respectively.

As at December 31, 2017

UNIT : BAHT

	Separate financial statements				
	Balance as at January 1, 2017	Additions	Disposals	Transfer in (out)	Balance as at December 31, 2017
Cost					
Leasehold improvements	87,757,203	-	(2,205,898)	4,612,131	90,163,436
Aircraft improvements	68,187,155	-	-	-	68,187,155
Office tools	19,482,098	89,377	(466,238)	46,364	19,151,601
Office equipment	28,010,298	481,159	(4,310,008)	297,767	24,479,216
Computer equipment	151,199,257	2,593,126	(3,661,135)	978,930	151,110,178
Communication equipment	6,754,796	67,346	(892,307)	-	5,929,835
Tools	241,696,985	13,383,924	(4,817,208)	-	250,263,701
Vehicles	11,936,200	-	(3,070,000)	1,028,046	9,894,246
Leasehold improvements in progress and asset under installation	8,846,991	5,400,332	-	(6,963,238)	7,284,085
Total cost	623,870,983	22,015,264	(19,422,794)	-	626,463,453
Accumulated depreciation					
Leasehold improvements	(60,226,654)	(10,134,616)	2,205,890	-	(68,155,380)
Aircraft improvements	(12,516,366)	(12,281,518)	-	-	(24,797,884)
Office tools	(11,795,018)	(2,460,677)	395,391	-	(13,860,304)
Office equipment	(16,267,045)	(3,782,008)	4,036,997	-	(16,012,056)
Computer equipment	(103,268,008)	(16,898,043)	3,339,136	-	(116,826,915)
Communication equipment	(4,623,511)	(664,024)	850,558	-	(4,436,977)
Tools	(77,984,681)	(47,629,638)	4,767,976	-	(120,846,343)
Vehicles	(8,670,098)	(562,214)	3,069,999	-	(6,162,313)
Total accumulated depreciation	(295,351,381)	(94,412,738)	18,665,947	-	(371,098,172)
Leasehold improvements and equipment	328,519,602				255,365,281

As at December 31, 2016

UNIT : BAHT

	Separate financial statements			
	Balance as at January 1, 2016	Additions	Disposals	Transfer in (out)
Cost				
Leasehold improvements	76,894,294	-	(383,635)	11,246,544
Aircraft improvements	19,485,448	43,877,355	-	4,824,352
Office tools	17,799,979	2,610,701	(1,093,202)	164,620
Office equipment	24,237,149	4,091,458	(1,220,565)	902,256
Computer equipment	159,017,790	21,746,825	(29,782,842)	217,484
Communication equipment	6,987,377	1,167,808	(1,400,389)	-
Tools	148,372,029	33,548,606	(1,040,400)	60,816,750
Vehicles	11,936,200	-	-	-
Leasehold improvements in progress and asset under installation	66,129,164	20,889,833	-	(78,172,006)
Total cost	<u>530,859,430</u>	<u>127,932,586</u>	<u>(34,921,033)</u>	<u>-</u>
Accumulated depreciation				
Leasehold improvements	(47,852,058)	(12,758,228)	383,632	-
Aircraft improvements	(5,596,225)	(6,920,141)	-	-
Office tools	(10,130,230)	(2,634,358)	969,570	-
Office equipment	(13,484,772)	(3,872,500)	1,090,227	-
Computer equipment	(118,261,837)	(14,719,622)	29,713,451	-
Communication equipment	(5,298,469)	(704,356)	1,379,314	-
Tools	(47,390,317)	(31,556,585)	962,221	-
Vehicles	(8,209,090)	(461,008)	-	-
Total accumulated depreciation	<u>(256,222,998)</u>	<u>(73,626,798)</u>	<u>34,498,415</u>	<u>-</u>
Leasehold improvements and equipment	<u>274,636,432</u>			<u>328,519,602</u>
Depreciation for the years ended December 31,				
2017			Baht	94,412,738
2016			Baht	73,626,798

As at December 31, 2017 and 2016, cost value of equipment which are fully depreciated but still in use of the Company are Baht 152.52 million and Baht 149.89 million, respectively.

13. INTANGIBLE ASSETS

Intangible assets are as follows:

As at December 31, 2017

UNIT : BAHT

	Consolidated financial statements			
	Balance as at January 1, 2017	Additions	Disposals	Transfer in (out)
Cost				
Computer software	189,373,843	1,706,687	(757,983)	4,910,000
Software under development	3,699,001	4,608,800	-	(4,910,000)
Total cost	<u>193,072,844</u>	<u>6,315,487</u>	<u>(757,983)</u>	<u>-</u>
Accumulated amortization				
Computer software	(127,873,055)	(24,057,965)	757,971	-
Total accumulated amortization	<u>(127,873,055)</u>	<u>(24,057,965)</u>	<u>757,971</u>	<u>-</u>
Intangible assets	<u>65,199,789</u>			

As at December 31, 2016

UNIT : BAHT

	Consolidated financial statements			
	Balance as at January 1, 2016	Additions	Disposals	Transfer in (out)
Cost				
Computer software	156,358,805	33,471,487	(17,016,696)	16,560,247
Software under development	12,936,498	7,322,750	-	(16,560,247)
Total cost	<u>169,295,303</u>	<u>40,794,237</u>	<u>(17,016,696)</u>	<u>-</u>
Accumulated amortization				
Computer software	(120,972,503)	(23,916,912)	17,016,360	-
Total accumulated amortization	<u>(120,972,503)</u>	<u>(23,916,912)</u>	<u>17,016,360</u>	<u>-</u>
Intangible assets	<u>48,322,800</u>			
Amortization for the years ended December 31,				
2017				Baht <u>24,057,965</u>
2016				Baht <u>23,916,912</u>

As at December 31, 2017 and 2016, cost value of intangible assets which are fully amortized but still in use of the Company and its subsidiaries are Baht 75.35 million and Baht 68.13 million, respectively.

As at December 31, 2017

UNIT : BAHT

Separate financial statements				
	Balance as at January 1, 2017	Additions	Disposals	Transfer in (out)
				Balance as at December 31, 2017
Cost				
Computer software	182,707,212	967,187	(757,983)	4,910,000
Software under development	2,525,001	4,466,000	-	(4,910,000)
Total cost	<u>185,232,213</u>	<u>5,433,187</u>	<u>(757,983)</u>	<u>-</u>
Accumulated amortization				
Computer software	(125,506,760)	(22,549,607)	757,971	-
Total accumulated				(147,298,396)
Amortization	(125,506,760)	(22,549,607)	757,971	-
Intangible assets	<u>59,725,453</u>			<u>42,609,021</u>

As at December 31, 2016

UNIT : BAHT

Separate financial statements				
	Balance as at January 1, 2016	Additions	Disposals	Transfer in (out)
				Balance as at December 31, 2016
Cost				
Computer software	149,715,575	33,448,086	(17,016,696)	16,560,247
Software under development	12,246,498	6,838,750	-	(16,560,247)
Total cost	<u>161,962,073</u>	<u>40,286,836</u>	<u>(17,016,696)</u>	<u>-</u>
Accumulated amortization				
Computer software	(119,970,020)	(22,553,100)	17,016,360	-
Total accumulated				(125,506,760)
Amortization	(119,970,020)	(22,553,100)	17,016,360	-
Intangible assets	<u>41,992,053</u>			<u>59,725,453</u>

Amortization for the years ended December 31,

2017	Baht	22,549,607
2016	Baht	<u>22,553,100</u>

As at December 31, 2017 and 2016, cost value of intangible assets which are fully amortized but still in use of the Company are Baht 75.35 million and Baht 68.13 million, respectively.

14. DEFERRED TAX ASSETS AND INCOME TAX EXPENSE

Deferred tax assets consist of:

	UNIT : BAHT	
	Consolidated and Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Deferred tax assets	<u>13,321,915</u>	<u>13,321,915</u>

The movements of deferred tax assets during the years are as follows:

	UNIT : BAHT		
	Consolidated and separate financial statements		
Balances	Items	Items	Balances
As at	recognized in	recognized	As at
January 1,	profit or loss	in other	December 31,
2017		comprehensive	2017
Deferred tax asset			
Allowance for doubtful accounts	386,525	-	386,525
Employee benefit obligations	12,935,390	-	12,935,390
Total	<u>13,321,915</u>	<u>-</u>	<u>13,321,915</u>

	UNIT : BAHT		
	Consolidated and separate financial statements		
Balances	Items	Items	Balances
As at	recognized in	recognized	As at
January 1,	profit or loss	in other	December 31,
2016		comprehensive	2016
Deferred tax asset			
Allowance for doubtful accounts	357,612	28,913	386,525
Employee benefit obligations	12,801,684	(107,987)	12,935,390
Total	<u>13,159,296</u>	<u>(79,074)</u>	<u>13,321,915</u>

Income tax expense for the years ended December 31, consist of:

	UNIT : BAHT	
	Consolidated and separate financial statements	
	2017	2016
Current tax for the period	-	-
Deferred income tax	-	79,074
Income tax expense	<u>-</u>	<u>79,074</u>

Reconciliation between income tax expense and the amount of tax derived from accounting profit multiplied by the applicable tax rate for the years ended December 31, are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Accounting profit for non-promoted business	601,668,487	765,255,676	633,520,382	760,229,680
Accounting loss for promoted business	(2,501,339,972)	(4,035,159,019)	(2,459,195,760)	(3,386,976,798)
Accounting loss before income tax expense	<u>(1,899,671,485)</u>	<u>(3,269,903,343)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,626,747,118)</u>
Income tax calculated based on tax rate at 20%	120,333,697	153,051,135	126,704,076	152,045,936
Effect of tax losses not recognized as deferred tax assets	-	-	-	-
Effect of loss for promoted business used as tax deduction	(120,333,697)	(153,051,135)	(126,704,076)	(152,045,936)
Tax effect of temporary differences	-	79,074	-	79,074
Corporate income tax expenses as presented in the statements of profit or loss and other comprehensive income	-	79,074	-	79,074

As at December 31, 2017, the Company and its subsidiaries did not record deferred tax assets related to loss carried forward because the Company and its subsidiaries' management assess that the estimated future taxable income will not be sufficient to allow for the realization in full amount of deferred tax assets resulting from loss carried forward of Baht 2,759.54 million and Baht 2,161.87 million to be expired in 2021 for consolidated and separate financial statements, respectively.

15. SHORT-TERM LOANS FROM FINANCIAL INSTITUTIONS

As at December 31, 2017 a subsidiary had short-term loans from two financial institutions in the form of promissory notes of Baht 350 million per each totaling of Baht 700 million which were guaranteed by the Company and major shareholder of major shareholder of the subsidiary. Such loan carries the interest rate at Money Market Rate (MMR) per annum and BIBOR of each financial institution per annum and due on February 10, 2017.

The subsidiary has renewed the promissory notes of Baht 700 million due from February 10, 2017 for 1-3 month each until April 5, 2018.

16. TRADE AND OTHER CURRENT PAYABLES

Trade and other current payables are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Trade current payables - related parties (see Note 26.1)	54,051,501	60,794,946	50,941,881	52,090,327
Trade current payables - other parties	1,004,892,441	984,520,419	764,201,454	688,263,936
Other current payables - related parties (see Note 26.1)	2,709,962	7,534,790	3,403,817	7,534,790
Other current payables - other parties	15,469,751	14,102,918	7,905,519	9,417,582
Unearned passenger revenues	1,374,079,208	1,324,053,519	724,866,660	717,044,330
Other advance received	701,253,047	577,763,951	272,382,402	146,298,520
Accrued expenses	1,685,501,354	1,498,568,392	973,445,808	1,026,431,370
Withholding tax payable	<u>23,536,404</u>	<u>23,926,211</u>	<u>22,949,509</u>	<u>22,939,347</u>
Total	<u>4,861,493,668</u>	<u>4,491,265,146</u>	<u>2,820,097,050</u>	<u>2,670,020,202</u>

17. PROVISIONS FOR AIRCRAFT MAINTENANCE

Provisions for aircraft maintenance consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Provisions for aircraft maintenance at beginning of the year	772,866,227	433,862,661	721,502,843	406,222,400
<u>Add</u> Increase during the year - recognized as expenses for the year	<u>277,521,360</u>	<u>445,927,234</u>	<u>280,341,964</u>	<u>422,204,111</u>
<u>Less</u> Aircraft maintenance cost paid during the year	<u>(362,352,374)</u>	<u>(106,923,668)</u>	<u>(321,356,029)</u>	<u>(106,923,668)</u>
Provisions for aircraft maintenance at the end of the year	688,035,213	772,866,227	680,488,778	721,502,843
<u>Less</u> Short-term provisions for aircraft maintenance	<u>(108,811,574)</u>	<u>(128,239,187)</u>	<u>(102,092,740)</u>	<u>(92,247,326)</u>
Long-term provisions for aircraft maintenance	<u>579,223,639</u>	<u>644,627,040</u>	<u>578,396,038</u>	<u>629,255,517</u>

18. PROVISIONS FOR EMPLOYEE BENEFIT

Provisions for employee benefit consist of:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Retirement benefits	234,883,632	190,084,826	214,075,382	178,550,136
Other long term benefit - Pilot saving fund	7,331,560	32,817,238	7,331,560	32,817,238
Total	<u>242,215,192</u>	<u>222,902,064</u>	<u>221,406,942</u>	<u>211,367,374</u>

18.1 Retirement benefits

Movements in the retirement benefits are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Retirement benefits				
at the beginning of the year	190,084,826	134,719,340	178,550,136	127,869,939
Benefits paid	(38,230,000)	(16,361,004)	(38,230,000)	(16,361,004)
Current service costs and interest cost	83,028,806	59,679,906	73,755,246	52,274,537
Actuarial loss	-	12,046,584	-	14,766,664
Retirement benefits				
at the end of the year	<u>234,883,632</u>	<u>190,084,826</u>	<u>214,075,382</u>	<u>178,550,136</u>

For the year ended December 31, 2016, the Company recognized actuarial loss in the statements of profit or loss and other comprehensive income in the amount of Baht 14.77 million. Such actuarial loss mainly resulted from changing discount rate, turnover rate and demographic assumption of the principle actuarial assumptions.

Retirement benefits recognized in the statements of profit or loss and other comprehensive income for the years ended December 31, are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Current service costs	79,623,966	56,487,852	70,846,610	49,452,648
Interest cost	3,404,840	3,192,054	2,908,636	2,821,889
Total	<u>83,028,806</u>	<u>59,679,906</u>	<u>73,755,246</u>	<u>52,274,537</u>

The principal actuarial assumptions as at December 31, 2017 and 2016 are as follows;

	Consolidated financial statements	
	2017 Percentage (% p.a.)	2016 Percentage (% p.a.)
Discount rate	2.12 - 2.74	2.12 - 2.74
Salary increase rate	3.00 - 6.50	3.00 - 6.50
Employee turnover	0 - 30.00	0 - 30.00
	(depend on employee age)	(depend on employee age)
Mortality rate	TMO2008 (Thai Mortality Ordinary Table 2008)	TMO2008 (Thai Mortality Ordinary Table 2008)

	Separate financial statements	
	2017 Percentage (% p.a.)	2016 Percentage (% p.a.)
Discount rate	2.12	2.12
Salary increase rate	5.00	5.00
Employee turnover	0 - 16.00	0 - 16.00
	(depend on employee age)	(depend on employee age)
Mortality rate	TMO2008 (Thai Mortality Ordinary Table 2008)	TMO2008 (Thai Mortality Ordinary Table 2008)

Significant actuarial assumptions for the determination of the employee benefit obligations are discount rate, expected salary increase rate and mortality rate. The sensitivity analyses below have been determined based on reasonably possible changes of the respective assumption occurring at the end of the reporting period, while holding all other assumptions constant.

	UNIT : BAHT			
	Impact on employee benefit obligations increases (decreases)			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Discount rate - increase by 1%	(16,003,245)	(12,068,117)	(14,153,275)	(11,001,776)
Discount rate - decrease by 1%	19,432,227	14,589,540	17,270,688	13,340,703
Salary increase rate - increase by 1%	18,354,550	12,765,394	15,989,207	11,494,447
Salary increase rate - decrease by 1%	(15,348,331)	(10,693,291)	(13,300,346)	(9,588,669)
Life expectancy - increase by 1 year	1,634,548	1,194,068	1,561,474	1,149,626
Life expectancy - decrease by 1 year	(1,614,309)	(1,178,934)	(1,532,665)	(1,129,327)

The sensitivity analysis presented above may not be representative of the actual change in the employee benefit obligations as it is unlikely that the change in assumptions would occur in isolation of one another as some of the assumptions may be correlated.

Furthermore, in presenting the above sensitivity analysis, the present value of the employee benefit obligations have been calculated using the Projected Unit Credit Method at the end of the report period, which is the same as that applied in calculating the post-employment benefit obligations liability recognized in the statement of financial position.

18.2 Other long-term employee benefit - Pilot saving fund

Movements in other long-term employee benefit - Pilot saving fund are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Other long-term benefit				
- Pilot saving fund at the beginning of the year	32,817,238	41,623,626	32,817,238	41,623,626
<u>Add</u> Increase during the year - recognized as expenses for the year	721,955	11,209,623	721,955	11,209,623
<u>Less</u> Reverse during the year	(26,207,633)	(20,016,011)	(26,207,633)	(20,016,011)
Other long-term benefit				
- Pilot saving fund at the end of the year	<u>7,331,560</u>	<u>32,817,238</u>	<u>7,331,560</u>	<u>32,817,238</u>

On January 1, 2013, the Company provided other benefits to Pilot upon the retirement age or upon resignation or loosen license cause. This accumulated saving fund to pilots is calculated on the basis of actual number of flights per month and years of service of pilots as per the Company's policy. However, as at December 31, 2016 the Company terminated the said benefits to Pilot and the benefit will be paid back to pilot in accordance with the Company's policy.

19. CAPITAL MANAGEMENT

The Company and its subsidiaries' objective in managing capital is to safeguard the Company and its subsidiaries' ability to continue as a going concern in order to provide returns for shareholders and benefits for other stakeholders.

In addition, the Company monitors its capital in accordance with the covenant on financial ratios under the credit facility of bank guarantee agreement with a financial institution (See Note 1.1).

20. SHARE CAPITAL

	Par value per share (Baht)	Consolidated and Separate financial statements			
		December 31, 2017		December 31, 2016	
		Number of shares	Amount (Baht)	Number of shares	Amount (Baht)
Authorised					
At 1 January					
Ordinary shares	1	625,000,000	625,000,000	625,000,000	625,000,000
Capital increase on April 26, 2017	1	781,250,000	781,250,000	-	-
Registered capital reduction on September 28, 2017	1	(114,000,118)	(114,000,118)	-	-
Capital increase on September 29, 2017	1	1,207,000,000	1,207,000,000	-	-
At 31 December					
ordinary shares	1	2,499,249,882	2,499,249,882	625,000,000	625,000,000
Issued and paid share capital					
At 1 January					
Ordinary shares	1	625,000,000	625,000,000	625,000,000	625,000,000
Increase of new shares on May 26, 2017	1	510,999,882	510,999,882	-	-
Increase of new shares on October 27, 2017	1	1,135,999,882	1,135,999,882	-	-
At 31 December	1	2,271,999,764	2,271,999,764	625,000,000	625,000,000

On April 19, 2017, the Annual General Meeting of the shareholders for the year 2017 of the Company has the resolution to approve the followings:

- Approved the increase of registered capital of the Company in order to accommodate the allocation of the newly-issued ordinary shares to the existing shareholders proportionate to their respective shareholdings (Rights Offering) and to accommodate the exercise of Warrants No. 1 (NOK-W1) in the total amount of Baht 781,250,000 from the existing registered capital of Baht 625,000,000 to new registered capital of Baht 1,406,250,000 by means of issuance of 781,250,000 newly-issued ordinary shares with the par value of Baht 1 each, and the Board of Directors also approved the amendment to Clause 4 of Memorandum of Association of the Company to be in line with the capital increase. The Company registered the increase of capital and amended the Memorandum of Association with the Ministry of Commerce on April 26, 2017.
- Approved the issuance and offering of warrants to purchase ordinary shares of the Company No. 1 (NOK-W1) (“Warrant”) to the existing shareholders who subscribe to the newly-issued ordinary shares without any cost.

3. Approved the allocation of not exceeding 781,250,000 newly-issued ordinary shares at the par value of Baht 1 per share following the increase in the registered capital as approved in item 1 above as the following details:
  - 3.1 The allocation of the newly-issued ordinary shares (not exceeding 625,000,000 shares) to the existing shareholders proportionated to their respective shareholdings (Rights Offering). In this regard, the Company determined the allocation ratio as 1 existing share to 1 newly-issued ordinary share (the total numbers of shares for the Rights Offering are 625,000,000 shares) with the offering price at Baht 2.40 per share.
  - 3.2 The allocation of not exceeding 156,250,000 newly-issued ordinary shares at the par value of Baht 1 to accommodate the exercise of Warrants No. 1 (NOK-W1) issued together with the issuance and offering of the newly-issued ordinary shares to the existing shareholders proportionated to their shareholdings (Rights Offering) without any cost as approved in item 2 aforementioned. The Warrants will be offered to the existing shareholders who subscribe to the newly-issued ordinary shares.

Subsequently, on May 26, 2017, the Company received cash in the amount of Baht 1,226,399,716 from issued and paid-up share capital totaling 510,999,882 shares at an offering price of Baht 2.4 per share with a par value of Baht 1 per share. This resulted in share premium of Baht 715,399,834. The Company registered the paid-up share capital in the amount of Baht 510,999,882 with the Ministry of Commerce on May 31, 2017.

In addition, on May 31, 2017, the Company issued Warrants for 127,749,952 units. The exercise price is Baht 5 per share and the exercise date is during September 30, 2017 to May 29, 2020.

On September 20, 2017, the Extra-ordinary General Meeting of the Shareholders No. 1/2017 has resolved to approve the followings:

1. Approved the reduction of registered capital of the Company in the total amount of Baht 114,000,118 from the existing registered capital of Baht 1,406,250,000 to the new registered capital of Baht 1,292,249,882 by cancelling 114,000,118 shares which were authorized but unissued with the par value of Baht 1 each, and also approved the amendment to Clause 4 of Memorandum of Association of the Company to be in line with the capital reduction above. The Company registered the reduction of capital and amendment of Memorandum of Association with the Ministry of Commerce on September 28, 2017.

2. Approved the increase of registered capital of the Company in the total amount of Baht 1,207,000,000 from the existing registered capital of Baht 1,292,249,882 to new registered capital of Baht 2,499,249,882 by means of issuance of 1,207,000,000 newly-issued ordinary shares with the par value of Baht 1 each, and also approved the amendment to Clause 4 of Memorandum of Association of the Company to be in line with the capital increase. The Company registered the increase of capital and amendment of Memorandum of Association with Ministry of Commerce on September 29, 2017.
3. Approved the allocation of not exceeding 1,207,000,000 newly-issued ordinary shares at the par value of Baht 1 per share following the increase in the registered capital to the existing shareholders proportionate to their respective shareholdings (Rights Offering) and to accommodate the exercise of warrants to purchase ordinary shares of the Company No. 1 (NOK-W1), the exercise price and ratio of which are adjusted due to the Rights offering with low price.

On October 27, 2017, the Company received cash in the amount of Baht 1,703,999,823 from issued and paid-up share capital totaling 1,135,999,882 shares at an offering price of Baht 1.5 per share with a par value of Baht 1 per share. This resulted in share premium of Baht 567,999,941. The Company registered the paid-up share capital in the amount of Baht 1,135,999,882 with the Ministry of Commerce on November 1, 2017.

Share premium

Section 51 of the Public Companies Act B.E. 1992 requires companies to set aside share subscription monies received in excess of the par value of the shares issued to a reserve account (“share premium”). Share premium is not available for dividend distribution.

As at December 31, 2017 and 2016, the Company has share premium in the amount of Baht 4,325,885,718 and Baht 3,042,485,943, respectively.

21. LEGAL RESERVE

Under the Public Limited Companies Act, the Company is required to appropriate as legal reserve at least 5% of its net profit of each year after deduction of deficit (if any) until the reserve reaches 10% of authorized share capital. This reserve is not available for dividend distribution.

22. OTHER INCOME - OTHERS

Other income - others consist of:

	UNIT : BAHT			
	For the years ended December 31,			
	Consolidated financial statements	Separate financial statements		
	2017	2016	2017	2016
Revenue from insurance claim	196,891,174	-	196,891,174	-
Gain on exchange rate	155,765,581	-	106,096,308	-
Gain on sale and leaseback aircraft (see Note 7)	243,401,979	312,722,672	243,401,979	312,722,672
Refund for aircraft maintenance	4,863,111	189,991,438	4,863,111	189,991,438
Other fee income	67,696,188	81,214,840	58,917,454	73,114,119
Revenue from internet service under Type I license	-	-	-	-
Incentive income from airports	14,399,023	-	-	-
Others	97,674,883	92,163,496	24,433,386	62,423,636
Total	<u>780,691,939</u>	<u>676,092,446</u>	<u>634,603,412</u>	<u>638,251,865</u>

23. BASIC AND DILUTED LOSS PER SHARE

The calculations of basic loss per share were based on the loss for the period attributable to ordinary shareholders of the Company and the weighted average number of ordinary shares outstanding during the period.

The calculations of diluted loss per share were based on the loss for the period attributable to ordinary shareholders of the Company and the weighted average number of ordinary shares outstanding during the period after adjusting for the effects of all dilutive potential ordinary shares.

The calculations of basic and diluted loss per share for the years ended December 31, are as follows:

	For the years ended December 31,			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
(Baht / shares)				
Basic loss per share				
Loss attributable to ordinary shareholders of the Company (basic)	<u>(1,854,295,066)</u>	<u>(2,795,086,715)</u>	<u>(1,825,675,378)</u>	<u>(2,626,826,192)</u>
Number of ordinary shares outstanding at 1 January	625,000,000	625,000,000	625,000,000	625,000,000
Number of ordinary shares outstanding May 26, 2017	307,999,929	-	307,999,929	-
Number of ordinary shares outstanding October 27, 2017	<u>205,413,677</u>	-	<u>205,413,677</u>	-
Weighted average number of ordinary shares outstanding (basic)	<u>1,138,413,606</u>	<u>625,000,000</u>	<u>1,138,413,606</u>	<u>625,000,000</u>
Basic loss per share (Baht per share)	<u>(1.63)</u>	<u>(4.47)</u>	<u>(1.60)</u>	<u>(4.20)</u>
Diluted loss per share				
Weighted average number of ordinary shares outstanding (basic)	1,138,413,606	-	1,138,413,606	-
Effect of exercised warrants to purchase ordinary shares	78,389,384	-	78,389,384	-
Weighted average number of ordinary shares outstanding (diluted)	<u>1,216,802,990</u>	-	<u>1,216,802,990</u>	-
Diluted loss per share (Baht per share)	<u>(1.52)</u>	-	<u>(1.50)</u>	-

24. PROVIDENT FUND

The Company has set up a Provident Fund which is contributory by employees and the Company. The fund is registered as the provident fund in accordance with the Provident Fund Act B.E. 2530.

The Company contributed to the provident fund and recorded as expenses in the statements of profit or loss and other comprehensive income as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
For the years ended December 31,				
	<u>45,537,716</u>	<u>30,968,578</u>	<u>45,537,716</u>	<u>30,968,578</u>

25. EXPENSES BY NATURE

The significant expenses classified by nature for the years ended December 31, are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Fuel expenses	5,732,377,951	3,832,313,805	4,071,527,376	2,745,423,933
Employee benefit expenses	1,943,287,094	1,814,301,023	1,614,860,154	1,424,732,089
Ground service expenses and navigation fee	2,320,051,453	2,065,921,244	1,736,367,563	1,574,830,380
Expenses related to pilots and cabin crews	680,850,173	592,135,258	503,341,207	474,487,922
Aircraft maintenance expenses	4,152,395,321	4,746,891,164	3,027,641,571	3,848,337,826
Depreciation and amortization expenses	122,680,516	101,536,062	116,962,345	96,179,898
Aircraft lease and spare part	4,448,060,399	4,265,086,122	3,752,381,244	3,606,581,370
Merchandise and supplies used	279,603,005	248,800,596	231,109,056	204,093,937
Promotion advertising expenses	306,808,529	301,143,143	238,097,695	258,991,786
Insurance expense	104,631,504	124,692,795	79,641,306	98,097,855
Credit card fee	101,247,132	114,770,473	101,247,132	114,770,473
Call center customers expense	92,389,689	102,721,148	92,389,689	102,731,648
Passenger transportation expense	350,632,364	278,480,008	55,094,671	50,690,037

26. RELATED PARTY TRANSACTIONS

The Company has transactions with its related parties which have the same group of shareholders and directors. Those transactions occurred in the normal course of business based on the basis determined by the Company and related persons and related parties.

Significant related persons and related parties as at December 31, 2017 and 2016, consist of:

Company Name	Type of Businesses	Relationship
NokScoot Airlines Co., Ltd.	Air transport services for passengers, parcel and parcel post	Indirect subsidiary
Nok Mangkang Co., Ltd.	Air transport services for passengers, parcel and parcel post	Subsidiary
Nok Holidays Co., Ltd.	Tourism and other relevant businesses	Subsidiary
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	Cockpit training services	The Company's management is director.
Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd.	Platform for airline reservation systems	Joint venture
Pueannammitr Co., Ltd.	Acquiring, hire-purchase and managing assets	The Company's managements are shareholder.
Thai Airways International PLC.	Services transportation and logistics	Common shareholders and director
Thai Smile Airways Co., Ltd.	Services transportation and logistics	Common shareholders and director
Donmuang International Airport Hotel Co., Ltd.	Hotel	Same group of shareholders
Phuket Air Catering Company Limited	Catering services	Same group of shareholders
Thai Flight Training Co., Ltd.	Cockpit training	Same group of shareholders
Dhipaya Insurance PLC.*	General insurance	Common director
Major Cineplex Group PLC*.	Services media cinema and publishing	Common director
Siam Premier International Law Office Limited	Legal advisory	The Company's director is shareholder and common director
Haad Thip Public Company Limited	Manufacturing and distribution of soft drinks	Spouse of common director
Thailand Post Co., Ltd.	Postal service	Common director
CAT Telecom Public Co., Ltd.	Telecommunications business	Common director
Digital Content Factory Company Limited**	Advertising services	The Company's director is shareholder

* This entity had been considered a related party until August 11, 2017, which was the date when there was no more common director.

** This entity had been considered a related party until September 27, 2017, which was the date when there was no more common director.

26.1 Balances with related parties are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016
Trade current receivables - related parties (see Note 5.1)				
Thai Airways International PLC.	1,249,246	1,070	-	1,070
Thai Smile Airways Co., Ltd.	298,070	829,875	298,070	829,875
Dhipaya Insurance PLC.	-	4,953,999	-	4,953,999
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	12,565,763	13,142,562
Haad Thip Public Co., Ltd.	52,678	18,393	52,678	18,393
Nok Holidays Co., Ltd.	-	-	248,372	-
Total	<u>1,599,994</u>	<u>5,803,337</u>	<u>13,164,883</u>	<u>18,945,899</u>
Accrued income - related parties (see Note 5.1)				
Dhipaya Insurance PLC.	-	1,601,776	-	1,601,776
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	1,957,332	18,497,838
Nok Holidays Co., Ltd.	-	-	3,103,500	-
Total	<u>-</u>	<u>1,601,776</u>	<u>5,060,832</u>	<u>20,099,614</u>
Advance payments - related parties (see Note 5.1)				
Thai Airways International PLC.	-	1,068,799	-	-
Nok Mangkang Co., Ltd.	-	-	823,396	672,113
Nok Holidays Co., Ltd.	-	-	1,206,137	989,166
Total	<u>-</u>	<u>1,068,799</u>	<u>2,029,533</u>	<u>1,661,279</u>
Long-term loans to a related party (see Note 11)				
Nok Mangkang Co., Ltd.	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>970,000,000</u>	<u>970,000,000</u>
Other non-current assets				
- Accrued interest income (see Note 11)				
Nok Mangkang Co., Ltd.	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>47,816,014</u>	<u>33,024,178</u>
Trade current payables - related parties (see Note 16)				
Thai Airways International PLC.	51,161,488	55,192,894	46,882,074	45,840,548
Thai Smile Airways Co., Ltd.	97,715	1,936,093	97,715	1,936,093
Donmuang International Airport Hotel Co., Ltd.	226,622	754,360	226,622	754,360
Thai Flight Training Co., Ltd.	378,930	273,000	378,930	273,000
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	1,169,794	647,727
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	2,186,746	2,638,599	2,186,746	2,638,599
Total	<u>54,051,501</u>	<u>60,794,946</u>	<u>50,941,881</u>	<u>52,090,327</u>

	Consolidated financial statements		Separate financial statements		UNIT : BAHT
	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	
Other current payables - related parties (see Note 16)					
Dhipaya Insurance PLC.	-	5,525,651	-	5,525,651	
Siam Premier International Law Office Ltd.	2,709,656	2,009,139	2,709,656	2,009,139	
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	693,855	-	
CAT Telecom Public Co., Ltd.	306	-	306	-	
Total	2,709,962	7,534,790	3,403,817	7,534,790	
Other current liabilities – a related party					
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	-	-	998,153

26.2 Transactions with related parties for the years ended December 31, are summarized as follows:

	Consolidated financial statements		Separate financial statements		UNIT : BAHT
	2017	2016	2017	2016	
Passenger revenues					
Thai Airways International PLC.	47,313	2,238	47,313	2,238	
Thai Smile Airways Co., Ltd.	290,996	688,580	290,996	688,580	
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	-	386,307	
Haad Thip Public Co., Ltd.	221,500	152,462	221,500	152,462	
Nok Holidays Co.,Ltd.	-	-	193,481	-	
Total	559,809	843,280	753,290	1,229,587	
Service revenues					
Thai Airways International PLC.	2,000	14,844	2,000	14,844	
Thai Smile Airways Co., Ltd.	705,850	2,760,510	705,850	2,760,510	
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	41,922,789	55,586,843	
Nok Holidays Co., Ltd.	-	-	3,103,500	-	
Dhipaya Insurance PLC.	5,837,488	-	5,837,488	-	
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	40,000	-	40,000	-	
Total	6,585,338	2,775,354	51,611,627	58,362,197	
Other fee income					
Dhipaya Insurance PLC.	199,098,029	20,210,113	199,098,029	20,210,113	
Others income - interest income					
Nok Mangkang Co., Ltd.	-	-	14,791,836	14,963,778	

Passenger revenues and service revenues are determined based on cost plus margin as stipulated in the agreements. Other service fee income and interest income are determined based on rate as stipulated in the agreements.

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Costs of passengers and services				
Thai Airways International PLC.	143,100,839	167,686,386*	56,625,509	64,941,027*
Thai Smile Airways Co., Ltd.	144,883	34,501,513	144,883	34,501,513
Donmuang International Airport Hotel Co., Ltd.	5,421,527	5,993,710	5,421,527	5,993,710
Thai Flight Training Co., Ltd.	3,765,405	3,199,006	3,765,405	3,199,006
Dhipaya Insurance PLC.	53,580,707	95,720,762	53,580,707	95,720,762
Pan Am International Flight Training Center (Thailand) Co., Ltd.	19,629,352	36,807,041	19,629,352	36,807,041
NokScoot Airlines Co., Ltd.	-	-	-	16,225,627
Haad Thip Public Co., Ltd.	13,832	9,252	13,832	9,252
Total	<u>225,656,545</u>	<u>343,917,670</u>	<u>139,181,215</u>	<u>257,397,938</u>
Administrative expenses				
Thailand Post Co., Ltd.	579,245	-	579,245	-
CAT Telecom Public Co., Ltd.	10,847	-	10,847	-
Total	<u>590,092</u>	<u>-</u>	<u>590,092</u>	<u>-</u>
Legal fee				
Siam Premier International Law Office Ltd.	21,444,996	7,479,405	21,444,996	7,479,405

*The information is revised to be conformity with disclosure for the year ended December 31, 2017.

Costs of passenger and services is determined on normal price charged to general customers.

Directors and management's benefits for the years ended December 31, are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
Short-term employee benefits				
Post-employment benefits	32,602,832	36,593,289	31,532,000	35,734,160
Total	<u>6,987,188</u>	<u>4,499,664</u>	<u>5,271,750</u>	<u>2,902,202</u>
	<u><u>39,590,020</u></u>	<u><u>41,092,953</u></u>	<u><u>36,803,750</u></u>	<u><u>38,636,362</u></u>

27. SIGNIFICANT AGREEMENTS, COMMITMENTS AND CONTINGENT LIABILITIES

27.1 Acquisition of aircraft

As at December 31, 2017 and 2016, the Company has commitments for acquisition of aircraft to be paid in the future of USD 135.76 million and USD 170.61 million, respectively.

27.2 Aircraft lease agreement

As at December 31, 2017 and 2016, the Company and its subsidiary have commitments under the operating lease agreements for aircraft for the period of 5 - 12 years with future lease payment as follows:

Consolidated financial statements

As at December 31, 2017

	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Aircraft lease	USD	127,384,960	367,663,455	304,697,500	799,745,915

As at December 31, 2016

	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Aircraft lease	USD	122,538,349	385,432,354	315,178,515	823,149,218

Separate financial statements

As at December 31, 2017

	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Aircraft lease	USD	103,762,960	328,424,455	304,697,500	736,884,915

As at December 31, 2016

	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Aircraft lease	USD	103,296,349	344,275,854	315,178,515	762,750,718

Aircraft lease expenses recognized as expenses in the statements of profit or loss and other comprehensive income are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated financial statements		Separate financial statements	
	2017	2016	2017	2016
For the years ended December 31,	4,285,671,551	4,031,513,320	3,589,992,396	3,357,808,568

During the year 2017, the Company terminated 2 aircrafts, and had to pay early termination fee as specified in the agreement. However, the Company recorded such expenses in the statements of profit or loss and other comprehensive income already.

Subsequently, the Company additional terminated 1 aircraft on February 1, 2018, and had to comply with all conditions as specified in the aircraft termination agreement.

27.3 Other lease and service agreements

As at December 31, 2017 and 2016, the Company and its subsidiaries have other significant lease and service agreements as follows:

Type of Agreements	Lease/service periods
Lease Agreements	
Office rental and service	1-3 years
Vehicle rental	1-5 years
Equipment rental	1-4 years
Service Agreements	
Aircraft maintenance	5-7 years
Ticket reservation system	3-10 years
Call Center	3 years
Airport ground service*	1-5 years
Airport usage*	1-3 years
Collection agent*	3 years
Flight information service*	3 years
Sales service*	5 years
Internet service*	5 years
Service advisor*	2 years
Advertise	1 year

Lease and service fees are based on conditions stipulated in each agreement. The Company, its subsidiaries and the counter signed parties of the agreements abide by the conditions of the agreements.

* Service fees are calculated on actual service usage.

The minimum rental fee and service fee under the agreements to be paid in the future are as follows:

Consolidated financial statements

As at December 31, 2017

Agreements	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Lease and Rental Agreements					
Office rental and service	THB	52,912,727	11,037,705	-	63,950,432
Office rental and service	CNY	94,185	-	-	94,185
Vehicle rental	THB	2,676,360	646,233	-	3,322,593
Equipment rental	THB	2,993,183	1,311,930	-	4,305,113
Service Agreements					
Aircraft maintenance	USD	29,694,742	31,126,072	-	60,820,814
Aircraft maintenance	SGD	3,168,000	5,280,000	-	8,448,000
Ticket reservation system	USD	2,327,455	6,407,913	-	8,735,368
Ticket reservation system	EUR	25,685	42,808	-	68,493
Call center service	THB	2,214,000	-	-	2,214,000
Collection agent	TWD	1,800,000	-	-	1,800,000
Collection agent	USD	6,300	-	-	6,300
Flight information service	EUR	32,000	57,000	-	89,000
Flight information service	USD	39,975	3,150	-	43,125
Service Advisor	SGD	49,650	-	-	49,650
Advertise	TWD	100,000	-	-	100,000

As at December 31, 2016

Agreements	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Lease and Rental Agreements					
Office rental and service	THB	57,685,832	49,185,340	-	106,871,172
Office rental and service	CNY	303,175	66,630	-	369,805
Vehicle rental	THB	4,399,436	3,322,593	-	7,722,029
Equipment rental	THB	3,291,436	4,368,513	-	7,659,949
Service Agreements					
Aircraft maintenance	USD	38,334,964	72,855,901	-	111,190,865
Aircraft maintenance	SGD	861,900	1,651,975	-	2,513,875
Ticket reservation system	USD	2,393,386	8,735,368	-	11,128,754
Call center service	THB	8,064,000	-	-	8,064,000
Collection agent	TWD	1,500,000	-	-	1,500,000
Collection agent	USD	6,300	-	-	6,300
Flight information service	EUR	28,500	85,500	-	114,000
Flight information service	USD	9,600	-	-	9,600
Service Advisor	SGD	144,000	48,000	-	192,000

Separate financial statements

As at December 31, 2017

Agreements	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Lease and Rental Agreements					
Office rental and service	THB	50,594,440	11,037,705	-	61,632,145
Vehicle rental	THB	2,657,207	646,233	-	3,303,440
Equipment rental	THB	2,846,024	1,220,730	-	4,066,754
Service Agreements					
Aircraft maintenance	USD	11,019,154	7,345,887	-	18,365,041
Ticket reservation system	USD	1,685,298	6,149,861	-	7,835,159

As at December 31, 2016

Agreements	Currency	Periods			Total
		Within one year	Over one year but not over five years	Over five years	
Lease and Rental Agreements					
Office rental and service	THB	56,054,689	49,185,340	-	105,240,029
Vehicle rental	THB	4,169,600	3,303,440	-	7,473,040
Equipment rental	THB	3,114,424	4,130,154	-	7,244,578
Service Agreements					
Aircraft maintenance	USD	20,406,377	34,010,628	-	54,417,005
Ticket reservation system	USD	1,685,298	7,835,159	-	9,520,457

Rental and service per lease agreements recognized as expenses in the statements of profit or loss and other comprehensive income are as follows:

	UNIT : BAHT			
	Consolidated		Separate	
	financial statements	2017	financial statements	2017
For the years ended December 31,		<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
	<u>148,713,511</u>	<u>123,778,241</u>	<u>71,471,095</u>	<u>59,723,479</u>

27.4 Credit facilities from financial institutions

The Company and subsidiaries have credit facilities from financial institutions as follows:

	Currency	Consolidated financial statements					
		2017			2016		
		Total	Utilized	Remaining	Total	Utilized	Remaining
General guarantee	THB	213,074,698	51,317,562	161,757,136	212,874,698	71,325,701	141,548,997
General guarantee by Letter of credit	USD	4,000	4,000	-	4,000	4,000	-
Aircraft leasing guaranteed by Standby Letter of Credit	USD	50,830,124	5,666,500	45,163,624	43,448,825	12,920,579	30,528,246
Aircraft leasing guaranteed by Standby Letter of Credit	THB	2,000,150,000	1,362,396,673	637,753,327	1,500,150,000	1,441,572,426	58,577,574
Overdraft	THB	65,000,000	-	65,000,000	65,000,000	-	65,000,000

	Currency	Separate financial statements					
		2017			2016		
		Total	Utilized	Remaining	Total	Utilized	Remaining
General guarantee	THB	196,500,000	35,151,774	161,348,226	196,500,000	55,314,529	141,185,471
Aircraft leasing guaranteed by Standby Letter of Credit	USD	40,000,000	3,398,000	36,602,000	40,000,000	11,317,079	28,682,921
Aircraft leasing guaranteed by Standby Letter of Credit	THB	2,000,150,000	1,362,396,673	637,753,327	1,500,150,000	1,441,572,426	58,577,574
Overdraft	THB	65,000,000	-	65,000,000	65,000,000	-	65,000,000

As at December 31, 2017, the Company entered into credit limit agreement for standby letter of credit and letter of guarantee with local banks and a branch of foreign bank in the credit limit of Baht 2,196.65 million and USD 40 million. Certain Credit limit is secured by deposit accounts of Baht 1,030.16 million and USD 1.34 million. In addition, the Company has to maintain the significant financial ratio as specified by such bank.

As at December 31, 2016, the Company entered into credit limit agreement for standby letter of credit and letter of guarantee with local bank and a branch of foreign bank in the credit limit of Baht 1,696.65 million and USD 40 million. Certain Credit limit is secured by deposit accounts of Baht 190.22 million. In addition, the Company has to maintain the significant financial ratio as specified by such bank.

As at December 31, 2017, saving deposits and fixed deposits of a subsidiary at local bank and a branch of foreign bank are pledged as collateral for the issuance of bank guarantees in respect of business contracts of the subsidiary which are long-term deposits at bank pledged as collateral amounting to Baht 61.36 million and USD 0.67 million.

As at December 31, 2016, saving deposits and fixed deposit of a subsidiary at a bank are pledged as collateral for the issuance of bank guarantees in respect of business contracts of the subsidiary which are long-term deposits at bank pledged as collateral amounting to Baht 61.20 million.

27.5 Aircraft Intermediate Lease Agreement

During the years ended December 31, 2017 and 2016, the Company entered into Aircraft Intermediate Lease Agreement with a companies to sublease of three Boeing 737-800. The term of this agreement is forty-eight months from delivery date and the Company received rental income as specified in the agreement.

The minimum lease receivables under non-cancellable operating leases are as follows:

	UNIT : USD Consolidated and separate financial statements	
	2017	2016
Not later than one year	8,274,000	2,718,600
Over one year but not over five years	<u>17,694,868</u>	<u>8,080,283</u>
	<u><u>25,968,868</u></u>	<u><u>10,798,883</u></u>

Aircraft rental income recognized as income in the statements of profit or loss and other comprehensive income are as follows:

	UNIT : BAHT Consolidated and separate financial statements	
	2017	2016
For the years ended December 31,	<u>238,449,411</u>	<u>2,605,945</u>

28. FINANCIAL INFORMATION BY SEGMENT

The segment information of the Company and its subsidiaries were presented by domestic and foreign business segments as follows:

	UNIT : BAHT		
	Consolidated financial statements		
	Domestic services	International services	Total
Statement of profit or loss and other comprehensive income for the year ended December 31, 2017			
Revenues			
Passenger revenues	10,416,582,899	6,969,413,058	17,385,995,957
Service revenues	1,122,435,212	1,063,677,013	2,186,112,225
Other income			
Interest income	23,910,381	-	23,910,381
Others	635,201,664	145,490,275	780,691,939
Total Revenues	<u>12,198,130,156</u>	<u>8,178,580,346</u>	<u>20,376,710,502</u>
Expenses			
Costs of passengers and services	12,422,451,000	8,609,157,616	21,031,608,616
Selling expenses	106,585,397	71,904,879	178,490,276
Administrative expenses	676,635,794	317,473,039	994,108,833
Finance costs	56,017,411	7,816,766	63,834,177
Total Expenses	<u>13,261,689,602</u>	<u>9,006,352,300</u>	<u>22,268,041,902</u>
Share of loss on investment in joint venture	-	(8,340,085)	(8,340,085)
Loss before income tax expense	(1,063,559,446)	(836,112,039)	(1,899,671,485)
Income tax expense	-	-	-
Loss for the year	<u>(1,063,559,446)</u>	<u>(836,112,039)</u>	<u>(1,899,671,485)</u>
Other comprehensive loss:			
Actuarial loss on defined employee benefit plan	-	-	-
Income tax on item that will not be reclassified subsequently	-	-	-
Other comprehensive loss for the year			
- net from income tax	-	-	-
Total comprehensive loss for the year	<u>(1,063,559,446)</u>	<u>(836,112,039)</u>	<u>(1,899,671,485)</u>
Statement of financial position as at December 31, 2017			
Segment assets	4,012,241,592	3,317,904,662	7,330,146,254
Segment liabilities	3,301,908,491	3,337,235,160	6,639,143,651

UNIT : BAHT
Consolidated financial statements

Domestic services	International services	Total
--------------------------	-------------------------------	--------------

Statement of profit or loss and other comprehensive income for the year ended December 31, 2016

Revenues

Passenger revenues	9,856,159,763	4,906,252,888	14,762,412,651
Service revenues	691,573,125	771,633,951	1,463,207,076
Other income			
Interest income	27,724,293	8,882,140	36,606,433
Others	644,650,765	31,441,681	676,092,446
Total Revenues	<u>11,220,107,946</u>	<u>5,718,210,660</u>	<u>16,938,318,606</u>

Expenses

Costs of passengers and services	12,342,508,556	6,744,987,615	19,087,496,171
Selling expenses	134,603,252	55,679,143	190,282,395
Administrative expenses	486,778,530	311,449,129	798,227,659
Finance costs	109,710,936	8,357,419	118,068,355
Total Expenses	<u>13,073,601,274</u>	<u>7,120,473,306</u>	<u>20,194,074,580</u>
Share of loss on investment in joint venture	-	(14,147,369)	(14,147,369)
Loss before income tax expense	<u>(1,853,493,328)</u>	<u>(1,416,410,015)</u>	<u>(3,269,903,343)</u>
Income tax expense	68,050	11,024	79,074
Loss for the year	<u>(1,853,561,378)</u>	<u>(1,416,421,039)</u>	<u>(3,269,982,417)</u>
Other comprehensive loss:			
Actuarial loss on defined employee benefit plan	(12,046,584)	-	(12,046,584)
Income tax on item that will not be reclassified subsequently	241,693	-	241,693
Other comprehensive loss for the year			
- net from income tax	(11,804,891)	-	(11,804,891)
Total comprehensive loss for the year	<u>(1,865,366,269)</u>	<u>(1,416,421,039)</u>	<u>(3,281,787,308)</u>

Statement of financial position as at December 31, 2016

Segment assets	3,125,708,547	2,875,144,488	6,000,853,035
Segment liabilities	3,404,122,224	2,936,456,262	6,340,578,486

29. INVESTMENT PROMOTION RIGHTS AND PRIVILEGES

The Company and subsidiary have been granted certain rights and privileges as a promoted business under the Investment Promotion Act which the Company will be exempted from corporate income tax on promotional operations in service airlines for the aggregated amount not exceeding 100% of the Company's investment, excluding cost of land and working capital for a period of 8 years from the commencement of promoted revenue. The Company and subsidiary shall follow the conditions laid out in the investment promotion certificate.

As at December 31, 2017 and 2016, the Company's investment promotion certificates are as follows:

Date of certificate	Certificate number	Revenue commenced date	Expiry date
December 23, 2011	2512(2)/2554	November 24, 2011	November 23, 2019
December 23, 2011	2513(2)/2554	December 2, 2011	December 1, 2019
January 25, 2012	1087(2)/2555	December 28, 2011	December 27, 2019
April 20, 2012	1475(2)/2555	June 9, 2012	June 8, 2020*
July 11, 2012	1893(2)/2555	September 18, 2012	September 17, 2020
October 10, 2012	2447(2)/2555	December 1, 2012	November 30, 2020
October 18, 2012	2549(2)/2555	March 12, 2013	March 11, 2021
November 30, 2012	2771(2)/2555	December 31, 2012	December 30, 2020*
November 30, 2012	2772(2)/2555	December 29, 2012	December 28, 2020
November 30, 2012	2773(2)/2555	February 19, 2013	February 18, 2021
February 8, 2013	1207(2)/2556	February 22, 2013	February 21, 2021
April 5, 2013	1518(2)/2556	May 17, 2013	May 16, 2021*
April 24, 2013	1558(2)/2556	May 21, 2013	May 20, 2021*
July 2, 2013	1916(2)/2556	October 28, 2013	October 27, 2021
January 6, 2015	1010(2)/2558	November 25, 2014	November 24, 2022

As at December 31, 2017 and 2016, the subsidiary's investment promotion certificates are as follows:

Date of certificate	Certificate number	Revenue commenced date	Expiry date
April 24, 2015	1553(2)/2558	April 20, 2015	April 19, 2023
April 24, 2015	1534(2)/2558	April 20, 2015	April 19, 2023

Shareholders of the Company and subsidiary will be exempted from tax on dividends from promoted business during the period in which the Company is granted the exemption from company income tax.

The Company and the subsidiary thus have to comply with certain conditions contained in the promotion certificates.

* Certificate numbers 1475(2)/2555, 2771(2)/2555, 1518(2)/2556 and 1558(2)/2556 are on process for cancel the certificates before expiry date because the Company subleased aircraft Boeing 737-800 (see Note 27.5).

UNIT : BAHT

Consolidated financial statements

	Promoted business	Non-promoted business	Total
Passenger revenues and service revenues			
Domestic services	11,141,817,243	397,200,868	11,539,018,111
International services	7,294,294,067	738,796,004	8,033,090,071
Other income			
Domestic services	7,810,904	651,301,141	659,112,045
International services	81,352,193	64,138,082	145,490,275
Total	<u>18,525,274,407</u>	<u>1,851,436,095</u>	<u>20,376,710,502</u>

UNIT : BAHT

Consolidated financial statements

	Promoted business	Non-promoted business	Total
Passenger revenues and service revenues			
Domestic services	10,353,580,855	194,152,033	10,547,732,888
International services	5,413,462,360	264,424,479	5,677,886,839
Other income			
Domestic services	7,485,034	664,890,024	672,375,058
International services	39,040,024	1,283,797	40,323,821
Total	<u>15,813,568,273</u>	<u>1,124,750,333</u>	<u>16,938,318,606</u>

UNIT : BAHT

Separate financial statements

	Promoted Business	Non-promoted business	Total
Passenger revenues and service revenues			
Domestic services	11,136,172,996	442,258,126	11,578,431,122
International services	2,516,287,925	31,617,443	2,547,905,368
Other income			
Domestic services	-	652,700,706	652,700,706
International services	-	7,626,490	7,626,490
Total	<u>13,652,460,921</u>	<u>1,134,202,765</u>	<u>14,786,663,686</u>

UNIT : BAHT

Separate financial statements

	Promoted Business	Non-promoted business	Total
Passenger revenues and service revenues			
Domestic services	10,349,653,260	247,650,310	10,597,303,570
International services	1,830,832,461	11,687,488	1,842,519,949
Other income			
Domestic services	-	679,853,791	679,853,791
International services	-	-	-
Total	<u>12,180,485,721</u>	<u>939,191,589</u>	<u>13,119,677,310</u>

30. DISCLOSURE OF INFORMATION ON FINANCIAL INSTRUMENTS

30.1 Credit risk

Credit risk refers to the risk that accounts receivable will default on its contractual obligations resulting in a financial loss to the Company and subsidiaries. The Company and subsidiaries may have concentration of risks from its receivables. However, the Company and subsidiaries do not have significant damage incurred from non-compliance with its contractual obligations of the accounts receivable and expects that there is no significant credit risk.

In the case of recognized financial assets in the statement of financial position, the carrying amount of the assets recorded in the statement of financial position represents the maximum exposure to credit risk.

30.2 Interest rate risk

Interest rate risk arises from the potential for a change in interest rates to have an effect on the operation of the Company and subsidiaries in the current reporting period and in future years. However, the effect of the change in interest rate does not have a material impact on the Company and subsidiaries because investments in debt securities and borrowings will be due in short-term.

30.3 Exchange rate risk

Exchange rate risk arises from a change in exchange rate effect on the Company and subsidiaries in the current reporting period and in future years.

The Company and the subsidiary use derivative financial instruments which consist of forward contracts to reduce exposure to fluctuations in foreign currency exchange.

Forward contract protects from movements in exchange rate by establishing the rate at which a foreign currency asset and liability will be settled. Any increase or decrease in the amount required to settle the asset or liability is off-set by a corresponding movement in the forward foreign exchange contract.

The notional contract amount and the fair value of forward foreign exchange contracts are summarized as follows:

Consolidated financial statements									
Contract amounts				Deliverable amount			Fair value (Baht)		
Currency	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	Currency	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016		As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	
USD	917,716	7,702,339	THB	30,761,844	269,010,857		29,981,411	277,394,430	

Separate financial statements									
Contract amounts				Deliverable amount			Fair value (Baht)		
Currency	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	Currency	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016		As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	
USD	917,716	7,702,339	THB	30,761,844	269,010,857		29,981,411	277,394,430	

30.4 Fuel price risk

Aircraft fuel is a major cost of the Company's operation and the Company has an exposure from the fluctuation of aircraft fuel's price. Therefore, the Company has the policy to enter into fuel fixed-price contracts with fuel suppliers for 20% - 50% of volume of monthly consumption for not exceeding 12 months. As at December 31, 2017 and 2016, the Company has the obligations for payments of aircraft fuel under fuel fixed-price contracts of USD 3.32 million and USD 1.70 million, respectively.

30.5 Fair value of financial instruments

For the fair value disclosures, considerable judgment is necessarily required in estimation of fair value. Accordingly, the estimates presented herein are not necessarily indicative of the amount that could be realized in a current market exchange. The use of different market assumptions and/or estimation methodologies may have a material effect on the estimated fair value. The following methods and assumptions were used by the Company and subsidiaries in estimating fair value of financial instruments.

Other long-term investments which are investments in non-listed securities; fair value is based on net asset value of related securities.

Financial assets and liabilities measured at fair value

Certain financial liabilities of the Company and subsidiaries are measured at fair value in the statements of financial position at the end of reporting period. The following table gives information about how the fair values of these financial liabilities are determined.

Financial liabilities	Currency	CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS		SEPARATE FINANCIAL STATEMENTS		Fair value hierarchy	Valuation technique and key input		
		Fair value ('000)		Fair value ('000)					
		As at December 31, 2017	As at December 31, 2016	As at December 31, 2017	As at December 31, 2016				
Foreign currency forward contracts	THB	29,981	277,394	29,981	277,394	Level 2	Discounted cash flow The estimated future cash flows is from foreign currency exchange rates (from observable forward exchange rates at the end of the reporting period) and contract forward rates, discounted at a rate that reflects the credit risk of various counterparties.		
Fuel hedging agreement	USD	3,317	1,695	3,317	1,695	Level 2	Discounted cash flow The estimated future cash flows is from the fuel futures price (from observable fuel futures price at the end of reporting period) and the price of fuel under the contract, discounted at a rate that reflects the various risk of fuel.		

Financial assets and liabilities not measured at fair value

Cash and cash equivalents, temporary investments, trade and other receivables, refundable value-added tax, aircraft deposits and prepayments, other current assets, deposits at bank pledged as collateral, long-term loans to a related company, short-term loans from financial institutions, trade and other payables, provisions for aircraft maintenance, withholding tax payable and other current liabilities; the carrying value approximate their fair value.

31. RECLASSIFICATIONS

Certain reclassifications have been made in the statement of financial position as at December 31, 2016 to conform to the classification used in statement of financial position as at December 31, 2017 (see Note 2.2) as follows:

Account	Previous presentation	Current presentation	Amount (Baht)	
			Consolidated financial statements	Separate financial statements
Refundable value-added tax	Refundable value-added tax	Trade and other current receivables	132,528,696	14,919,717
Withholding tax payable	Withholding tax payable	Trade and other current payables	23,926,211	22,939,347

32. APPROVAL OF FINANCIAL STATEMENTS

The financial statement has been approved for issuing by the Company's Board of Directors on February 15, 2018.

NOK AIR

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

ชั้น 17 อาคารราชนาการ
3 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทรศัพท์ 0 2627 2000
โทรสาร 0 2285 6944

Nok Airlines Public Company Limited

17th Fl., Rajanakarn Building,
3 South Sathorn Road, Yannawa,
Sathorn, Bangkok 10120
Tel. +66 (0) 2627 2000
FAX +66 (0) 2285 6944

www.nokair.com

Investor Relations Department | www.nokair.com/ir Tel.: +66 (0) 2627 2678, +66 (0) 2627 2748